

EUROOPA LIIT

EUROOPA PARLAMENT

NÕUKOGU

**Strasbourg, 12. september 2018
(OR. en)**

**2016/0357 (COD)
2016/0357 A (COD)
LEX 1827**

**PE-CONS 21/1/18
REV 1**

**FRONT 109
VISA 94
DAPIX 116
DATAPROTECT 68
COMIX 222
CODEC 627**

**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, MILLEGA LUUAKSE EUROOPA
REISIINFO JA -LUBADE SÜSTEEM (ETIAS) NING MUUDETAKSE MÄÄRUSI (EL) NR
1077/2011, (EL) NR 515/2014, (EL) 2016/399, (EL) 2016/1624 JA (EL) 2017/2226**

**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU
MÄÄRUS (EL) 2018/...,**

12. september 2018,

millega luuakse

**Euroopa reisiinfo ja -lubade süsteem (ETIAS) ning
muudetakse määrusi (EL) nr 1077/2011, (EL) nr 515/2014, (EL) 2016/399,
(EL) 2016/1624 ja (EL) 2017/2226**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 77 lõike 2 punkte b ja d ning artikli 87 lõike 2 punkti a,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt²

¹ ELT C 246, 28.7.2017, lk 28.

² Euroopa Parlamendi 5. juuli 2018. aasta seisukoht ja nõukogu 5. septembri 2018. aasta otsus (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata).

ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjoni 6. aprilli 2016. aasta teatises „Piirivalve ja julgeoleku tugevamad ja arukamad infosüsteemid“ on selgitatud, et liidul on vaja tugevdada ja parandada oma IT-süsteeme, andmete struktuuri ja teabevahetust piirihalduse, õiguskaitse ja terrorismivastase võitluse valdkonnas. Selles rõhutatakse vajadust suurendada infosüsteemide koostalitlusvõimet. Veelgi olulisem on, et selles on esitatud võimalikud variandid olemasolevate infosüsteemide kasulikkuse maksimeerimiseks ning vajaduse korral uute ja täiendavate infosüsteemide arendamiseks, mis täidaksid veel olemas olevad teabelüngad.
- (2) Kõnealuses 6. aprilli 2016. aasta teatises on osutatud mitmele teabelüngale. Üks neist on see, et Schengeni välispiiridel asuvatel piirivalveasutustel puudub teave selle kohta, kes välispiiri ületavatest reisijatest on viisanõudest vabastatud. 6. aprilli 2016. aasta teatises teatas komisjon, et kavatseb läbi viia uuringu Euroopa reisiinfo ja -lubade süsteemi (ETIAS) loomise teostatavuse kohta. Teostatavusuuring viidi lõpule 2016. aasta novembris. Süsteemi abil saaks veel enne viisanõudest vabastatud kolmandate riikide kodanike Schengeni alale reisimist kindlaks teha, kas nad on täitnud Schengeni alale sisenemise eeltingimused ja kas nende reisimine Schengeni alale kujutab endast julgeoleku, ebaseadusliku sisserände või suurt epideemia ohtu.
- (3) Komisjon kinnitab oma 14. septembri 2016. aasta teatises „Julgeoleku suurendamine liikuvus maailmas: parem teabevahetus terrorismivastase võitluse valdkonnas ja tugevamad välispiirid“ välispiiride kindlustamise tähtsust ning esitab konkreetsed algatused, et hoogustada ja laiendada liidu tegevust välispiiride haldamise jätkuval tugevdamisel.

- (4) On vaja täpsustada ETIASe eesmärgid ning määratleda selle tehniline ja organisatoorne ülesehitus, kehtestada tegevusnormid ning taotleja poolt süsteemi sisestatud andmete kasutamise reeglid ning reisilubade andmise ja nende andmisest keeldumise reeglid, määratleda andmete töötlemise eesmärgid, määrata kindlaks andmetele juurdepääsu loa saavad ametiasutused ja tagada isikuandmete kaitse.
- (5) ETIASt tuleks kohaldada nende kolmandate riikide kodanike suhtes, kes on viisanõudest vabastatud.
- (6) Samuti tuleks seda kohaldada viisanõudest vabastatud kolmandate riikide kodanike suhtes, kes on sellise liidu kodaniku pereliikmed, kelle suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/38/EÜ¹, või sellise kolmanda riigi kodaniku pereliikmed, kellel on ühelt poolt liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt kolmanda riigi vahelise lepingu alusel vaba liikumise õigus, mis on samaväärne liidu kodanike vastava õigusega, ning kellel ei ole direktiivi 2004/38/EÜ kohast elamisloakaarti või nõukogu määruse (EÜ) nr 1030/2002² kohast elamisluba. Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 21 lõikes 1 on sätestatud, et igal liidu kodanikul on õigus vabalt liikuda ja elada liikmesriikide territooriumil, kui aluslepingutega ja nende rakendamiseks võetud meetmetega kehtestatud piirangutest ja tingimustest ei tulene teisiti. Vastavad piirangud ja tingimused on esitatud direktiivis 2004/38/EÜ.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/38/EÜ, mis käsitleb Euroopa Liidu kodanike ja nende pereliikmete õigust liikuda ja elada vabalt liikmesriikide territooriumil ning millega muudetakse määrust (EMÜ) nr 1612/68 ja tunnistatakse kehtetuks direktiivid 64/221/EMÜ, 68/360/EMÜ, 72/194/EMÜ, 73/148/EMÜ, 75/34/EMÜ, 75/35/EMÜ, 90/364/EMÜ, 90/365/EMÜ ja 93/96/EMÜ (ELT L 158, 30.4.2004, lk 77).

² Nõukogu 13. juuni 2002. aasta määrus (EÜ) nr 1030/2002, millega kehtestatakse ühtne elamisloavorm kolmandate riikide kodanike jaoks (EÜT L 157, 15.6.2002, lk 1).

- (7) Vastavalt Euroopa Kohtu otsusele¹ on neil pereliikmetel õigus siseneda liikmesriikide territooriumile ja saada selleks sissesõiduviiša. Järelikult peaks viisanõudest vabastatud pereliikmetel olema õigus saada reisiluba. Liikmesriigid peaksid neile isikutele tagama võimaluse saada vajalik reisiluba ning andma selle tasuta.
- (8) Õigus saada reisiluba on tingimuslik ning luba võidakse mitte anda nendele pereliikmetele, kes kujutavad ohtu avalikule korrale, avalikule julgeolekule või rahvatervisele vastavalt direktiivile 2004/38/EÜ. Seda silmas pidades võib pereliikmetelt nõuda, et nad esitaksid oma isiku ja staatuse kindlakstegemiseks vajalikud isikuandmed ainult niivõrd, kuivõrd seda on vaja neist lähtuda võiva julgeolekuohu hindamiseks. Ka nende reisiloataotluste läbivaatamisel tuleks lähtuda üksnes julgeolekukaalutlustest, mitte aga rändeohust.
- (9) ETIAS peaks nägema ette reisiloa viisanõudest vabastatud kolmandate riikide kodanikele, et oleks võimalik hinnata, kas nende viibimine liikmesriikide territooriumil ei kujuta ega hakka kujutama endast julgeolekuohtu, ebaseadusliku sisserände ohtu või suurt epideemiaohtu. Seega peaks reisiluba olema otsus, mille kohaselt ei ole faktilisi tõendeid ega piisavat alust järeldada, et isiku viibimine liikmesriikide territooriumil kujutab endast sellist ohtu. Kuna selline reisiluba erineb oma olemuselt viisast, ei eelda see rohkem teavet ega koorma taotlejaid rohkem kui viisa taotlemine. Kehtiva reisiloa omamine peaks olema uus liikmesriikide territooriumile sisenemise eeltingimus. Ainult reisiloa omamine ei tohiks siiski automaatselt anda sisenemise õigust.

¹ Euroopa Kohtu 31. jaanuari 2006. aasta otsus kohtuasjas: Euroopa Komisjon vs. Hispaania, C-503/03, ECLI:EU:C:2006:74.

- (10) ETIAS peaks aitama tõsta julgeoleku taset, tõkestada ebaseaduslikku sisserännet ja kaitsta rahvatervist, võimaldades analüüsida saabujaid enne nende jõudmist välispiiril asuvasse piiripunkti.
- (11) ETIAS peaks aitama hõlbustada piirivalveametnikel teostada kontrolli välispiiridel asuvates piiripunktides. See peaks samuti tagama, et liikmesriikidesse reisida kavatsevate kolmandate riikide kodanike, kelle suhtes kehtib reisiloanõue, analüüsimine on koordineeritud ja ühtlustatud. Lisaks peaks see võimaldama taotlejatel olla paremini informeeritud sellest, kas nad on täitnud liikmesriikidesse reisimise eeltingimused. Lisaks peaks ETIAS aitama lihtsustada kontrolli piiril, vähendades nende juhtumite arvu, kui sisenemine keelatakse välispiiril, ning andes piirivalveasutustele märgete kohta teatud lisateavet.

- (12) ETIAS peaks aitama täita ka Schengeni infosüsteemi (SIS) eesmärgi, mis on seotud riiki sisenemise ja riigis viibimise keelu saanud kolmandate riikide kodanike, üle- või väljaandmise eesmärgil vahi alla võtmiseks tagaotsitavate isikute, kadunud isikute, kohtumenetluses osalemise eesmärgil otsitavate isikute ning diskreetse või erikontrolli alla kuuluvate isikute kohta sisestatud hoiatusteadetega. Sel eesmärgil peaks ETIAS taotlustoimikute asjaomaseid andmeid võrdlema SISi asjaomaste hoiatusteadetega. Kui võrdlemise tulemusel ilmneb vastavus isikuandmete vahel, mis sisalduvad taotlustoimikus ning hoiatusteadetes, mis on seotud riiki sisenemise ja riigis viibimise keelu saanud kolmandate riikide kodanikega või üle- või väljaandmise eesmärgil vahi alla võtmiseks tagaotsitavate isikutega, peaks vastutava liikmesriigi ETIASe riiklik üksus menetlema taotlustoimikut mitteautomaatselt. ETIASe riikliku üksuse hindamise tulemuseks peaks olema otsus selle kohta, kas reisiluba välja anda või mitte. Kui võrdlemine näitab vastavust taotlustoimikus sisalduvate isikuandmete ning kadunud isikute, kohtumenetluses osalemise eesmärgil otsitavate isikute ja diskreetse kontrolli või erikontrolli alla kuuluvate isikute kohta sisestatud hoiatusteadete vahel, tuleks see teave edastada SIRENE büroole ning seda tuleks käsitleda vastavalt asjakohastele õigusaktidele SISi kohta.

- (13) Reisiloo väljaandmise tingimused peaksid olema kooskõlas SISi salvestatud eri liiki hoiatusteadetega seotud konkreetsete eesmärkidega. Eelkõige ei tohiks asjaolu, et taotleja kohta on sisestatud üle- või väljaandmise eesmärgil vahi alla võtmiseks tagaotsitavate isikute kohta sisestatud hoiatusteadete või diskreetse kontrolli või erikontrolli eesmärgil sisestatud hoiatusteadete, takistada talle andmast reisiluba, et liikmesriik saaks võtta asjakohaseid meetmeid kooskõlas nõukogu otsusega 2007/533/JSK¹.
- (14) ETIAS peaks koosnema suurest infosüsteemist – ETIASe infosüsteemist, ETIASe kesksusest ja ETIASe riiklikest üksustest.

¹ Nõukogu 12. juuni 2007. aasta otsus 2007/533/JSK, mis käsitleb teise põlvkonna Schengeni infosüsteemi (SIS II) loomist, toimimist ja kasutamist (EÜT L 205, 7.8.2007, lk 63).

- (15) ETIASe keskküsus peaks kuuluma Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti koosseisu. ETIASe keskküsus peaks olema vastutav selle eest, et kontrollida juhtudel, kui taotluse automaatne menetlemine annab päringutabamuse, kas taotleja isikuandmed vastavad selle isiku isikuandmetele, kellega seoses päringutabamus saadi. Kui päringutabamus leiab kinnitust või kui püsivad kahtlused, peaks ETIASe keskküsus algatama taotluse menetlemise mitteautomaatselt. Ta peaks tagama, et tema poolt taotlustoimikutesse sisestatavad andmed on ajakohased ja määratlema ning kehtestama konkreetsed ohunäitajad, neid eelhindama, rakendama, järelhindama, läbi vaatama ja kustutama, tagades, et tehtud kontrollid ja nende tulemused registreeritakse taotlustoimikutes. ETIASe keskküsus peaks samuti teostama korrapäraseid auditeid taotluste menetlemise ja ETIASe taustakontrollireeglite rakendamise üle, sealhulgas hinnates regulaarselt nende mõju põhiõigustele, eelkõige seoses eraelu puutumatuse ja isikuandmete kaitsega. Ta peaks lisaks vastutama ka mitmete tugiülesannete täitmise tagamise eest, näiteks vajalike teadete saatmise ja teabe jagamise ning toe pakkumise tagamise eest. ETIASe keskküsus peaks töötama seitse päeva nädalas ööpäev läbi.

- (16) Iga liikmesriik peaks looma ETIASe riikliku üksuse, kes vastutab reisiloataotluste läbivaatamise eest ja otsustab, kas reisiluba anda, selle andmisest keelduda, see tühistada või see kehtetuks tunnistada. ETIASe riiklikud üksused peaksid taotluste hindamisel tegema koostööd omavahel ja Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ametiga (Europol). ETIASe riiklikele üksustele tuleks anda piisavalt vahendeid, et nad saaksid täita oma ülesandeid kooskõlas käesolevas määruses sätestatud tähtaegadega. Selleks et hõlbustada otsuste tegemise protsessi ja liikmesriikidevahelist teabevahetust ning vähendada tõlkimiskulusid ja vastamisele kuluvat aega, on soovitatav, et kõik ETIASe riiklikud üksused kasutaksid ühte suhtlemiskeelt.
- (17) Oma eesmärkide täitmiseks peaks ETIAS tegema kättesaadavaks veebipõhise taotlusvormi, mille taotleja peaks täitma, esitades järgmised andmed: nimi, reisidokument, elukoht, kontaktandmed, haridustase ja ametikoha rühm, andmed selle kohta, kas ta on liidu kodaniku pereliige või sellise kolmanda riigi kodaniku pereliige, kellel on vaba liikumise õigus, kuid kellel ei ole direktiivi 2004/38/EÜ alusel elamisloakaarti või määruse (EÜ) nr 1030/2002 alusel elamisluba, ning alaealise taotleja puhul tema eest vastutava isiku andmed; lisaks tuleb vastata küsimustele taotleja tausta kohta.
- (18) Kui reisija ei saa mingil põhjusel taotlust ise täita, peaks ETIAS võimaldama esitada taotluse taotleja nimel. Sellisel juhul peaks taotluse esitama reisija volitatud kolmas isik või tema eest õiguslikult vastutav kolmas isik, kelle nimi tuleb samuti taotlusvormile märkida. Reisijal peaks olema võimalik volitada kaubanduslikku vahendajat täitma ja esitama taotluse tema nimel. ETIASe keskuksus peaks tegutsema asjakohaselt iga kaubanduslike vahendajate poolt teatatud kuritarvituse puhul.

- (19) Reisiloataotluste vastuvõetavuse kontrollimiseks peaks kehtestama parameetrid, millega tagada taotluse täielikkus ja esitatud andmete sidusus. Näiteks peaks selline kontrollimine hoidma ära selliste reisidokumentide kasutamise, mille kehtivusaeg lõpeb vähem kui kolme kuu pärast, mille kehtivusaeg on lõppenud või mis on välja antud rohkem kui kümme aastat tagasi. Kontroll tuleks teha enne, kui taotlejalt nõutakse tasu maksmist.
- (20) Taotluse lõplikuks vormistamiseks peaksid taotlejad tasuma reisiloa lõivu. Makse tuleks teha panga või finantsvahendaja kaudu. Elektronmakse tegemiseks vajalikke andmeid ei hoita ETIASes, vaid need tuleks edastada ainult pangale või finantsvahendajale, kes tehingu teeb.
- (21) Enamik reisilube tuleks anda minutite jooksul, kuid väikse arvu reisilubade puhul võib kuluda rohkem aega, eelkõige erandjuhul. Sellisel erandjuhul võib olla vaja nõuda taotlejalt täiendavat teavet või dokumente, menetleda seda täiendavat teavet või dokumente ning taotleja esitatud teabe või dokumentide läbivaatamise järel võib olla vajalik kutsuda ta vestlusele. Vestlusi tuleks läbi viia üksnes erandjuhul viimase abinõuna ja kui püsivad tõsised kahtlused taotleja esitatud teabe või dokumentide suhtes. Vestluste erakorralise iseloomu tõttu peaks vestlusele kutsuma vähem kui 0,1 % taotlejatest. Vestlusele kutsutud taotlejate arvu peaks komisjon korrapäraselt läbi vaatama.

- (22) Taotleja esitatud isikuandmeid peaks ETIAS töötleva ainult selleks, et hinnata, kas taotleja sisenemine liitu võiks kujutada endast julgeolekuohtu, ebaseadusliku sisserände ohtu või suurt epideemiaohtu liidus.
- (23) Selliseid ohte ei saa hinnata ilma reisiloo taotluses esitatud isikuandmeid töötlemata. Taotluses esitatud isikuandmeid tuleks võrrelda andmetega, mis on registreeritud ELi infosüsteemi või andmebaasi (ETIASe kesksüsteem, SIS, viisainfosüsteem (VIS), riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteem või Eurodac), Europoli andmete või Interpoli andmebaaside (Interpoli varastatud ja kaotatud reisidokumentide andmebaas või Interpoli hoiatusteadetega seotud reisidokumentide andmebaas (TDAWN)) kirjetes, failides või hoiatusteadetes. Taotlustes esitatud isikuandmeid tuleks võrrelda ka ETIASe jälgimisnimekirja ja konkreetsete ohunäitajatega. Võrdlemiseks ei tohiks kasutada muid isikuandmete kategooriaid peale nende, mis on juba esitatud nendes ELi infosüsteemides, kus päring esitatakse, Europoli andmetes ja Interpoli andmebaasides, ETIASe jälgimisnimekirjas või konkreetsetes ohunäitajates.
- (24) Võrdlemine peaks olema automaatne. Kui võrdlemise teel tehakse kindlaks kokkulangevus (päringutabamus) taotluses esitatud isikuandmete või nende kombinatsiooni ja konkreetsete ohunäitajate ning eespool nimetatud infosüsteemides olevates kirjetes, failides või hoiatusteadetes sisalduvate isikuandmete vahel või ETIASe jälgimisnimekirjas esitatud isikuandmete või nende kombinatsiooni vahel, peaks vastutava liikmesriigi ETIASe riiklik üksus menetlema taotlust mitteautomaatselt. ETIASe riikliku üksuse hindamise tulemuseks peaks olema otsus selle kohta, kas reisiluba välja anda või mitte.

- (25) Eeldatakse, et enamik taotlusi rahuldatakse automaatse menetlemise tulemusel. Reisiloo andmisest keeldumine selle kehtetuks tunnistamise või tühistamise ei tohiks põhineda ainult taotluses esitatud isikuandmete automaatsel töötlemisel. Selleks peaks ETIASe riiklik üksus menetlema päringutabamuse andnud taotlust mitteautomaatselt.
- (26) Taotlejal, kellele keelduti reisiluba andmast, peaks olema õigus otsus vaidlustada. Kaebus tuleks esitada taotluse kohta otsuse teinud liikmesriigis kooskõlas selle liikmesriigi õigusega.
- (27) Taotlustoimiku analüüsimisel tuleks lähtuda ETIASe taustakontrollireeglitest, võimaldades selle andmeid võrrelda konkreetsete ohunäitajatega, mis kajastavad eelnevalt kindlaks määratud julgeolekuohtu, ebaseadusliku sisserände ohtu või suurt epideemiaohtu. Konkreetsete ohunäitajate määramisel kasutatavad kriteeriumid ei tohiks mingil juhul põhineda üksnes taotleja sool või vanusel. Samuti ei tohiks need mingil juhul põhineda teabel, mis paljastab isiku nahavärvi, rassi, etnilise või sotsiaalse päritolu, geneetilised omadused, keele, poliitilised või muud arvamused, usutunnistuse või veendumused, ametiühingusse kuulumise, rahvusvähemusse kuulumise, varalise seisundi, sünnipära, puude või seksuaalse sättumuse. ETIASe kesksus peaks konkreetsed ohunäitajad määratlema, kehtestama, neid eelhindama, rakendama, järelhindama, läbi vaatama ja kustutama pärast konsulteerimist ETIASe taustakontrollinõukoguga, kuhu kuuluvad ETIASe riiklike üksuste ja asjaomaste asutuste esindajad. Selleks et aidata tagada põhiõiguste austamine ETIASe taustakontrollireeglite ja konkreetsete ohunäitajate rakendamisel, tuleks luua ETIASe põhiõiguste suuniste nõukogu. Sekretariaaditeenuse selle nõukogu koosolekutel peaks tagama Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti põhiõiguste ametnik.

- (28) Tuleks koostada ETIASe jälgimisnimekiri, et teha kindlaks seosed taotlustoimiku andmete ja selliseid isikuid käsitleva teabe vahel, keda kahtlustatakse terroriakti või muu raske kuriteo toimepanemises või selles osalemises või kelle puhul on faktilisi tõendeid või on alust arvata, tuginedes isiku üldisele analüüsile, et nad panevad toime terroriakti või muu raske kuriteo. ETIASe jälgimisnimekiri peaks olema osa ETIASe kesksüsteemist. ETIASe jälgimisnimekirja peaks teavet sisestama Europol, ilma et see piiraks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/794¹ asjakohaseid rahvusvahelise koostöö sätteid, ning liikmesriigid. Enne andmete sisestamist ETIASe jälgimisnimekirja tuleks teha kindlaks, et andmed on piisavalt asjakohased, täpsed ja olulised ETIASe jälgimisnimekirja kandmiseks ning et selle tulemuseks ei oleks vajadus menetleda ebaproportsionaalselt palju taotlusi mitteautomaatselt. Andmeelemente tuleks korrapäraselt läbi vaadata ja kontrollida, et tagada, et need on jätkuvalt õiged.
- (29) Pidevale uute julgeolekuohtude tekkimisele, ebaseadusliku rände uutele muustritele ja epideemiaohule, tuleb vastu seista tõhusate vastumeetmete ja tänapäevaste vahenditega. Kuna need vahendid hõlmavad sageli suure hulga isikuandmete töötlemist, tuleks kehtestada sobivad kaitsemeetmed, millega tagatakse, et eraelu puutumatuse kaitse ja isikuandmete kaitse õigusesse sekkutakse ainult sel määral, mis on vajalik demokraatliku ühiskonna toimimiseks.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta määrus (EL) 2016/794, mis käsitleb Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ametit (Europol) ning millega asendatakse ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsused 2009/371/JSK, 2009/934/JSK, 2009/935/JSK, 2009/936/JSK ja 2009/968/JSK (ELT L 135, 24.5.2016, lk 53).

- (30) Seepärast tuleks isikuandmeid hoida ETIASes turvaliselt. Neile juurdepääsu õigus tohiks olla ainult rangelt sellekohase volitusega töötajatel. Mingil juhul ei tohiks juurdepääsu kasutada mis tahes diskrimineerimise vormil põhinevate otsuste tegemiseks. Isikuandmeid tuleks säilitada turvaliselt Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Ameti („eu-LISA“) ruumides liidus.
- (31) Juba antud reisiload tuleks tühistada või tunnistada kehtetuks niipea, kui selgub, et nende andmise tingimusi ei täidetud või enam ei täideta. Eelkõige juhul, kui SISis sisestatakse uus hoiatusteade riiki sisenemise ja riigis viibimise keelamise kohta või hoiatusteade reisidokumendi kaotamise, varastamise, õigusvastase omandamise või kehtetuse kohta, peaks SIS sellest teavitama ETIASi. ETIAS peaks siis kontrollima, kas uue hoiatusteade ja mõne kehtiva reisiloo vahel on vastavus. Kui on sisestatud uus riiki sisenemise ja riigis viibimise keeldu käsitlev hoiatusteade, peaks vastutava liikmesriigi ETIASe riiklik üksus reisiloo tühistama. Kui reisiluba on seotud reisidokumendiga, mis on SISis märgitud kadunuks, varastatuks, õigusvastaselt omandatuks või kehtetuks või mis on Interpoli varastatud ja kaotatud reisidokumentide andmebaasis kuulutatud kadunuks, varastatuks või kehtetuks, peaks ETIASe riiklik üksus menetlema taotlustoimikut mitteautomaatselt. Samal viisil tuleks ka ETIASe jälgimisnimekirja uue teabe lisamisel võrrelda seda ETIASes säilitatavate taotlustoimikutega, et kontrollida vastavust uue teabe ja kehtiva reisiloo vahel. Vastavuse korral peaks päringutabamust hindama ja reisiloo vajaduse korral tühistama selle liikmesriigi ETIASe riiklik üksus, kes asjaomase uue teabe lisas, või kui selle teabe lisas Europol, siis selle liikmesriigi ETIASe riiklik üksus, mis on taotleja esimese kavandatava viibimise asukoht. Reisiluba peaks olema võimalik kehtetuks tunnistada ka taotleja nõudmisel.

- (32) Kui liikmesriik peab erandjuhul vajalikuks lubada kolmanda riigi kodanikul siseneda oma territooriumile humanitaarkaalutlustel, riigi huvides või rahvusvaheliste kohustuste tõttu, peaks olema võimalik anda talle piiratud territoriaalse ja ajalise kehtivusega reisiluba.
- (33) Enne reisijate pardaleasumist peaksid lennu- ja meretranspordiettevõtjad ning rahvusvahelised vedajad, kes veavad reisijate rühmi bussiga, olema kohustatud kontrollima, et reisijatel on kehtiv reisiluba. ETIASe toimik ise ei tohiks olla vedajatele kättesaadav. Vedajatel peaks olema turvaline juurdepääs ETIASe infosüsteemile, et võimaldada neil sellega tutvuda reisidokumendil olevate andmete alusel.
- (34) Tehnilised kirjeldused vedajate võrguvärava kaudu ETIASe infosüsteemile juurdepääsu võimaldamiseks peaksid nii palju kui võimalik piirama reisijate veole ja vedajatele avalduvat mõju. Selleks tuleks kaaluda integreerimist riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemiga.
- (35) Selleks et piirata käesolevas määruses sätestatud kohustuste mõju rahvusvahelistele vedajatele, kes veavad reisijate rühmi bussiga, tuleks teha kättesaadavaks kasutajasõbralik mobiilne lahendus.

- (36) Kaks aastat pärast ETIASe töölerakendamist peaks komisjon bussitransporti käsitlevate ETIASe sätete kohaldamise eesmärgil hindama konventsiooni (millega rakendatakse 14. juuni 1985. aasta Schengeni lepingut Beneluxi Majandusliidu riikide, Saksamaa Liitvabariigi ja Prantsuse Vabariigi valitsuste vahel nende ühispiiridel kontrolli järkjärgulise kaotamise kohta)¹ artiklis 26 osutatud sätete asjakohasust, ühilduvust ja sidusust. Arvesse tuleks võtta bussitranspordi hiljutisi arengusuundi. Tuleks kaaluda vajadust muuta bussitransporti käsitlevaid sätteid, millele on osutatud nimetatud konventsiooni artiklis 26 või käesolevas määruses.
- (37) Muudetud sissesõidutingimuste järgimise tagamiseks peaksid piirivalveametnikud kontrollima, kas reisijatel on kehtiv reisiluba. Seepärast peaksid piirivalveametnikud tavapärase piirikontrolli käigus lugema reisidokumendi andmeid elektrooniliselt. See peaks käivitama päringu tegemise eri andmebaasides nagu on ette nähtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2016/399² (Schengeni piirieskirjad), sealhulgas ETIASes, mis peaks andma ajakohase teabe reisiloo staatuse kohta. Kehtiva reisiloo puudumisel ei tohiks piirivalveametnik isikut riiki lubada ja peaks viima piirikontrolli lõpule sellest lähtuvalt. Kui isikul on kehtiv reisiluba, peaks otsuse tema riiki lubamise või mittelubamise kohta tegema piirivalveametnik. Teatavad andmed ETIASe toimikus peaksid olema piirivalveametnikele kättesaadavad, et aidata neil oma ülesandeid täita.

¹ EÜT L 239, 22.9.2000, lk 19.

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2016. aasta määrus (EL) 2016/399, mis käsitleb isikute üle piiri liikumist reguleerivaid liidu eeskirju (Schengeni piirieskirjad) (ELT L 77, 23.3.2016, lk 1).

- (38) Kui vastutava liikmesriigi ETIASe riiklik üksus leiab, et mõni reisiloataotluse aspekt tuleb piirivalveasutustel täiendavat läbi vaadata, võib ta teha väljaantavale reisiloale märke, mis soovitab täiendava kontrolli tegemist piiripunktis. Samuti peaks olema võimalik teha selline märges selle konsulteeritud liikmesriigi taotlusel. Kui vastutava liikmesriigi ETIASe riiklik üksus leiab, et taotluse töötlemise käigus saadud konkreetne päringutabamus on valetabamus, või mitteautomaatsel menetlemisel ilmneb, et reisiloa andmisest ei ole põhjust keelduda, võib ta teha väljaantavale reisiloale märke, et hõlbustada piirikontrolli piirivalveasutustele teabe andmisega tehtud kontrollide kohta ning piirata valetabamuste negatiivset mõju reisijatele. Praktilises käsiraamatus tuleks piirivalveasutustele ette näha tegevussuunised reisilubade käitlemiseks.
- (39) Kuna kehtiva reisiloa olemasolu on teatavatesse kategooriatesse kuuluvate kolmandate riikide kodanike puhul riiki sisenemise ja seal viibimise tingimuseks, peaks liikmesriikide immigratsiooniasutustel olema võimalik teha otsinguid ETIASe kesksüsteemis, kui on tehtud eelnev otsing riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemis ning sellest ilmneb, et nimetatud süsteemis ei ole kirjet, mis vastaks asjaomase kolmanda riigi kodaniku viibimisele liikmesriikide territooriumil. Eelkõige tagasisaatmise eesmärgil peaks liikmesriikide immigratsiooniasutustel olema juurdepääs teatavale ETIASe kesksüsteemis salvestatud teabele.

- (40) Võitluses terroriaktide ja muude raskete kuritegudega ning pidades silmas kuritegelike võrgustike üleilmastumist, on hädavajalik, et määratud ametiasutustel, kes vastutavad terroriaktide ja muude raskete kuritegude tõkestamise, avastamise või uurimise eest („määratud ametiasutused“) oleks oma ülesannete tõhusaks täitmiseks vajalik teave. VISi andmetele juurdepääs sellisel eesmärgil on juba aidanud tõhusalt kaasa olulistele edusammudele inimkaubanduse, terrorismi või uimastikaubandusega seotud juhtumite uurimisel. VISis ei ole andmeid viisanõudest vabastatud kolmandate riikide kodanike kohta.

- (41) Juurdepääs ETIASes sisalduvale teabele on vajalik Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2017/541¹ osutatud terroriaktide ja nõukogu raamotsuses 2002/584/JSK² osutatud muude raskete kuritegude tõkestamiseks, avastamiseks ja uurimiseks. Konkreetse uurimise raames ning tõendite ja teabe kogumiseks raske kuriteo toimepanemises kahtlustatava isiku või raske kuriteo ohvri kohta võivad määratud ametiasutused vajada juurdepääsu ETIASe andmetele. ETIASes säilitatavad andmed võivad olla ka vajalikud, et tuvastada terroriakti või muude raskete kuritegude toimepanija isikut, eriti juhul, kui on vaja võtta kiireloomulisi meetmeid. Juurdepääs ETIASele terroriaktide või muude raskete kuritegude tõkestamise, avastamise või uurimise eesmärgil kujutab endast sekkumist nende isikute põhiõigusse eraelu puutumatusele ja isikuandmete kaitsele, kelle isikuandmeid töödeldakse ETIASes. Seetõttu tuleks ETIASe andmed säilitada ja teha need kättesaadavaks liikmesriikide määratud ametiasutustele ja Europolile üksnes käesolevas määruses sätestatud rangetel tingimustel. Sellega tagatakse, et ETIASes säilitatud andmeid töödeldakse ainult niivõrd, kui see on rangelt vajalik terroriaktide ja muude raskete kuritegude tõkestamiseks, avastamiseks ja uurimiseks kooskõlas Euroopa Kohtu praktikast, eelkõige Digital Rights Ireland'i kohtuasjast³ tulenevate nõuetega.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/541 terrorismivastase võitluse kohta, millega asendatakse nõukogu raamotsus 2002/475/JSK ning muudetakse nõukogu otsust 2005/671/JSK (ELT L 88, 31.3.2017, lk 6).

² Nõukogu 13. juuni 2002. aasta raamotsus 2002/584/JSK Euroopa vahistamismääruse ja liikmesriikidevahelise üleandmiskorra kohta (EÜT L 190, 18.7.2002, lk 1).

³ Euroopa Kohtu suurkoja 8. aprilli 2014. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-293/12 ja C-594/12, Digital Rights Ireland Ltd jt, ECLI:EU:C:2014:238.

- (42) Eelkõige tuleks juurdepääsu ETIASes säilitatud andmetele terroriaktide või muude raskete kuritegude tõkestamise, avastamise või uurimise eesmärgil võimaldada ainult määratud ametiasutuse tegevusüksuse põhjendatud taotluse alusel, milles on selgitatud juurdepääsuvajadust. Kiireloomulistel juhtudel, kui on vaja hoida ära vahetu oht inimese elule seoses terroriakti või muu raske kuriteoga, peaks tingimuste täitmise kontrollimine toimuma pärast seda, kui määratud ametiasutustele on võimaldatud neile andmetele juurdepääs. Kõnealune järelkontroll tuleks teha liigse viivituse ja igal juhul hiljemalt seitsme tööpäeva jooksul pärast taotluse läbivaatamist.
- (43) Seepärast peaks kindlaks määrama liikmesriikide ametiasutused, kellel on õigus taotleda sellist juurdepääsu terroriaktide või muude raskete kuritegude tõkestamise, avastamise või uurimise konkreetsel eesmärgil.
- (44) Keskne juurdepääsupunkt (kesksed juurdepääsupunktid) peaks tegutsema määratud ametiasutustest sõltumatult ning kontrollima, et igal konkreetsel juhul on täidetud ETIASe kesksüsteemile juurdepääsu taotlemise tingimused.
- (45) Europol on liidus teabevahetuse keskus. Tal on oluline roll liikmesriikide piiriülese kuritegude uurimise eest vastutavate ametiasutuste koostöös, toetades kuritegevuse tõkestamist, analüüsimist ja uurimist liidu tasandil. Seega peaks ka Europolil oma ülesannete täitmise raames ja kooskõlas määrusega (EL) nr 2016/794 olema juurdepääs ETIASe kesksüsteemile neil erijuhtudel, kui see on vajalik, et toetada ja tugevdada liikmesriikide meetmeid terroriaktide või muude raskete kuritegude tõkestamiseks, avastamiseks või uurimiseks.

- (46) Süstemaatiliste otsingute välistamiseks peaks ETIASe kesksüsteemis säilitatavate andmete töötlemine toimuma ainult erijuhtudel ning kui see on vajalik terroriaktide või muude raskete kuritegude tõkestamiseks, avastamiseks või uurimiseks. Määratud ametiasutused ja Europol peaksid taotlema juurdepääsu ETIASele üksnes juhul, kui neil on alust arvata, et selle abil saadakse teavet, mis aitab kaasa terroriakti või muu raske kuriteo tõkestamisele, avastamisele või uurimisele.
- (47) ETIASes salvestatud isikuandmeid ei tohiks säilitada kauem, kui see on vajalik nende eesmärkide saavutamiseks, milleks andmeid töödeldi. ETIASe toimimise huvides on vaja säilitada taotlejate andmeid kogu reisiloo kehtivusaja jooksul. Pärast reisiloo kehtivusaja lõppu tuleks andmeid säilitada üksnes taotleja sõnaselge nõusolekuga ja ainult selleks, et lihtsustada uue ETIASe taotluse menetlemist. Otsus reisiloo andmisest keelduda, see kehtetuks tunnistada või tühistada võib viidata sellele, et taotleja kujutab endast julgeolekuohtu, ebaseadusliku sisserände ohtu või suurt epideemiaohtu. Kui selline otsus on tehtud, tuleks andmeid seetõttu säilitada viis aastat pärast otsuse tegemise kuupäeva, et ETIAS saaks täpselt arvesse võtta suuremat ohtu, mida asjaomane taotleja võib endast kujutada. Kui sellise otsuse aluseks olevad andmed kustutatakse varem, tuleks taotlustoimik kustutada seitsme päeva jooksul. Pärast andmete säilitamise tähtaja lõppu tuleks isikuandmed kustutada.

- (48) ETIASe kesksüsteemis säilitatavaid isikuandmeid ei tohiks teha kättesaadavaks ühelegi kolmandale riigile, rahvusvahelisele organisatsioonile ega eraõiguslikule isikule. Erandina sellest reeglist peaks selliseid isikuandmeid olema võimalik edastada kolmandale riigile, kui selline edastamine toimub rangetel tingimustel ja on üksikjuhul vajalik tagasisaatmise eesmärgil. Kui Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/679¹ alusel ei ole rakendusaktiga vastu võetud otsust kaitse piisavuse kohta või kui ei ole võetud asjakohaseid kaitsemeetmeid nimetatud määruse alusel, võib ETIASes säilitatud andmeid tagasisaatmise eesmärgil erandkorras edastada kolmandale riigile aga ainult juhul, kui edastamine on vajalik avalikust huvist tulenevatel kaalukatel põhjustel, nagu on osutatud kõnealuses määruses.
- (49) Samuti peaks kiireloomulisel erandjuhul olema võimalik edastada kolmandale riigile isikuandmeid, mida liikmesriigid on saanud käesoleva määruse alusel, kui on olemas terroriaktiga seotud vahetu oht või raske kuriteoga seotud vahetu oht inimese elule. Vahetut ohtu isiku elule tuleks mõista nii, et see hõlmab tõsise kuriteoga seotud ohtu isikule, näiteks raske kehavigastuse tekitamine, ebaseaduslik kauplemine inimorganite ja -kudedega, inimrööv, ebaseaduslik vabadusevõtmine ja pantvangi võtmine, laste seksuaalne ärakasutamine ja lapsporno ning vägistamine.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

- (50) Selleks et tagada üldsuse teadlikkus ETIASest, eelkõige kolmandate riikide kodanike seas, kelle suhtes kehtib reisiloo nõue, tuleks ETIASi, sealhulgas asjaomaseid liidu õigusakte ja reisiloo taotlemise menetlust käsitlev teave teha üldsusele kättesaadavaks avaliku veebisaidi ja mobiilseadmetele mõeldud rakenduse kaudu, mida kasutatakse ETIASele taotluste esitamiseks. Samuti tuleks seda teavet levitada ühise teabelehe ja mis tahes muude asjakohaste vahendite kaudu. Lisaks peaksid reisiloo taotlejad saama e-posti teel teate oma taotlust käsitleva teabega. E-posti teel saadetak teade peaks sisaldama ka veebilinke kohaldatavatele liidu ja liikmesriigi õigusaktidele.
- (51) eu-LISA ülesanded seoses ETIASe infosüsteemi kavandamise, arendamise ja tehnilise haldamisega tuleks ette näha üksikasjalike normidega. Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti, liikmesriikide ja Eurooli ETIASega seotud ülesannete kohta tuleks samuti sätestada reeglid. eu-LISA peaks pöörama erilist tähelepanu kulude suurenemise riskile ja tagama piisava järelevalve töövõtjate kulude üle.
- (52) Kui eu-LISA ning Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet täidavad käesolevast määrusest tulenevaid ülesandeid, kohaldatakse nende tegevuse suhtes Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 45/2001¹.
- (53) Käesoleva määruse alusel liikmesriikide poolt isikuandmete töötlemisele kohaldatakse määrust (EL) 2016/679.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määrus (EÜ) nr 45/2001 üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1).

- (54) Kui terroriaktide või muude raskete kuritegude tõkestamiseks, avastamiseks või uurimiseks töötlevad liikmesriikide poolt taotluste hindamise eesmärgil isikuandmeid pädevad asutused kohaldatakse direktiivi Euroopa Parlamendi ja nõukogu (EL) 2016/680¹.
- (55) Kui liikmesriikide määratud ametiasutused töötlevad käesoleva määruse kohaselt isikuandmeid terroriaktide või muude raskete kuritegude tõkestamise, avastamise või uurimise eesmärgil, kohaldatakse sellise töötlemise suhtes direktiivi (EL) nr 2016/680.
- (56) Kooskõlas määrusega (EL) 2016/679 loodud sõltumatud järelevalveasutused peaksid jälgima, et liikmesriigid töötleksid isikuandmeid õiguspäraselt, ning määruse (EÜ) nr 45/2001 alusel ametisse nimetatud Euroopa Andmekaitseinspektor peaks jälgima liidu institutsioonide ja asutuste tegevust seoses isikuandmete töötlemisega. Euroopa Andmekaitseinspektor ja järelevalveasutused peaksid tegema ETIASe üle järelevalvet tehes koostööd.
- (57) Tuleks kehtestada ranged ETIASe kesksüsteemile juurdepääsu reeglid koos vajalike kaitsemeetmetega. Samuti tuleks seoses isikuandmetega ette näha üksikisikute õigus oma andmetega tutvuda, neid parandada, piirata, täiendada ja kustutada, nende õigus õiguskaitsele, eelkõige kohtulikule õiguskaitsele, ja avalike sõltumatute asutuste järelevalve andmete töötlemise üle.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/680, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset seoses pädevates asutustes isikuandmete töötlemisega süütegude tõkestamise, uurimise, avastamise ja nende eest vastutusele võtmise või kriminaalkaristuste täitmisele pööramise eesmärgil ning selliste andmete vaba liikumist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu raamotsus 2008/977/JSK (ELT L 119, 4.5.2016, lk 89)

- (58) Selleks et hinnata reisijaga seotud julgeolekuohtu, ebaseadusliku sissērände ohtu või suurt epideemiaohtu, tuleks tagada ETIASe infosüsteemi ja muude ELi infosüsteemide koostalitlusvõime. Koostalitlusvõime peaks olema täielikus kooskõlas liidu õigustikuga, mis käsitleb põhiõigusi. Kui luuakse liidu tasandil tsentraliseeritud süsteem nende liikmesriikide kindlakstegemiseks, kellel on teavet kolmandate riikide kodanike ja kodakondsuseta isikute suhtes tehtud süüdimõistvate kohtuotsuste kohta, peaks ETIASel olema võimalik selles süsteemis päringuid teha.
- (59) Käesolev määrus peaks sisaldama selgeid sätteid, mis käsitlevad vastutust ja õigust kompensatsioonile isikuandmete ebaseadusliku töötlemise ja mis tahes muu käesoleva määrusega vastuolus oleva toimingu korral. Sellised sätteid ei tohiks piirata õigust kompensatsioonile ning vastutava töötleja või töötleja vastutust määruse (EL) 2016/679, direktiivi (EL) 2016/680 ja määruse (EÜ) nr 45/2001 alusel. eu-LISA peaks vastutama kahju eest, mille ta on põhjustanud andmetöötlejana, kui ta ei ole täitnud talle spetsiaalselt käesoleva määruse alusel pandud kohustusi või kui ta ei ole järginud vastutavaks töötlejaks oleva liikmesriigi õiguspäraseid juhiseid või on tegutsenud nende vastaselt.
- (60) Tõhusa järelevalve tagamiseks käesoleva määruse kohaldamise üle on vaja seda korrapäraste ajavahemike järel hinnata. Liikmesriigid peaksid kehtestama sanktsioonid, mida tuleb käesoleva määruse rikkumisel kohaldada, ja tagama nende rakendamise.
- (61) Komisjonile tuleks anda õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et kehtestada käesoleva määruse kohaldamiseks vajalikud tehnilised meetmed eesmärgiga:
- määrata kindlaks turvalise konto teenuse nõuded;

- koostada eelnevalt kindlaks määratud loetelu ametikohtade rühmadest, mida kasutatakse taotluse vormil;
- täpsustada küsimuste sisu ja vorm, mis esitatakse taotlejale kriminaalkuritegude puhul süüdimõistvate otsuste kohta, sõja- või konfliktipiirkonnas viibimise kohta, otsuste kohta territooriumilt lahkuda või tagasisaatmisotsuste kohta;
- täpsustada täiendavate küsimuste sisu ja vorm taotlejatele, kes on jaatavalt vastanud ühele küsimusele, mis käsitleb kriminaalkuritegude puhul süüdimõistvaid otsuseid, sõja- või konfliktipiirkonnas viibimist, otsuseid territooriumilt lahkuda või tagasisaatmisotsuseid, ning sätestada eelnevalt kindlaks määratud vastusevariantide loetelu;
- kehtestada reisiloa tasu maksmise viisid ja kogumise kord ning tasu suuruse igasugune muutmine, et kajastada ETIASe kulude mis tahes suurenemist;
- kehtestada eelnevalt kindlaks määratud vastusevariantide sisu ja vorm taotlejatele, kellelt nõutakse täiendava teabe või dokumentide esitamist;
- määratleda täpsemalt kontrollivahend;
- määratleda täpsemalt julgeolekuoht, ebaseadusliku sisserände oht või suur epideemiaoht, et määrata kindlaks konkreetsed ohunäitajad;
- määrata kindlaks märgetega seotud lisateabe liik, mida võib lisada ETIASe taotlustoimikusse, märgete formaadid, keel ja lisamise põhjused;

- kehtestada piisavad tagatised, nähes ette normid ja menetlused, et hoida ära vastuolu muudesse infosüsteemidesse sisestatud hoiatusteadetega ning määrata kindlaks märgete tegemise tingimused, kriteeriumid ja kestvus;
- määratleda täpsemalt vahend, mida taotlejad kasutavad oma nõusoleku andmiseks või tagasi võtmiseks;
- pikendada üleminekuperioodi kestust, mille jooksul ei ole reisiloa olemasolu nõutav ja pikendada ajapikendust, mille piirivalveametnikud lubavad kolmanda riigi kodanikke, kelle puhul on reisiluba nõutav, kuid kellel seda ei ole, erandjuhul teatavatel tingimustel riiki siseneda;
- määratleda rahaline toetus liikmesriikidele, et katta nende ETIASe rakendamisega seotud piirikontrolli kohandamise ja automatiseerimise kulud.

(62) On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonivahelises parema õigusloome kokkuleppes¹ sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni ekspertrühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.

¹ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

- (63) Selleks et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused, et võtta vastu üksikasjalikud õigusnormid järgmise kohta:
- vorm, mida kasutatakse, et teatada kuritarvitustest kaubanduslike vahendajate poolt, keda taotlejad on volitanud enda nimel taotlust esitama;
 - avaliku veebisaidi ja mobiilseadmetele mõeldud rakenduse käitamise tingimused ning avaliku veebisaidi ja mobiilseadmetele mõeldud rakenduse suhtes kohaldatavad isikuandmete kaitse ja turbe üksikasjalikke nõudeid;
 - taotlusvormi sisestatavate isikuandmete vormingu nõuded ning parameetrid ja kontroll, mida rakendatakse, et tagada taotluse täielikkus ja nende andmete sidusus;
 - vestlusel taotlejaga kasutatavate audio- ja videovahendite nõuded, testimine ja toimimine ning selliste vestluste suhtes kohaldatavad andmekaitse, turbe ja konfidentsiaalsuse üksikasjalikke nõudeid;
 - julgeolekuoht, ebaseadusliku sisserände oht ja suur epideemiaoht, millele konkreetsed ohunäitajad peavad põhinema;
 - tehnilised kirjeldused ETIASe jälgimisnimekirja ja hindamisvahendi kohta, mille abil hinnatakse andmete ETIASe jälgimisnimekirja kandmise potentsiaalset mõju sellele, kui suurt hulka taotlusi menetletakse mitteautomaatselt;
 - reisiloa andmisest keeldumise, selle kehtetuks tunnistamise või tühistamise vorm;

- vedajatele ETIASe infosüsteemile turvalise juurdepääsu tagamise tingimused ning selle juurdepääsu suhtes kohaldatavad andmekaitse ja turbe nõuded;
- autentimiskava vedajate nõuetekohaselt volitatud töötajate juurdepääsuks ETIASe infosüsteemile;
- varumenetlused, mida kasutatakse juhul, kui vedajatel ei ole tehnilistel põhjustel võimalik ETIASe infosüsteemis päringuid teha;
- hädaolukorra lahendamise näidisplaanid juhuks, kui piirivalveasutustel ei ole tehnilistel põhjustel võimalik konsulteerida ETIASe kesksüsteemiga või kui ETIASes tekib rike;
- turvalisuse tagamise näidisplaan, talitluspidevuse näidisplaan ja suurõnnetusest taastumise näidisplaan seoses isikuandmete töötlemise turvalisusega;
- juurdepääs ETIASe infosüsteemi andmetele;
- andmete muutmine, kustutamine ja ennetähtaegne kustutamine;
- logide säilitamine ja neile juurdepääs;
- toimimisenõuded;
- tehniliste lahenduste kirjeldused, et ühendada kesksed juurdepääsupunktid ETIASe kesksüsteemiga;
- ETIASe kesksüsteemis sisalduvate andmete andmekvaliteedi vastavuse mehhanism, menetlused ja tõlgendamine;

- ühised teabelehed, millega teavitatakse reisijaid kehtiva reisiloa omamise nõudest;
- keskse andmehoidla toimimine, mis sisaldab andmeid ainult aruandluse ja statistika eesmärgil ning selle hoidla suhtes kohaldatavad andmekaitse ja turbe nõuded; ning
- tehnilise lahenduse kirjeldused, mille eesmärk on hõlbustada statistiliste andmete kogumist selleks, et esitada aruandeid ETIASe kesksüsteemis säilitatavatele andmetele õiguskaitse eesmärgil antud juurdepääsu tõhususe kohta.

Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011.¹

- (64) Kuna käesoleva määruse eesmärke, nimelt ELi reisiinfo ja -lubade süsteemi loomist ning selles hoitavate andmete kasutamise ühiste kohustuste, tingimuste ja korra ettenägemist, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

- (65) ETIASe infosüsteemi, ETIASe kesküksuse ja ETIASe riiklike üksuste tegevus- ja hoolduskulud tuleks täielikult katta reisiloatasudest saadavast tulust. Seetõttu tuleks kõnealuse tasu suurus vastavalt vajadusele kohandada, võttes arvesse tehtud kulutusi.
- (66) Reisiloatasudest saadav tulu tuleks eraldada ETIASe infosüsteemi, ETIASe kesküksuse ja ETIASe riiklike üksuste püsivate tegevus- ja hoolduskulude katmiseks. Süsteemi eripära tõttu on asjakohane käsitada seda tulu sihtotstarbelise sisetuluna. Pärast nende kulude katmist alles jäänud tulu tuleks kanda liidu eelarvesse.
- (67) Käesolev määrus ei piira direktiivi 2004/38/EÜ kohaldamist.
- (68) Käesolevas määruses austatakse põhiõigusi ja järgitakse Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid.
- (69) ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokolli nr 22 (Taani seisukoha kohta) artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav. Arvestades, et käesolev määrus põhineb Schengeni *acquis*’l, otsustab Taani kõnealuse protokolli artikli 4 kohaselt kuue kuu jooksul pärast nõukogu otsuse tegemist käesoleva määruse üle, kas ta rakendab seda oma õiguses.

- (70) Käesolev määrus kujutab endast nende Schengeni *acquis*’ sätete edasiarendamist, milles Ühendkuningriik ei osale vastavalt nõukogu otsusele 2000/365/EÜ¹; seetõttu ei osale Ühendkuningriik käesoleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.
- (71) Käesolev määrus kujutab endast nende Schengeni *acquis*’ sätete edasiarendamist, milles Iirimaa ei osale vastavalt nõukogu otsusele 2002/192/EÜ²; seetõttu ei osale Iirimaa käesoleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.
- (72) Islandi ja Norra puhul kujutab käesolev määrus endast nende Schengeni *acquis*’ sätete edasiarendamist Euroopa Liidu Nõukogu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahelise lepingu (viimase kahe riigi osalemiseks Schengeni *acquis*’ sätete rakendamises, kohaldamises ja edasiarendamises)³ tähenduses, mis kuuluvad nõukogu otsuse 1999/437/EÜ⁴ artikli 1 punktis A osutatud valdkonda.

¹ Nõukogu 29. mai 2000. aasta otsus 2000/365/EÜ Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni *acquis*’ sätetes (EÜT L 131, 1.6.2000, lk 43).

² Nõukogu 28. veebruari 2002. aasta otsus 2002/192/EÜ Iirimaa taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni *acquis*’ sätetes (EÜT L 64, 7.3.2002, lk 20).

³ EÜT L 176, 10.7.1999, lk 36.

⁴ Nõukogu 17. mai 1999. aasta otsus 1999/437/EÜ Euroopa Liidu Nõukogu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahel sõlmitud lepingu teatavate rakenduseeskirjade kohta nende kahe riigi ühinemiseks Schengeni *acquis*’ sätete rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega (EÜT L 176, 10.7.1999, lk 31).

- (73) Šveitsi puhul kujutab käesolev määrus endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepingu (Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' sätete rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega)¹ tähenduses, mis kuuluvad otsuse 1999/437/EÜ artikli 1 punktis A osutatud valdkonda, kusjuures nimetatud otsuse vastavat punkti tõlgendatakse koostoimes nõukogu otsuse 2008/146/EÜ² artikliga 3 ja nõukogu otsuse 2008/149/JSK³ artikliga 3.

¹ ELT L 53, 27.2.2008, lk 52.

² Nõukogu 28. jaanuari 2008. aasta otsus 2008/146/EÜ sõlmida Euroopa Ühenduse nimel Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheline leping Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega (ELT L 53, 27.2.2008, lk 1).

³ Nõukogu 28. jaanuari 2008. aasta otsus 2008/149/JSK sõlmida Euroopa Liidu nimel Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheline leping Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega (ELT L 53, 27.2.2008, lk 50).

- (74) Liechtensteini puhul kujutab käesolev määrus endast nende Schengeni *acquis*’ sätete edasiarendamist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse, Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigi vahel allakirjutatud protokolli (mis käsitleb Liechtensteini Vürstiriigi ühinemist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepinguga Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*’ rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega)¹ tähenduses, mis kuuluvad nõukogu otsuse 1999/437/EÜ artikli 1 punktis A osutatud valdkonda, kusjuures nimetatud otsuse vastavat punkti tõlgendatakse koostoimes otsuse 2011/350/EL² artikliga 3 ja nõukogu otsuse 2011/349/EL³ artikliga 3.

¹ ELT L 160, 18.6.2011, lk 21.

² Nõukogu 7. märtsi 2011. aasta otsus 2011/350/EL Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse, Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigi vahelise protokolli (mis käsitleb Liechtensteini Vürstiriigi ühinemist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepinguga Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*’ rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega) Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta, seoses sisepiiridel piirikontrolli kaotamise ja isikute liikumisega (ELT L 160, 18.6.2011, lk 19).

³ Nõukogu 7. märtsi 2011. aasta otsus 2011/349/EL Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse, Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigi vahelise protokolli (mis käsitleb Liechtensteini Vürstiriigi ühinemist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepinguga Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*’ rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega) Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta, eelkõige seoses õiguslasest koostööga kriminaalasjades ja politseikoostööga (ELT L 160, 18.6.2011, lk 1).

- (75) Selleks et määrata kindlaks Schengeni *acquis*' rakendamises, kohaldamises ja edasiarendamises osalevate kolmandate riikide rahalisi panuseid käsitlev kord, tuleks liidu ja nende riikide vahel sõlmida nende ühinemislepingute asjakohaste sätete alusel täiendavad kokkulepped. Sellised kokkulepped peaksid olema rahvusvahelised lepingud ELi toimimise lepingu artikli 218 tähenduses.
- (76) Selleks et integreerida käesolev määrus kehtivasse õigusraamistikku ja et võtta arvesse vajalikke muudatusi, mis puudutavad eu-LISAt ning Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametit, tuleks Euroopa Parlamendi määrusi (EL) nr 1077/2011¹, (EL) nr 515/2014², (EL) 2016/399, (EL) 2016/1624³ ja (EL) 2017/2226⁴ vastavalt muuta.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta määrus (EL) nr 1077/2011, millega asutatakse Euroopa amet õigusel, vabadusel ja turvalisusel rajaneva ala suuremahuliste IT-süsteemide operatiivjuhtimiseks (ELT L 286, 1.11.2011, lk 1).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 515/2014, millega luuakse Sisejulgeolekufondi osana välispiiride ja viisade rahastamisvahend ning tunnistatakse kehtetuks otsus nr 574/2007/EÜ (ELT L 150, 20.5.2014, lk 143).

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. septembri 2016. aasta määrus (EL) 2016/1624, mis käsitleb Euroopa piiri- ja rannikuvalvet ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/399 ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 863/2007, nõukogu määrus (EÜ) nr 2007/2004 ning nõukogu otsus 2005/267/EÜ (ELT L 251, 16.9.2016, lk 1).

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2017. aasta määrus (EL) 2017/2226, millega luuakse riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteem liikmesriikide välispiire ületavate kolmandate riikide kodanike riiki sisenemise ja riigist lahkumise andmete ja sisenemiskeeluandmete registreerimiseks ning määratakse kindlaks riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemile õiguskaitse eesmärgil juurdepääsu andmise tingimused ning millega muudetakse Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni ning määruseid (EÜ) nr 767/2008 ja (EL) nr 1077/2011 (ELT L 327, 9.12.2017, lk 20).

(77) Vastavalt määruse (EÜ) nr 45/2001 artikli 28 lõikele 2 on konsulteeritud Euroopa Andmekaitseinspektoriga, kes esitas oma arvamuse 6. märtsil 2017¹,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

¹ ELT C 162, 23.5.2017, lk 9.

I PEATÜKK

Üldsätted

Artikkel 1

Reguleerimisese

1. Käesoleva määrusega luuakse Euroopa reisiinfo ja -lubade süsteem (ETIAS) nende kolmandate riikide kodanike jaoks, kellelt ei nõuta välispiiride ületamiseks või lennujaama transiidi eesmärgil viisat („viisanõue“), et oleks võimalik hinnata, kas nende kolmandate riikide kodanike viibimine liikmesriikide territooriumil kujutab endast julgeolekuohtu, ebaseadusliku sisserände ohtu või suurt epideemiaohtu. Sel eesmärgil nähakse ette reisiluba ning reisiloa andmise või selle andmisest keeldumise tingimused ja kord.
2. Käesolevas määruses sätestatakse tingimused, mille kohaselt võivad liikmesriikide määratud ametiasutused ja Europol teha otsinguid ETIASe kesksüsteemis säilitatavates andmetes terroriaktide või muude nende pädevusalasse kuuluvate raskete kuritegude tõkestamise, avastamise ja uurimise eesmärgil.

Artikkel 2
Kohaldamisala

1. Käesolevat määrust kohaldatakse järgmiste kolmandate riikide kodanike suhtes:
- a) nõukogu määruse (EÜ) nr 539/2001¹ II lisas loetletud kolmandate riikide kodanikud, kes on viisanõudest vabastatud kuni 90-päevaseks kavandatud viibimiseks liikmesriikide territooriumil mis tahes 180-päevase ajavahemiku jooksul;
 - b) isikud, kes on määruse (EÜ) nr 539/2001 artikli 4 lõike 2 kohaselt viisanõudest vabastatud kuni 90-päevaseks kavandatud viibimiseks liikmesriikide territooriumil mis tahes 180-päevase ajavahemiku jooksul;
 - c) kolmandate riikide kodanikud, kes on viisanõudest vabastatud ja kes vastavad järgmistele tingimustele:
 - i) nad on liidu kodaniku pereliikmed, kelle suhtes kohaldatakse direktiivi 2004/38/EÜ, või kolmandate riikide kodanikud, kellel on ühelt poolt liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt kolmanda riigi vahelise lepingu alusel vaba liikumise õigus, mis on samaväärne liidu kodanike vastava õigusega, ning
 - ii) neil ei ole direktiivi 2004/38/EÜ kohast elamisloakaarti või määruse (EÜ) nr 1030/2002 kohast elamisluba.

¹ Nõukogu 15. märtsi 2001. aasta määrus (EÜ) nr 539/2001, milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud (EÜT L 81, 21.3.2001, lk 1).

2. Käesolevat määrust ei kohaldata järgmiste isikute suhtes:

- a) pagulased, kodakondsuseta isikud või muud isikud, kellel ei ole ühegi riigi kodakondsust, kes elavad mõnes liikmesriigis ja kellel on selle liikmesriigi välja antud reisidokument;
- b) liidu kodaniku kolmandate riikide kodanikest pereliikmed, kelle suhtes kohaldatakse direktiivi 2004/38/EÜ ja kellel on nimetatud direktiivi kohane elamisloakaart;
- c) kolmandate riikide kodanikud, kes on sellise kolmanda riigi kodaniku pereliikmed, kellel on ühelt poolt liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt kolmanda riigi vahelise lepingu alusel vaba liikumise õigus, mis on samaväärne liidu kodanike vastava õigusega, ning kellel on direktiivi 2004/38/EÜ kohane elamisloakaart või määruse (EÜ) nr 1030/2002 kohane elamisluba;
- d) määruse (EL) 2016/399 artikli 2 punktis 16 osutatud elamisloa omanikud;
- e) ühtse viisa omanikud;
- f) riikliku pikaajalise viisa omanikud;
- g) Andorra, Monaco ja San Marino kodanikud ning Vatikani Linnriigi või Püha Tooli väljaantud passi kasutajad;

- h) kolmandate riikide kodanikud, kellele liikmesriigid on väljaantud kohaliku piiriliikluse loa vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1931/2006¹, juhul kui nad kasutavad oma õigusi kohaliku piiriliikluse korra alusel;
- i) määruse (EÜ) nr 539/2001 artikli 4 lõike 1 punktides a–f osutatud isikud või isikute kategooriad;
- j) kolmandate riikide kodanikud, kellel on diplomaatiline või teenistuspass ning kes on viisanõudest vabastatud vastavalt liidu ja kolmanda riigi vahel sõlmitud rahvusvahelisele lepingule;
- k) isikud, kelle suhtes kohaldatakse viisanõuet määruse (EÜ) nr 539/2001 artikli 4 lõike 3 alusel;
- l) kolmandate riikide kodanikud, kes kasutavad oma liikumisõigust kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2014/66/EL² või (EL) 2016/801³.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1931/2006, millega kehtestatakse maismaal liikmesriikide välispiiril toimuva kohaliku piiriliikluse eeskirjad ning muudetakse Schengeni konventsiooni sätteid (ELT L 405, 30.12.2006, lk 1).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/66/EL kolmandate riikide kodanike liikmesriiki sisenemise ja seal elamise tingimuste kohta ettevõtjasisese üleviimise korral (ELT L 157, 27.5.2014, lk 1).

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/801 kolmandate riikide kodanike teadustegevuse, õpingute, praktika, vabatahtliku teenistuse, õpilasvahetuse programmides või haridusprojektides osalemise ja au pair'ina töötamise eesmärgil riiki sisenemise ja seal elamise tingimuste kohta (ELT L 132, 21.5.2016, lk 21).

Artikkel 3

Mõisted

1. Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:
 - 1) „välispiirid“ – määruse (EL) 2016/399 artikli 2 lõikes 2 määratletud välispiirid;
 - 2) „õiguskaitse“ – terroriaktide või muude raskete kuritegude ennetamine, avastamine või uurimine;
 - 3) „teise astme kontroll“ – määruse (EL) 2016/399 artikli 2 punktis 13 määratletud teise astme kontroll;
 - 4) „piirivalveasutus“ – piirivalveametnik, kellele on liikmesriigi õiguse kohaselt tehtud ülesandeks teostada kontrolle piiril, nagu on määratletud määruse (EL) 2016/399 artikli 2 punktis 11;
 - 5) „reisiluba“ – käesoleva määruse kohaselt tehtud otsus, mis on nõutav selleks, et käesoleva määruse artikli 2 lõikes 1 osutatud kolmandate riikide kodanikud vastaksid määruse (EL) 2016/399 artikli 6 lõike 1 punktis b sätestatud sisenemise nõuetele ning milles tõdetakse,
 - a) et ei ole tehtud kindlaks faktilisi tõendeid ega faktilistel tõenditel põhinevaid põhjendusi, mille alusel järeldada, et isiku viibimine liikmesriikide territooriumil kujutab endast julgeoleku-, ebaseadusliku sissetungi või suurt epideemiaohtu;

- b) et ei ole tehtud kindlaks faktilisi tõendeid ega faktilistel tõenditel põhinevaid põhjendusi, mille alusel järeldada, et isiku viibimine liikmesriikide territooriumil kujutab endast julgeoleku-, ebaseadusliku sissetrassi või suurt epideemiaohtu, kuigi kahtlused, et reisiloo andmisest keeldumine on piisavalt põhjendatud, jäävad püsima kooskõlas artikli 36 lõikega 2;
 - c) kui on tehtud kindlaks faktilised tõendid, mille alusel järeldada, et isiku viibimine liikmesriikide territooriumil kujutab endast julgeoleku-, ebaseadusliku sissetrassi või suurt epideemiaohtu, et reisiloo territoriaalset kehtivust on kooskõlas artikliga 44 piiratud, või
 - d) kui on tehtud kindlaks faktilised tõendid, mille alusel järeldada, et isiku viibimine liikmesriikide territooriumil kujutab endast julgeolekuohtu, et reisija kohta on SISi sisestatud hoiatusteade diskreetse kontrolli või erikontrolli eesmärgil või tema kohta on SISi sisestatud hoiatusteade, et teda otsitakse taga Euroopa vahistamismääruse alusel üleandmise eesmärgil või väljaandmise eesmärgil vahi alla võtmiseks, toetades SISi eesmärke, nagu on osutatud artikli 4 punktis e;
- 6) „julgeolekuoht“ – mis tahes liikmesriigi avalikku korda, sisejulgeolekut või rahvusvahelisi suhteid ähvardav oht;
- 7) „ebaseadusliku sissetrassi oht“ – oht, mis on seotud kolmanda riigi kodanikuga, kes ei vasta riiki sisenemise ja seal viibimise tingimustele, nagu on sätestatud määruse (EL) 2016/399 artiklis 6;

- 8) „suur epideemiaoht“ – Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) rahvusvahelistes tervise-eeskirjades või Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskuse (ECDC) poolt määratletud epideemiaohuga haigused ja muud nakkushaigused või nakkuslikud parasitaarhaigused, kui nende kohta kehtivad liikmesriikide kodanike suhtes kohaldatavad kaitsesätted;
- 9) „taotleja“ – artiklis 2 osutatud kolmanda riigi kodanik, kes on esitanud taotluse reisiloa saamiseks;
- 10) „reisidokument“ – pass või sellega samaväärne dokument, mis lubab selle kasutajal ületada välispiire ning kuhu võib kanda viisa;
- 11) „lühiajaline viibimine“ – viibimine liikmesriikide territooriumil määruse (EL) 2016/399 artikli 6 lõike 1 tähenduses;
- 12) „viibimisaja ületaja“ – kolmanda riigi kodanik, kes ei täida või enam ei täida liikmesriikide territooriumil lühiajalise viibimise kestusega seotud tingimusi;
- 13) „mobiilseadmetele mõeldud rakendus“ – tarkvararakendus, mida kasutatakse mobiilseadmetes, nagu nutitelefonid ja tahvelarvutid;

- 14) „päringutabamus“ – vastavus, mis saadakse võrreldes ETIASe kesksüsteemi taotlustoimikus salvestatud isikuandmeid artiklis 33 nimetatud konkreetsete ohunäitajatega või isikuandmetega, mis on salvestatud kirjesse, faili või hoiatusteatesse, mis on registreeritud ETIASe kesksüsteemis, muus ELi infosüsteemis või artikli 20 lõikes 2 nimetatud andmebaasis (ELi infosüsteemid), Europol andmetes või Interpoli andmebaasis, kus ETIASe kesksüsteem päringut teeb;
- 15) „terroriakt“ – õigusrikkumine, mis vastab ühele direktiivis (EL) 2017/541 osutatud õigusrikkumisele või on sellega samaväärne;
- 16) „raske kuritegu“ – õigusrikkumine, mis vastab ühele raamotsuse 2002/584/JSK artikli 2 lõikes 2 osutatud õigusrikkumistele või on sellega samaväärne, kui see on liikmesriigi õiguse kohaselt karistatav vabadusekaotuse või vabadust piirava julgeolekumeetmega, mille maksimaalne pikkus on vähemalt kolm aastat;
- 17) „Europol andmed“ – Europol poolt määruse (EL) 2016/794 artikli 18 lõike 2 punktis a osutatud eesmärgil töödeldud isikuandmed;
- 18) „elektrooniliselt allkirjastatud“ – nõusoleku kinnitamine vastava lahtri märgistamisega taotluse vormis või nõusolekutaotluses;
- 19) „alaealine“ – alla 18-aastane kolmanda riigi kodanik või kodakondsuseta isik;

- 20) „konsulaat“ – liikmesriigi 24. aprilli 1963. aasta konsulaarsuhete Viini konventsioonis määratletud diplomaatiline või konsulaaresindus;
- 21) „määratud asutus“ – asutus, kelle liikmesriik on määranud vastavalt artiklile 50 vastutama terroriaktide ja muude raskete kuritegude ennetamise, avastamise või uurimise eest;
- 22) „immigratsiooniasutus“ – pädev asutus, kes vastutab liikmesriigi õiguse alusel ühe või mitme järgneva tegevuse eest:
- a) liikmesriikide territooriumil kontrollimine, kas liikmesriikide territooriumile sisenemise või seal viibimise tingimused on täidetud;
 - b) tingimuste analüüsimine ja otsuste tegemine seoses kolmandate riikide kodanike elamisega liikmesriikide territooriumil juhul, kui kõnealune asutus ei ole Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/32/EL¹ artikli 2 punktis f määratletud „menetlev ametiasutus“, ning asjakohasel juhul nõu andmine kooskõlas nõukogu määrusega (EÜ) nr 377/2004²;
 - c) kolmandate riikide kodanike tagasisaatmine kolmandasse riiki, mis on päritolu- või transiidiriik.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/32/EL rahvusvahelise kaitse seisundi andmise ja äravõtmise menetluse ühiste nõuete kohta (ELT L 180, 29.6.2013, lk 60).

² Nõukogu 19. veebruari 2004. aasta määrus (EÜ) nr 377/2004 sisserände kontaktametnike võrgustiku loomise kohta (ELT L 64, 2.3.2004, lk 1).

2. Määruse (EÜ) nr 45/2001 artiklis 2 määratletud mõistetel on käesolevas määruses sama tähendus, kui isikuandmeid töötlevad Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet ning eu-LISA.
3. Määruse (EL) 2016/679 artiklis 4 määratletud mõistetel on käesolevas määruses sama tähendus, kui liikmesriikide ametiasutused töötlevad isikuandmeid käesoleva määruse artikli 4 punktides a–e sätestatud eesmärkidel.
4. Direktiivi (EL) 2016/680 artiklis 3 määratletud mõistetel on käesolevas määruses sama tähendus, kui liikmesriikide ametiasutused töötlevad isikuandmeid käesoleva määruse artikli 4 punktis f sätestatud eesmärkidel.

Artikkel 4

ETIASe eesmärgid

Toetades liikmesriikide pädevaid asutusi, ETIAS:

- a) aitab parandada julgeolekut, hinnates põhjalikult taotlejatega seotud julgeolekuohtu enne nende saabumist välispiiril asuvasse piiripunkti, et selgitada välja, kas on faktilisi tõendeid või faktilistel tõenditel põhinevaid põhjendusi, mille alusel järeldada, et isiku viibimine liikmesriikide territooriumil kujutab endast julgeolekuohtu;
- b) aitab tõkestada ebaseaduslikku sisserännet, hinnates taotlejatega seotud ebaseadusliku sisserände ohtu enne nende saabumist välispiiril asuvasse piiripunkti;

- c) aitab kaitsta rahvatervist, hinnates enne taotleja saabumist välispiiril asuvasse piiripunkti, kas ta kujutab endast suurt epideemiaohtu artikli 3 lõike 1 punkti 8 tähenduses;
- d) tõhustab kontrolle piiril;
- e) toetab SISI eesmärke, mis on seotud riiki sisenemise ja riigis viibimise keelu saanud kolmandate riikide kodanike, üle- või väljaandmise eesmärgil vahi alla võtmiseks tagaotsitavate isikute, kadunud isikute, kohtumenetluses osalemise eesmärgil otsitavate isikute ning diskreetse või erikontrolli alla kuuluvate isikute kohta sisestatud hoiatusteadetega;
- f) aitab ennetada, avastada ja uurida terroriakte või muid raskeid kuritegusid.

Artikkel 5

ETIASe üldine ülesehitus

ETIASe koosseisu kuulub:

- a) ETIASe infosüsteem, millele on osutatud artiklis 6;
- b) ETIASe kesküksus, millele on osutatud artiklis 7;
- c) ETIASe riiklikud üksused, millele on osutatud artiklis 8.

Artikkel 6
ETIASe infosüsteemi loomine ja
tehniline ülesehitus

1. ETIASe infosüsteemi töötab välja ja selle tehnilise juhtimise tagab Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Amet („eu-LISA“).
2. ETIASe infosüsteem koosneb järgmisest:
 - a) ETIASe kesksüsteem, sealhulgas artiklis 34 osutatud ETIASe jälgimisnimekiri;
 - b) iga liikmesriigi ühtne riiklik liides, mis põhineb ühtsel tehnilisel kirjeldusel ja on kõikidel liikmesriikidel ühesugune, võimaldades ETIASe kesksüsteemil turvaliselt ühenduda liikmesriikide piiritaristute ja artikli 50 lõikes 2 osutatud kesksete juurdepääsupunktidega;
 - c) ETIASe kesksüsteemi ja ühtsete riiklike liideste vaheline sidetaristu, mis on turvaline ja krüptitud;
 - d) ETIASe kesksüsteemi ja artiklis 11 osutatud infosüsteemide vaheline turvaline sidetaristu;
 - e) avalik veebisait ja mobiilseadmetele mõeldud rakendus;
 - f) e-posti teenus;

- g) turvalise konto teenus, mille kaudu taotlejad saavad vajaduse korral esitada täiendavat teavet või dokumente, mida on nõutud;
- h) taotlejatele mõeldud kontrollivahend;
- i) vahend, mis võimaldab taotlejatel anda või võtta tagasi oma nõusoleku taotlustoimiku säilitamise tähtaja pikendamiseks;
- j) vahend, mis võimaldab Europolil ja liikmesriikidel hinnata uute andmete ETIASe jälgimisnimekirja kandmise potentsiaalset mõju sellele, kui suurt hulka taotlusi tuleb menetleda mitteautomaatselt;
- k) vedajate võrguvärv;
- l) turvaline veebiteenus, mille kaudu saab ETIASe kesksüsteem pidada sidet avaliku veebisaidiga, mobiilseadmetele mõeldud rakendusega, e-posti teenusega, turvalise konto teenusega, vedajate võrguvärvaga, taotlejatele mõeldud kontrollivahendiga, taotlejatele mõeldud nõusoleku andmise vahendiga, maksevahendaja ja Interpoli andmebaasidega;
- m) tarkvara, mida ETIASe kesksus ja ETIASe riiklikud üksused kasutavad taotluste menetlemiseks ning selleks, et juhtida artiklis 28 osutatud konsulteerimist teiste ETIASe riiklike üksustega ja artiklis 29 osutatud konsulteerimist Europoliga;
- n) keskne teabehoidla aruannete ja statistika koostamise jaoks.

3. ETIASe kesksüsteem, ühtsed riiklikud liidesed, veebiteenus, vedajate võrguvärv ja sidetaristu jagavad ja korduskasutavad tehniliste võimaluste piires vastavalt riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi kesksüsteemi, riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi ühtsete riiklike liidest, riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi veebiteenuse ning määruses (EL) 2017/2226 osutatud riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi sidetaristu riist- ja tarkvara komponente.
4. Komisjonile võtab artiklis 89 sätestatud korras vastu delegeeritud õigusakte, et määrata kindlaks käesoleva artikli lõike 2 punktis g osutatud turvalise konto teenuse nõuded.

Artikkel 7

ETIASe kesküksuse loomine

1. Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametis luuakse ETIASe kesküksus.

2. ETIASe kesküksus töötab ööpäev läbi seitse päeva nädalas ning selle ülesanded on järgmised:
- a) juhul kui taotluse automaatne menetlemine on andnud päringutabamuse kontrollida kooskõlas artikliga 22, kas taotleja isikuandmed vastavad selle isiku isikuandmetele, kellega seoses on see päringutabamus ETIASe kesksüsteemis saadud, sealhulgas artiklis 34 osutatud ETIASe jälgimisnimekirjas, igas ELi infosüsteemis, kus andmeid otsiti, Europol andmetes, igas artiklis 12 osutatud Interpoli andmebaasis, või artiklis 33 osutatud konkreetsetele ohunäitajatele, ning kui isikuandmete vastavus on saanud kinnituse või kui kahtlused jäävad püsima, alustada taotluse menetlemist mitteautomaatselt, nagu on osutatud artiklis 26;
 - b) tagada enda poolt taotlustoimikutesse kantavate andmete ajakohasus kooskõlas artiklite 55 ja 64 asjakohaste sätetega;
 - c) määratleda pärast konsulteerimist ETIASe taustakontrollinõukoguga artiklis 33 osutatud konkreetsete ohunäitajad ning need kehtestada, neid eelhindata, rakendada, järelhindata, läbi vaadata ja tühistada;
 - d) tagada, et artikli 22 kohaselt tehtud kontrollid ja vastavad tulemused registreeritakse taotlustoimikutes;
 - e) teostada korrapäraselt taotluste menetlemise ja artikli 33 rakendamise auditeid, sealhulgas hinnates korrapäraselt nende mõju põhiõigustele, eriti eraelu puutumatusele ja isikuandmete kaitsele;

- f) vajaduse korral märkida liikmesriik, kes vastutab taotluste mitteautomaatse menetlemise eest, nagu on osutatud artikli 25 lõikes 2;
- g) kui esineb tehnilisi probleeme või ettenägematuid asjaolusid, hõlbustada vajaduse korral liikmesriikide vahelist konsulteerimist, nagu on osutatud artiklis 28, ning vastutava liikmesriigi ja Europoliga vahelist konsulteerimist, nagu on osutatud artiklis 29;
- h) teavitada vedajaid ETIASe infosüsteemi rikkest, nagu on osutatud artikli 46 lõikes 1;
- i) teavitada liikmesriikide ETIASe riiklikke üksusi ETIASe infosüsteemi rikkest, nagu on osutatud artikli 48 lõikes 1;
- j) menetleda Europoliga taotlusi teha otsing ETIASe kesksüsteemi andmetes, nagu on osutatud artiklis 53;
- k) anda üldsusele kogu asjakohane teave reisiloo taotlemise kohta, nagu on osutatud artiklis 71;
- l) teha komisjoniga teavituskampaania alast koostööd, nagu on osutatud artiklis 72;
- m) anda kirjalikult abi reisijatele, kellel on raskusi taotlusvormi täitmisega ja kes on palunud abi standardse kontaktvormi esitamise teel; teha veebis kättesaadavaks loetelu sageli esitatavatest küsimustest ja vastustest;
- n) tagada järelemeetmete võtmine ja esitada komisjonile regulaarselt aruandeid vahendusettevõtete teatatud kuritarvituste kohta, nagu on osutatud artikli 15 lõikes 5.

3. ETIASe kesküksus avaldab igal aastal tegevusaruande. Aruanne sisaldab:
- a) statistikat järgmise kohta:
 - i) ETIASe kesksüsteemist automaatselt väljaantud reisilubade arv;
 - ii) ETIASe kesküksuses kontrollitud taotluste arv;
 - iii) liikmesriigi poolt mitteautomaatselt menetletud taotluste arv;
 - iv) kolmanda riigi poolt tagasilükatud taotluste arv ja tagasilükkamise põhjused;
 - v) mil määral on kinni peetud artikli 22 lõikes 6 ning artiklites 27, 30 ja 32 osutatud tähtaegadest;
 - b) üldist teavet ETIASe kesküksuse toimimise kohta, tema käesolevas artiklis sätestatud tegevuse kohta ning teavet praeguste suundumuste ja probleemide kohta, mis võivad tema ülesannete täitmist mõjutada.

Tegevuse aastaaruanne edastatakse Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile järgmise aasta 31. märtsiks.

Artikkel 8

ETIASe riiklikud üksused

1. Iga liikmesriik määrab pädeva asutuse ETIASe riiklikuks üksuseks.

2. ETIASe riiklikul üksusel on järgmised ülesanded:
- a) vaadata läbi reisiloataotlused ja teha nende kohta otsus, kui taotluse automaatne menetlemine on andnud päringutabamuse ning ETIASe kesküksus on alustanud taotluse menetlemist mitteautomaatselt;
 - b) tagada, et punkti a kohaselt täidetud ülesanded ja vastavad tulemused registreeritakse taotlustoimikutes;
 - c) tagada nende poolt taotlustoimikutesse kantavate andmete ajakohasus kooskõlas artiklite 55 ja 64 asjakohaste sätetega;
 - d) otsustada anda välja piiratud territoriaalse kehtivusega reisiluba, nagu on osutatud artiklis 44;
 - e) tagada koordineerimine teiste ETIASe riiklike üksuste ja Europoliga artiklites 28 ja 29 osutatud konsulteerimistaotluste küsimustes;
 - f) teavitada taotlejaid artikli 37 lõike 3 kohaselt sellest, millist menetlust tuleb vaidlustamise korral kasutada;
 - g) reisiluba tühistada või tunnistada see kehtetuks, nagu on osutatud artiklites 40 ja 41.
3. Liikmesriigid annavad ETIASe riiklikele üksustele piisavalt vahendeid, et nad saaksid täita oma ülesandeid järgides käesolevas määruses sätestatud tähtaegu.

Artikkel 9

ETIASE taustakontrollinõukogu

1. Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametis luuakse nõuandev ETIASE taustakontrollinõukogu. Sellesse kuulub üks esindaja igast ETIASE riiklikust üksusest, Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametist ning Europolist.
2. ETIASE taustakontrollinõukoguga konsulteerivad:
 - a) ETIASE kesküksus artiklis 33 osutatud konkreetsete ohunäitajate määratlemise, kehtestamise, eelhindamise, rakendamise, järelhindamise, läbivaatamise ja kustutamise küsimuses;
 - b) liikmesriigid artiklis 34 osutatud ETIASE jälgimisnimekirja rakendamise küsimuses
 - c) Europol artiklis 34 osutatud ETIASE jälgimisnimekirja rakendamise küsimuses.
3. ETIASE taustakontrollinõukogu esitab lõikes 2 osutatud eesmärgil arvamusi, suuniseid, soovitusi ja hea tava näiteid. Soovituste esitamisel võtab ETIASE taustakontrollinõukogu arvesse ETIASE põhiõiguste suuniste nõukogu tehtud soovitusi.

4. ETIASe taustakontrollinõukogu koguneb vajaduse korral, kuid mitte harvemini kui kaks korda aastas. Tema koosolekud korraldab ja nende kulud katab Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet.
5. ETIASe taustakontrollinõukogu võib konsulteerida ETIASe põhiõiguste suuniste nõukoguga konkreetsetes põhiõigustega, eriti eraelu puutumatuse, isikuandmete kaitse ja diskrimineerimiskeeluga seotud küsimustes.
6. ETIASe taustakontrollinõukogu võtab oma kodukorra vastu esimesel koosolekul oma liikmete lihthäälteenamusega.

Artikkel 10

ETIASe põhiõiguste suuniste nõukogu

1. Käesolevaga luuakse sõltumatu ETIASe põhiõiguste suuniste nõukogu, kes täidab nõuande- ja hindamisülesannet. Ilma et see piiraks nende vastavaid pädevusi ja sõltumatust, kuuluvad sellesse Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti põhiõiguste ametnik, Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti põhiõiguste nõuandefoorumi esindaja, Euroopa Andmekaitseinspektori esindaja, määrusega (EL) 2016/679 loodud Euroopa Andmekaitse nõukogu esindaja ja Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti esindaja.

2. ETIASe põhiõiguste suuniste nõukogu viib regulaarselt läbi hindamisi ja esitab ETIASe taustakontrollinõukogule soovitusi selle kohta, milline mõju on taotluste menetlemisel ja artikli 33 rakendamisel põhiõigustele, eriti eraelu puutumatusele, isikuandmete kaitsele ja diskrimineerimiskeelule.

Samuti toetab ETIASe põhiõiguste suuniste nõukogu ETIASe taustakontrollinõukogu tema ülesannete täitmisel, kui viimane konsulteerib temaga konkreetsetes põhiõigustega, eriti eraelu puutumatuse, isikuandmete kaitse ja diskrimineerimiskeeluga seotud küsimustes.

ETIASe põhiõiguste suuniste nõukogul on juurdepääs artikli 7 lõike 2 punktis e osutatud audititele.

3. ETIASe põhiõiguste suuniste nõukogu koguneb vajaduse korral, kuid mitte harvemini kui kaks korda aastas. Tema koosolekud korraldab ja nende kulud katab Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet. Tema koosolekud toimuvad Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti ruumides. Sekretariaaditeenuse tema koosolekutel tagab Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet. ETIASe põhiõiguste suuniste nõukogu võtab oma kodukorra vastu esimesel koosolekul oma liikmete lihthäälteenamusega.
4. ETIASe põhiõiguste suuniste nõukogu üht esindajat kutsutakse osalema ETIASe taustakontrollinõukogu koosolekutel nõuandvas rollis. ETIASe põhiõiguste suuniste nõukogu liikmetel on juurdepääs ETIASe taustakontrollinõukogu teabele ja dokumentidele.

5. ETIASe põhiõiguste suuniste nõukogu koostab aastaaruande. Aruanne tehakse üldsusele kättesaadavaks.

Artikkel 11

Koostalitlusvõime muude ELi infosüsteemidega

1. Artiklis 20 osutatud kontrollimise võimaldamiseks tagatakse ETIASe infosüsteemi koostalitlusvõime muude infosüsteemide ja Europol andmetega.
2. ELi infosüsteemide loomist käsitlevate õigusaktide muutmiseks, mis on vajalik, et näha ette nende koostalitlusvõime ETIASega, samuti vastavate sätete lisamiseks käesolevasse määrusesse kasutatakse eraldi õigusakti.

Artikkel 12

Päringute tegemine Interpoli andmebaasides

ETIASe kesksüsteem teeb päringu Interpoli varastatud ja kaotatud reisidokumentide andmebaasis (SLTD) ja Interpoli hoiatusteadetega seotud reisidokumentide andmebaasis (TDAWN). Päringud ja kontroll tehakse viisil, et Interpoli hoiatusteate omanikule mingit teavet ei anta.

Artikkel 13

Juurdepääs ETIASes säilitatavatele andmetele

1. Juurdepääs ETIASe infosüsteemile on ainult ETIASe kesksuse ja ETIASe riiklike üksuste nõuetekohaselt volitatud töötajatel.
2. Piirivalveasutustel on juurdepääs ETIASe kesksüsteemile vastavalt artiklile 47 ainult otsingute tegemiseks ETIASe kesksüsteemis, et saada teavet välispiiripunktis asuva reisija reisiloo oleku kohta, ning juurdepääs artikli 47 lõike 2 punktides a, c ja d osutatud andmetele. Lisaks teavitatakse piirivalveasutusi automaatselt märgetest, millele on osutatud artikli 36 lõigetes 2 ja 3, ning samuti märgete tegemise põhjustest.

Kui märkes soovitatakse erandkorras teha piiril teise astme kontroll või kui teise astme kontrolli eesmärgil on vaja teha täiendavaid kontrolle, saavad piirivalveasutused juurdepääsu ETIASe kesksüsteemile, et saada artikli 39 lõike 1 punktis e või artikli 44 lõike 6 punktis f osutatud lisateavet.

3. Vedajatel on juurdepääs ETIASe infosüsteemile vastavalt artiklile 45 ainult päringute saatmiseks ETIASe infosüsteemile, et saada teavet reisija reisiloo oleku kohta.
4. Immigratsiooniasutustel on kooskõlas artikliga 49 juurdepääs ETIASe kesksüsteemile üksnes selleks, et saada teavet liikmesriigi territooriumil viibiva reisija reisiloo oleku kohta, ning juurdepääs nimetatud artiklis osutatud teatavatele andmetele.

Immigratsiooniasutustel on kooskõlas artikli 65 lõikega 3 juurdepääs ETIASe kesksüsteemile üksnes nimetatud artiklis osutatud andmete saamiseks.

5. Iga liikmesriik määrab käesoleva artikli lõigetes 1, 2 ja 4 osutatud pädevad riiklikud asutused ning edastab nende asutuste loetelu viivitamata eu-LISA-le kooskõlas artikli 87 lõikega 2. Selles loetelus täpsustatakse, millisel eesmärgil on iga asutuse nõuetekohaselt volitatud töötajatel juurdepääs ETIASe infosüsteemis säilitatavatele andmetele kooskõlas käesoleva artikli lõigetega 1, 2 ja 4.

Artikkel 14

Diskrimineerimiskeeld ja põhiõigused

Kes kasutajatest ka ETIASe infosüsteemis isikuandmeid ei töötleks, ei tohi see kaasa tuua kolmandate riikide kodanike diskrimineerimist soo, rassi, nahavärvi, etnilise või sotsiaalse päritolu, geneetiliste omaduste, keele, usutunnistuse või veendumuste, poliitiliste või muude arvamuste, rahvusvähemusse kuulumise, varalise seisundi, sünnipära, puude, vanuse ega seksuaalse sättumuse pärast. Sellisel töötlemisel tuleb täiel määral austada inimväärikust ja isikupuutumast ning põhiõigusi, sealhulgas õigust eraelu puutumatusele ja isikuandmete kaitsele. Erilist tähelepanu tuleb pöörata lastele, eakatele ja puudega inimestele. Esmajärjekorras tuleb arvesse võtta lapse huve.

II PEATÜKK

Taotlus

Artikkel 15

Taotluste esitamise praktiline kord

1. Taotlejad esitavad taotluse selleks ette nähtud avalikul veebisaidil oleva veebipõhise taotlusvormi või mobiilseadmetele mõeldud rakenduse abil piisava ajavaruga enne kavandatud reisi või, kui nad on juba liikmesriigi territooriumil, enne nende reisiloo kehtivuse lõppemist.
2. Reisiloo omanikud võivad esitada taotluse uue reisiloo saamiseks kuni 120 päeva enne reisiloo kehtivuse lõppemist.

120 päeva enne reisiloo kehtivuse lõppemist teavitab ETIASe kesksüsteem reisiloo omanikku automaatselt e-posti teel:

- a) reisiloo kehtivuse lõppkuupäevast;
- b) võimalusest esitada taotlus uue reisiloo saamiseks;
- c) kohustusest omada kehtivat reisiluba kogu lühiajalise liikmesriikide territooriumil viibimise kestel.

3. Kõik taotleja reisiloo taotlust puudutavad teated saadetakse taotlejale artikli 17 lõike 2 punktis g osutatud e-posti aadressil, mille taotleja on taotlusvormile märkinud.
4. Taotluse võib esitada taotleja ise või isik või vahendusettevõtte, keda taotleja on volitanud seda enda nimel tegema.
5. Komisjon loob rakendusaktiga vormi, mida kasutatakse käesoleva artikli lõikes 4 osutatud vahendusettevõtete kuritarvitustest teatamiseks. See vorm tehakse kättesaadavaks selleks ette nähtud avalikul veebisaidil või mobiilseadmetele mõeldud rakenduse abil, millele on osutatud käesoleva artikli lõikes 1. Selline täidetud vorm saadetakse ETIASe keskuksusele, kes tagab asjakohaste meetmete võtmise, sealhulgas esitab komisjonile regulaarselt aruandeid. Nimetatud rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 90 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 16

Avalik veebisait ja mobiilseadmetele mõeldud rakendus

1. Kolmandate riikide kodanikel, kelle suhtes kehtib reisiloo nõue, peab olema võimalik taotleda reisiluba, esitada kooskõlas artikliga 17 taotlusvormis nõutud andmed ja reisiloo eest tasuda avaliku veebilehe ja mobiilseadmetele mõeldud rakenduse kaudu.

2. Taotlusvorm tehakse laialdaselt, hõlpsalt ja tasuta kättesaadavaks avalikul veebisaidil ja mobiilseadmetele mõeldud rakenduse kaudu. Erilist tähelepanu pööratakse avaliku veebisaidi ja mobiilseadmetele mõeldud rakenduse kättesaadavusele puuetega inimestele.
3. Avalik veebisait ja mobiilseadmetele mõeldud rakendus tehakse kättesaadavaks kõikides liikmesriikide ametlikes keeltes.
4. Kui määruse (EÜ) nr 539/2001 II lisas loetletud riikide ametlikud keeled ei ole lõikes 3 osutatud keeled, teeb eu-LISA avalikul veebisaidil ja mobiilseadmetele mõeldud rakenduse kaudu vähemalt ühes osutatud riikide ametlikus keeles kättesaadavaks teabelehed selgitava teabega ETIASe, taotlemise korra, avaliku veebisaidi ja mobiilseadmetele mõeldud rakenduse kasutamise kohta ning samuti üksikasjaliku juhendi taotlemiseks. Kui mõnel asjaomasel riigil on rohkem kui üks ametlik keel, on sellised teabelehed vajalikud üksnes juhul, kui ükski neist keeltest ei ole lõikes 3 osutatud keeled.
5. Sellest, millist keelt võib kasutada taotlusvormi täitmisel, teavitatakse taotlejaid avaliku veebisaidi ja mobiilseadmetele mõeldud rakenduse kaudu.
6. Taotlejad saavad avaliku veebisaidi ja mobiilseadmetele mõeldud rakenduse kaudu kasutada kasutajakontoteenust, mille kaudu nad saavad esitada täiendavat teavet või dokumente, kui seda nõutakse.

7. Avaliku veebisaidi ja mobiilseadmetele mõeldud rakenduse kaudu teavitatakse taotlejaid nende õigusest esitada käesoleva määruse alusel kaebus reisiloa andmisest keeldumise, reisiloa tühistamise või kehtetuks tunnistamise korral. Sel eesmärgil antakse teavet kohaldatava liikmesriigi õiguse, pädeva asutuse, kaebuse esitamise viisi ja kaebuse esitamise tähtaja kohta ning teavet abi kohta, mida liikmesriigi andmekaitseasutus võib pakkuda.
8. Taotlejal peab olema võimalik avaliku veebisaidi ja mobiilseadmetele mõeldud rakenduse kaudu teatada, et kavandatava viibimise eesmärk on seotud humanitaarkaalutluste või rahvusvaheliste kohustustega.
9. Avalik veebisait sisaldab artiklis 71 osutatud teavet.
10. Komisjon kehtestab rakendusaktidega üksikasjalikud reeglid avaliku veebisaidi ja mobiilseadmetele mõeldud rakenduse käitamise tingimuste kohta ning üksikasjalikud reeglid avaliku veebisaidi ja mobiilseadmetele mõeldud rakenduse suhtes kohaldatavate andmekaitse- ja andmeturbe-reeglite kohta. Need üksikasjalikud reeglid põhinevad infoturbe riski haldamisel ning lõimitud ja vaikimisi andmekaitse põhimõtetel. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 90 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 17

Taotlusvorm ja taotleja isikuandmed

1. Taotleja esitab täidetud taotlusvormi, sealhulgas deklaratsiooni esitatud andmete ehtsuse, täielikkuse, õigsuse ja usaldusväärsuse ning esitatud väidete tõele vastavuse ja usaldusväärsuse kohta. Samuti kinnitab taotleja, et ta saab aru määruse (EL) 2016/399 artiklis 6 osutatud riiki sisenemise tingimustest ning sellest, et temalt võidakse igal riiki sisenemisel nõuda asjakohaseid lisadokumente. Alaealised esitavad taotlusvormi, mille on elektrooniliselt allkirjastanud alaliselt või ajutiselt vanema või seadusliku eestkostja kohustusi täitev isik.
2. Taotleja esitab taotlusvormil järgmised isikuandmed:
 - a) perekonnanimi, eesnimi (eesnimed), sünnijärgne perekonnanimi; sünniaeg, sünnikoht ja sünniriik, sugu, praegune kodakondsus, taotleja vanemate eesnimed;
 - b) muud nimed (varjunimi või -nimed, kunstnikunimi või -nimed, tavaliselt kasutatav nimi või -nimed), kui need on olemas;
 - c) muu(d) kodakondsus(ed), kui need on olemas;
 - d) reisidokumendi liik, number ja väljaandjariik;
 - e) reisidokumendi väljaandmise kuupäev ja kehtivusaja lõppkuupäev;

- f) taotleja kodune aadress või selle puudumisel elukohalinn ja -riik;
- g) e-posti aadress ja võimaluse korral telefoninumbrid;
- h) haridustase (alg-, kesk-, kõrgharidus või hariduse puudumine);
- i) praegune töökoht (ametikohtade rühm); kui taotlust menetletakse artiklis 26 sätestatud korra kohaselt mitteautomaatselt, võib vastutav liikmesriik artikli 27 kohaselt paluda asjaomasel taotlejal esitada täiendav teave täpse ametinimetuse ja tööandja kohta või üliõpilaste puhul nende õppeasutuse nimi;
- j) liikmesriik, kus kavatakse esimesena viibida, ning teise variandina kavandatava viibimiskoha aadress;
- k) alaealiste puhul vanema õigusi teostava isiku või taotleja seadusliku eestkostja perekonnanimi, eesnimi või eesnimed, kodune aadress, e-posti aadress ja võimaluse korral telefoninumber;
- l) kui taotleja väidab, et ta on artikli 2 lõike 1 punktis c osutatud pereliige, siis:
 - i) tema staatus pereliikmena;

- ii) selle perekonnaliikme perekonnanimi, eesnimi (eesnimed), sünnikuupäev, sünnikoht, sünniriik, praegune kodakondsus, kodune aadress, e-posti aadress ja võimaluse korral telefoninumber, kellega taotlejal on pereside;
 - iii) pereside selle pereliikmega vastavalt direktiivi 2004/38/EÜ artikli 2 lõikele 2;
 - m) kui taotluse täidab muu isik kui taotleja, siis selle isiku perekonnanimi, eesnimi (eesnimed), ärinimi, organisatsiooni nimi (kui see on asjakohane), e-posti aadress, postiaadress ja võimaluse korral kõnealuse isiku telefoninumber; seos taotlejaga ja tema kui esindaja allkirjastatud deklaratsioon.
3. Taotleja valib praeguse töökoha (ametikohtade rühma) eelnevalt kindlaks määratud variantide loetelust. Komisjon näeb artikli 89 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga ette sellise eelnevalt kindlaks määratud variantide loetelu.
4. Lisaks vastab taotleja järgmistele küsimustele:
- a) kas teda on viimase kümne aasta jooksul karistatud mõne lisas loetletud kuriteo eest ja terroriaktide korral viimase 20 aasta jooksul, ja kui siis millal ja mis riigis;
 - b) kas ja mis põhjusel ta on viimase kümne aasta jooksul viibinud mõnes konkreetses sõja- või konfliktipiirkonnas;

- c) kas tema suhtes on tehtud otsuseid, mille kohaselt ta peab lahkuma liikmesriigi või määruse (EÜ) nr 539/2001 II lisas loetletud mis tahes kolmanda riigi territooriumilt, ja kas tema suhtes on tehtud viimase kümne aasta jooksul tagasisaatmisotsuseid.
5. Komisjon täpsustab artikli 89 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga käesoleva artikli lõikes 4 osutatud küsimuste sisu ja vormi, mis võimaldab taotlejatel anda selgeid ja täpseid vastuseid.
6. Kui taotleja vastab mõnele lõikes 4 osutatud küsimusele jaatavalt, peab ta vastama taotlusvormil esitatud täiendavatele etteantud küsimustele, valides vastuse eelnevalt kindlaks määratud vastusevariantide loetelust. Komisjon määrab artikli 89 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga kindlaks nende täiendavate küsimuste ja etteantud vastusevariantide sisu ja vormi.
7. Taotleja sisestab lõigetes 2 ja 4 osutatud andmed ladina tähestiku tähtedega.
8. Kui taotlusvorm esitatakse, kogub ETIASe infosüsteem IP-aadresse, millelt taotlus esitatakse.

9. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks taotlusvormi sisestatavate käesoleva artikli lõigetes 2 ja 4 osutatud isikuandmete vormingu nõuded ning parameetrid ja kontrolli, mida tuleb rakendada, et tagada taotluse täielikkus ja nende andmete sidusus. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 90 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 18

Reisiloo tasu

1. Taotleja maksab iga taotluse esitamisel reisiloo eest tasu seitse eurot.
2. Reisiloo tasu ei võeta taotlejatelt, kes on taotluse esitamise ajal alla 18-aastased või üle 70-aastased.
3. Reisiloo tasu makstakse eurodes.
4. Komisjon kehtestab artikli 89 kohaselt vastu delegeeritud õigusaktiga reisiloo tasu maksmise viisid ja korra ning tasu suuruse muutmise. Tasu suuruse muutmisel võetakse arvesse artiklis 85 osutatud kulude suurenemist.

III PEATÜKK

Taotlustoimiku loomine ja taotluse läbivaatamine ETIASe kesksüsteemis

Artikkel 19

Taotluse vastuvõetavus ja taotlustoimiku loomine

1. ETIASe infosüsteem kontrollib pärast taotluse esitamist automaatselt, kas:
 - a) kõik taotlusvormi väljad on täidetud ja sisaldavad kõiki artikli 17 lõigetes 2 ja 4 osutatud elemente;
 - b) kas reisiloa tasu on makstud.
2. Kui lõike 1 punktides a ja b sätestatud tingimused on täidetud, peetakse taotlust vastuvõetavaks. Sellisel juhul loob ETIASe kesksüsteem kohe automaatselt taotlustoimiku ja annab sellele taotluse numbri.
3. Taotlustoimiku loomisel salvestab ja säilitab ETIASe kesksüsteem järgmised andmed:
 - a) taotluse number;
 - b) reisiloa olekuteave, millest ilmneb, et reisiloa taotlus on esitatud;

- c) artikli 17 lõikes 2 ning asjakohasel juhul artikli 17 lõigetes 4 ja 6 osutatud isikuandmed, sealhulgas reisidokumendi välja andnud riigi kolmetäheline kood;
 - d) artikli 17 lõikes 8 osutatud andmed;
 - e) taotlusvormi esitamise kuupäev ja kellaaeg, teave reisiloa tasu äramaksmise kohta ja maksetehingu kordumatu viitenumber.
4. Taotlustoimiku loomise käigus võrdleb ETIASe kesksüsteem artikli 17 lõike 2 punktis a osutatud andmeid ETIASe kesksüsteemis olevas taotlustoimikus sisalduvate isikuandmetega, et selgitada välja, kas ETIASe kesksüsteemis on juba mõni sama taotleja taotlustoimik. Varasemate taotlustoimikute leidmisel lingib ETIASe kesksüsteem need sama taotleja uue taotlustoimikuga.
5. Taotlustoimiku loomisel saab taotleja e-posti teel koheselt teate, milles selgitatakse, et tema taotluse menetlemise ajal võidakse temalt küsida täiendavat teavet või täiendavaid dokumente või kutsuda ta erandkorras vestlusele. See teade peab sisaldama järgmist:
- a) teave taotluse oleku kohta, milles kinnitatakse, et reisiloa taotlus on esitatud, ning
 - b) taotluse number.

Teade võimaldab taotlejal kasutada artikli 6 lõike 2 punktis h sätestatud kontrollivahendit.

Artikkel 20

Automaatne menetlemine

1. ETIASe kesksüsteemis menetletakse taotlustoimikuid automaatselt päringutabamus(t)e leidmiseks. ETIASe kesksüsteem analüüsib iga taotlustoimikut eraldi.
2. ETIASe kesksüsteem võrdleb artikli 17 lõike 2 punktides a, b, c, d, f, g, j, k ja m ning artikli 17 lõikes 8 osutatud andmeid ETIASe kesksüsteemis, SISis, riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemis, VISis, Eurodacis, Europolis andmetes ning Interpoli SLTD ja TDAWN andmebaasides olevates kirjetes, toimikutes ja hoiatusteadetes sisalduvate andmetega.

ETIASe kesksüsteem kontrollib eelkõige:

- a) kas taotlemisel kasutatav reisidokument vastab mõnele SISis kadunuks, varastatuks, õigusvastaselt omandatuks või kehtetuks tunnistatud reisidokumendile;
- b) kas taotlemisel kasutatav reisidokument vastab mõnele SLTDs kadunuks või varastatuks tunnistatud või kehtetuks tunnistatud reisidokumendile;
- c) kas SISis on taotleja kohta sisestatud hoiatusteade, et tema suhtes kehtib riiki sisenemise ja riigis viibimise keeld;
- d) kas SISis on taotleja kohta hoiatusteade, et teda otsitakse taga Euroopa vahistamismääruse alusel üleandmise eesmärgil või väljaandmise eesmärgil vahi alla võtmiseks;
- e) kas taotleja ja tema reisidokument vastavad ETIASe kesksüsteemis olevale reisiloale, mis on tagasi lükatud, kehtetuks tunnistatud või tühistatud;

- f) kas taotluses esitatud andmed reisidokumendi kohta vastavad mõnele teisele ETIASe kesksüsteemis olevale reisiloataotlusele, milles sisalduvad erinevad artikli 17 lõike 2 punktis a osutatud isikuandmed;
- g) kas riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemis tehtud otsingu tulemusel selgub, et taotleja on sel ajal või varem viibimisaega ületanud;
- h) kas riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemis on märges, et taotleja on saanud sisenemiskeelu;
- i) kas VISis on taotleja suhtes tehtud otsus lühiajalise viisa andmisest keeldumise või sellise viisa tühistamise või kehtetuks tunnistamise kohta;
- j) kas taotluses esitatud andmed vastavad Europol andmetes salvestatud andmetele;
- k) kas taotleja on registreeritud Eurodacis;
- l) kas taotlemisel kasutatav reisidokument vastab mõnele sellisele reisidokumendile, mis on registreeritud TDAWN-andmebaasis olevas toimikus;
- m) kas alaealise taotleja puhul on tema vanema õigusi teostava isiku või seadusliku eestkostja kohta on SISis hoiatustead, et:
 - i) teda otsitakse taga Euroopa vahistamismääruse alusel üleandmise või väljaandmise eesmärgil vahi alla võtmiseks;
 - ii) tema kohta on SISI sisestatud riiki sisenemise ja riigis viibimise keeld.

3. ETIASe kesksüsteem kontrollib, kas taotleja on vastanud jaatavalt mõnele artikli 17 lõikes 4 loetletud küsimusele ning ega taotleja ei ole esitanud koduse aadressi asemel ainult elukohalinna ja -riigi nime, nagu on osutatud artikli 17 lõike 2 punktis f.
4. ETIASe kesksüsteem võrdleb artikli 17 lõike 2 punktides a, b, c, d, f, g, j, k ja m ning artikli 17 lõikes 8 nimetatud andmeid artiklis 34 osutatud ETIASe jälgimisnimekirja andmetega.
5. ETIASe kesksüsteem võrdleb artikli 17 lõike 2 punktides a, c, f, h ja i nimetatud andmeid artiklis 33 osutatud konkreetsete ohunäitajatega.
6. Kui lõigete 2–5 kohaselt saadakse päringutabamus, lisab ETIASe kesksüsteem taotlustoimikusse viite sellele tabamusele.
7. Kui taotlustoimikus salvestatud andmed vastavad andmetele, mis lõigete 2 ja 4 kohaselt andsid päringutabamuse, teeb ETIASe kesksüsteem vajaduse korral kindlaks liikmesriigi (liikmesriigid), kes sisestas(id) või esitas(id) päringutabamuse andnud andmed, ning märgib selle taotlustoimikusse.
8. Pärast iga lõike 2 punkti j ja lõike 4 kohase päringutabamuse saamist ning kui ükski liikmesriik ei ole nimetatud päringutabamuse andnud andmeid esitanud, teeb ETIASe kesksüsteem kindlaks, kas andmed sisestas Europol ning märgib selle taotlustoimikusse.

Artikkel 21

Automaatse menetlemise tulemused

1. Kui artikli 20 lõigetes 2–5 sätestatud automaatsel menetlemisel ei saada päringutabamusi, annab ETIASe kesksüsteem automaatselt reisiloa kooskõlas artikliga 36 ning teatab sellest taotlejale kooskõlas artikliga 38.
2. Kui artikli 20 lõigetes 2–5 sätestatud automaatne menetlemine annab ühe või mitu päringutabamust, menetletakse taotlust artiklis 22 sätestatud korra kohaselt.
3. Kui artiklis 22 sätestatud kontrollimisel tehakse kindlaks, et taotlustoimikus salvestatud andmed vastavad andmetele, mis andsid artikli 20 lõigete 2–5 kohase automaatse menetlemise tulemusel päringutabamuse, või kui kahtlused taotleja isikusamasuses jäävad püsima, võib pärast sellist kontrollimist menetleda taotlust artiklis 26 sätestatud korra kohaselt.
4. Kui artikli 20 lõike 3 kohane automaatse menetlemise tulemusel selgub, et taotleja vastas jaatavalt mis tahes artikli 17 lõikes 4 loetletud küsimusele, ning juhul, kui ei ole saadud ühtegi teist päringutabamust, saadetakse taotlus vastutava liikmesriigi ETIASe riiklikule üksusele artiklis 26 sätestatud viisil mitteautomaatselt menetlemiseks.

Artikkel 22

Kontrollimine ETIASe kesksuses

1. Kui artikli 20 lõigete 2–5 kohane automaatne menetlemine annab ühe või mitu päringutabamust, teeb ETIASe kesksüsteem automaatselt otsingu ETIASe kesksuses.
2. ETIASe kesksusega konsulteerimise korral antakse talle juurdepääs taotlustoimikule ja sellega lingitud taotlustoimiku(te)le, samuti artikli 20 lõigete 2–5 kohase automaatse menetlemise tulemusel saadud kõigile päringutabamustele ning ETIASe kesksüsteemi poolt artikli 20 lõigete 7 ja 8 kohaselt kindlaks tehtud teabele.
3. ETIASe kesksus kontrollib, kas taotlustoimikus salvestatud andmed vastavad ühele või mitmele järgmisest:
 - a) artiklis 33 osutatud konkreetsed ohunäitajad;
 - b) ETIASe kesksüsteemis, sealhulgas artiklis 34 osutatud ETIASe jälgimisnimekirjas olevad andmed;
 - c) mõnes otsingute tegemisel kasutatud ELi infosüsteemis olevad andmed;
 - d) Europolis andmed;
 - e) Interpoli SLTD või TDAWN andmebaasides olevad andmed.

4. Kui andmete vastavust ei leita ning artikli 20 lõigete 2–5 kohane automaatne menetlemine ei anna muid päringutabamusi, kustutab ETIASe kesksüsteem taotlustoimikust valetabamuse ja ETIASe kesksüsteem annab automaatselt reisiloa vastavalt artiklile 36.
5. Kui avastatakse andmete vastavus taotleja andmetega või kui kahtlused taotleja isikusamasuses jäävad püsima, menetletakse taotlust mitteautomaatselt artiklis 26 sätestatud korra kohaselt.
6. ETIASe kesksüsteem menetleb taotlustoimikut mitteautomaatselt 12 tunni jooksul alates taotlustoimiku saamisest.

Artikkel 23

SISi eesmärkide toetamine

1. Artikli 4 punkti e kohaldamiseks võrdleb ETIASe kesksüsteem asjakohaseid artikli 17 lõike 2 punktides a, b ja d osutatud andmeid SISi andmetega, et teha kindlaks, kas taotleja kohta on sisestatud üks järgmistest hoiatusteadetest:
 - a) hoiatusteade kadunud isikute kohta;
 - b) hoiatusteade kohtumenetluses osalemise eesmärgil otsitavate isikute kohta;
 - c) hoiatusteade diskreetse kontrolli või erikontrolli alla kuluvate isikute kohta.

2. Kui lõikes 1 osutatud võrdlemine annab ühe või mitu päringutabamust, saadab ETIASe kesksüsteem automaatse teate ETIASe keskküksusele. ETIASe keskküksus kontrollib, kas taotleja isikuandmed vastavad neile isikuandmetele, millega seoses on see päringutabamus saadud, ning kui vastavus leiab kinnitust, saadab ETIASe kesksüsteem automaatse teate selle hoiatusteate sisestanud liikmesriigi SIRENE büroole. SIRENE büroo kontrollib veel, kas taotleja isikuandmed vastavad selle hoiatuses sisalduvatele isikuandmetele, mis päringutabamuse andis, ja võtab asjakohaseid järelmeetmeid.

Samuti saadab ETIASe kesksüsteem automaatse teate selle liikmesriigi SIRENE büroole, kes sisestas hoiatusteate, mis andis SISis päringutabamuse artiklis 20 osutatud automaatse menetlemise käigus, kui pärast kontrollimist ETIASe keskküksuse poolt, nagu on osutatud artiklis 22, alustati selle hoiatusteate tulemusel taotluse menetlemist mitteautomaatselt kooskõlas artikliga 26.

3. Hoiatusteate sisestanud liikmesriigi SIRENE büroole saadetud teade sisaldab järgmisi andmeid:
- a) perekonnanimi (perekonnanimed), eesnimi (eesnimed) ja varjunimi (varjunimed), kui see (need) on olemas;
 - b) sünnikoht ja -kuupäev;
 - c) sugu;
 - d) kodakondsus ja juhul, kui on mitu, kodakonsused;

- e) liikmesriik, kus kavatsetakse esimesena viibida, ning võimaluse korral esimese kavandatava viibimiskoha aadress;
 - f) taotleja kodune aadress või selle puudumisel elukohalinn ja -riik;
 - g) reisiloa olekuteave, millest ilmneb, kas reisiluba on välja antud, kas selle väljaandmisest on keeldutud või seda menetletakse mitteautomaatselt artikli 26 kohaselt;
 - h) viide kooskõlas lõigetega 1 ja 2 saadud päringutabamusele, sealhulgas päringutabamuse saamise kuupäev ja kellaaeg.
4. Kui lõike 1 kohaselt saadakse päringutabamus, lisab ETIASe kesksüsteem taotlustoimikusse viite sellele tabamusele.

Artikkel 24

*Erinormid selliste liidu kodanike ja muude kolmandate riikide
kodanike pereliikmete kohta, kellel on liidu
õigusaktide kohaselt vaba liikumise õigus*

1. Artikli 2 lõike 1 punktis c osutatud kolmandate riikide kodanike puhul käsitatakse artikli 3 lõike 1 punktis 5 määratletud reisiloana otsust, mis tehakse kooskõlas käesoleva määrusega ja milles märgitakse, et puuduvad faktilised tõendid või faktilistel tõenditel põhinevad põhjendused, mille alusel järeldada, et isiku viibimine liikmesriikide territooriumil kujutab endast julgeoleku- või suurt epideemiaohtu vastavalt direktiivile 2004/38/EÜ.

2. Kui artikli 2 lõike 1 punktis c osutatud kolmanda riigi kodanik esitab reisiloa taotluse, kohaldatakse järgmisi erinorme:
 - a) taotleja ei pea vastama artikli 17 lõike 4 punktis c osutatud küsimusele;
 - b) artiklis 18 osutatud tasu ei nõuta.
3. Artikli 2 lõike 1 punktis c osutatud kolmanda riigi kodaniku reisiloataotluse menetlemisel ei kontrolli ETIASe kesksus, kas:
 - a) taotleja ületab parajasti viibimisaega või on seda varem ületanud, tehes selleks otsingu riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemis, nagu on osutatud artikli 20 lõike 2 punktis g;
 - b) taotleja vastab mõnele isikule, kelle andmed juba leiduvad Eurodacis, nagu on osutatud artikli 20 lõike 2 punktis k.

Artikli 33 kohaselt kindlaks määratud ebaseadusliku sisserände ohtudel põhinevaid konkreetseid ohunäitajaid ei kohaldata.

4. Reisiloataotlust ei või tagasi lükata ebaseadusliku sisserände ohu alusel, nagu on osutatud artikli 37 lõike 1 punktis c.

5. Kui artiklis 20 osutatud taotluse automaatne menetlemine on andnud päringutabamuse, mis vastab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1987/2006¹ artiklis 24 osutatud riiki sisenemise või riigis viibimise keelamist käsitlevale hoiatusteatele, kontrollib ETIASe riiklik üksus, milline on hoiatusteate SISi sisestamise otsuse alus. Kui see alus on seotud ebaseadusliku sisserände ohuga, ei võeta hoiatusteadet taotluse hindamisel arvesse. ETIASe riiklik üksus lähtub oma tegevuses määruse (EÜ) nr 1987/2006 artikli 25 lõikest 2.
6. Kohaldatakse ka järgmisi norme:
- a) artikli 38 lõikes 1 sätestatud teates teavitatakse taotlejat sellest, et välispiiri ületamisel peab ta suutma tõendada, et ta on artikli 2 lõike 1 punktis c osutatud vaba liikumise õigusega kodaniku pereliige; kõnealune teave sisaldab ka meeldetuletust, et vaba liikumise õigusega kodaniku reisiloaga pereliikmel on õigus riiki siseneda vaid juhul kui temaga on kaasas või temaga ühineb liidu kodanik või muu kolmanda riigi kodanik, kellel on vaba liikumise õigus;
 - b) artikli 37 lõike 3 kohase kaebuse saab esitada vastavalt direktiivile 2004/38/EÜ;

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1987/2006, mis käsitleb teise põlvkonna Schengeni infosüsteemi (SIS II) loomist, toimimist ja kasutamist (ELT L 381, 28.12.2006, lk 4).

- c) artikli 54 lõikes 1 osutatud taotlustoimiku säilitamise tähtaeg on järgmine:
- i) reisiloo kehtivusaeg;
 - ii) viis aastat pärast seda, kui on tehtud viimane reisiloo andmisest keeldumise või loa tühistamise või kehtetuks tunnistamise otsus vastavalt artiklitele 37, 40 ja 41. Kui ühe ELi infosüsteemi, Europol andmete, Interpoli SLTD või TDAWN andmebaaside, ETIASe jälgimisnimekirja või ETIASe taustakontrollireeglite kirjes, toimikus või hoiatusteates sisalduvad andmed, mis olid nimetatud otsuse tegemise aluseks, kustutatakse enne viieaastase ajavahemiku möödumist, kustutatakse taotlustoimik seitsme päeva jooksul alates selles kandes, toimikus või hoiatusteates sisalduvate andmete kustutamist. Selleks kontrollib ETIASe kesksüsteem regulaarselt ja automaatselt, kas tingimused käesolevas punktis osutatud taotlustoimikute säilitamiseks on endiselt täidetud. Kui need ei ole enam täidetud, kustutab taotlustoimiku automaatselt.

Selleks et lihtsustada uue taotluse esitamist pärast ETIASe reisiloo kehtivusaja lõppu, võib taotlustoimikut ETIASe kesksüsteemis jätkuvalt säilitada mitte rohkem kui kolm aastat pärast reisiloo kehtivusaja lõppu ja üksnes juhul, kui taotleja annab pärast nõusolekutaotluse saamist selleks vabatahtlikult ja sõnaselgelt oma nõusoleku elektrooniliselt allkirjastatud kinnitusega. Nõusolekutaotlused esitatakse viisil, mis on muudest asjadest küsimustest selgelt eristatav, arusaadavas ja lihtsasti kättesaadavas vormis ning kasutades selget ja lihtsat keelt kooskõlas määruse (EL) 2016/679 artikliga 7.

Nõusolekut nõutakse pärast artikli 15 lõikes 2 sätestatud automaatse teate saamist.

Automaatses teates tuletatakse taotlejale meelde andmete säilitamise eesmärki artikli 71 punktis o osutatud teabe põhjal.

IV PEATÜKK

Taotluste läbivaatamine

ETIASe riiklikes üksustes

Artikkel 25

Vastutav liikmesriik

1. Artikli 26 kohaselt taotluste mitteautomaatse menetlemise eest vastutava liikmesriigi („vastutav liikmesriik“) teeb ETIASe kesksüsteem kindlaks järgmisel viisil.
 - a) kui tehakse kindlaks, et ainult üks liikmesriik sisestas või edastas andmeid, mis andsid artikli 20 kohaselt päringutabamuse, on kõnealune liikmesriik vastutav liikmesriik;
 - b) kui tehakse kindlaks, et mitu liikmesriiki sisestas või edastas andmeid, mis andsid artikli 20 kohaselt päringutabamused, on vastutav liikmesriik:
 - i) liikmesriik, kes sisestas või edastas kõige viimased artikli 20 lõike 2 punktis d osutatud hoiatusteatele vastavad andmed, või

- ii) kui nendest andmetest ei vasta ükski artikli 20 lõike 2 punktis d osutatud hoiatusteatele, siis liikmesriik, kes sisestas või edastas kõige viimased artikli 20 lõike 2 punktile c vastavad andmed; või
- iii) kui nendest andmetest ei vasta ükski artikli 20 lõike 2 punktis c või d osutatud hoiatusteatele, siis liikmesriik, kes sisestas või edastas kõige viimased andmed artikli 20 lõike 2 punktis a osutatud hoiatusteatel;
- c) kui tehakse kindlaks, et mitu liikmesriiki sisestas või edastas andmeid, mis andsid artikli 20 kohaselt päringutabamused, kuid ükski neist andmetest ei vasta artikli 20 lõike 2 punktis a, c või d osutatud hoiatusteatele, siis on vastutav liikmesriik see liikmesriik, kes sisestas või edastas kõige värskemad andmed.

Esimese lõigu punktide a ja c kohaldamisel ei võeta vastutava liikmesriigi kindlakstegemisel arvesse päringutabamusi, mis saadakse andmete põhjal, mida ei ole sisestanud või edastanud mõni liikmesriik. Kui taotluse mitteautomaatne menetlemine ei põhine mõne liikmesriigi sisestatud või edastatud andmetel, on vastutav liikmesriik see liikmesriik, kus kavatakse esimesena viibida.

2. ETIASe kesksüsteem märgib vastutava liikmesriigi taotlustoimikusse. Kui ETIASe kesksüsteemil ei ole võimalik vastutavat liikmesriiki lõikes 1 osutatud viisil kindlaks teha, teeb selle kindlaks ETIASe kesküksus.

Artikkel 26

Taotluste mitteautomaatselt menetlemine ETIASE riiklikes üksustes

1. Kui artikli 20 lõigetes 2–5 sätestatud automaatne menetlemine annab ühe või mitu päringutabamust, menetleb vastutava liikmesriigi ETIASE riiklik üksus taotlust mitteautomaatselt. Nimetatud ETIASE riiklik üksus saab juurdepääsu taotlustoimikule ja mis tahes sellega lingitud taotlustoimikutele, ning artikli 20 lõigete 2–5 kohase automaatse menetlemise tulemusel saadud mis tahes päringutabamustele. ETIASE kesküksus teavitab vastutava liikmesriigi ETIASE riiklikku üksust sellest, kas on kindlaks tehtud, et üks või mitu teist liikmesriiki või Europol sisestasid või edastasid andmeid, mis andsid artikli 20 lõigete 2 või 4 kohaselt päringutabamuse. Kui on kindlaks tehtud, et üks või mitu liikmesriiki sisestasid või edastasid andmeid, mis sellise päringutabamuse andsid, täpsustab ETIASE kesküksus ka seda, milliste liikmesriikidega on tegemist.
2. Pärast taotluse menetlemist mitteautomaatselt, vastutava liikmesriigi ETIASE riiklik üksus:
 - a) annab reisiloa või
 - b) ei anna reisiluba.
3. Kui artikli 20 lõikes 2 sätestatud automaatne menetlemine annab päringutabamuse, siis vastutava liikmesriigi ETIASE riiklik üksus:
 - a) ei anna reisiluba, kui päringutabamus vastab ühe või mitmele artikli 20 lõike 2 punktides a ja c osutatud kontrollile;

- b) hindab julgeoleku- või ebaseadusliku sissetrände ohtu ning otsustab, kas reisiluba anda või selle andmisest keelduda, kui päringutabamus vastab ühele artikli 20 lõike 2 punktides b ja d–m osutatud kontrollile.
4. Kui artikli 20 lõike 3 kohane automaatse menetlemisega on tehtud kindlaks, et taotleja on vastanud jaatavalt ühele artikli 17 lõikes 4 osutatud küsimusele, hindab vastutava liikmesriigi ETIASe riiklik üksus julgeoleku või ebaseadusliku sissetrände ohtu ning otsustab, kas reisiluba anda või selle andmisest keelduda.
5. Kui artikli 20 lõike 4 kohane automaatne menetlemine annab päringutabamuse, hindab vastutava liikmesriigi ETIASe riiklik üksus julgeolekuohtu ning otsustab, kas reisiluba anda või selle andmisest keelduda.
6. Kui artikli 20 lõike 5 kohane automaatne menetlemine annab päringutabamuse, hindab vastutava liikmesriigi ETIASe riiklik üksus julgeoleku-, ebaseadusliku sissetrände või suurt epideemiaohtu ning otsustab, kas reisiluba anda või selle andmisest keelduda. Ühelgi juhul ei tohi vastutava liikmesriigi ETIASe riiklik üksus teha automaatselt otsust konkreetsetel ohunäitajatel põhineva päringutabamuse alusel. Igal juhul hindab vastutava liikmesriigi ETIASe riiklik üksus eraldi julgeoleku-, ebaseadusliku sissetrände ja suurt epideemiaohtu.

7. ETIASe infosüsteem dokumenteerib kõik andmetöötlustoimingud, mille on käesoleva artikli kohaste hindamiste eesmärgil teostanud vastutava liikmesriigi ETIASe riiklik üksus või liikmesriikide ETIASe riiklikud üksused, kellega konsulteeritakse kooskõlas artikliga 28. Dokumenteeritud kirjed luuakse ja sisestatakse automaatselt taotlustoimikusse. Nendes on märgitud iga toimingu kuupäev ja kellaaeg, muudes ELi infosüsteemides otsingu tegemiseks kasutatud andmed, saadud päringutabamusega seotud andmed ja ohu hindamise teostanud töötaja.

Ohu hindamise teostanud töötaja märgib taotlustoimikusse julgeoleku-, ebaseadusliku sisserände või suure epideemiaohu hindamise tulemuse ning põhjenduse, miks tehti otsus reisiluba anda või selle andmisest keelduda.

Artikkel 27

Taotlejalt täiendava teabe ja täiendavate dokumentide nõudmine

1. Kui vastutava liikmesriigi ETIASe riiklik üksus leiab, et taotleja poolt taotlusvormil esitatud teave ei ole piisav selleks, et ta saaks otsustada, kas reisiluba anda või selle andmisest keelduda, võib ta nõuda taotlejalt täiendava teabe või täiendavate dokumentide esitamist. Vastutava liikmesriigi ETIASe riiklik üksus nõuab kooskõlas artikliga 28 konsulteeritud liikmesriigi taotlusel täiendava teabe või täiendavate dokumentide esitamist.

2. Täiendavat teavet või täiendavaid dokumente nõutakse artikli 6 lõike 2 punktis f osutatud e-posti teel, saates e-kirja taotlustoimikus olevale kontaktaadressile. Täiendava teabe või täiendavate dokumentide nõudes märgitakse selgelt teave või dokumendid, mille esitamist taotlejalt nõutakse, ning loetletakse keeled, milles seda teavet või dokumente võib esitada. Nende keelte hulka kuulub vähemalt inglise, prantsuse või saksa keel, välja arvatud juhul, kui loetelus on üks selle kolmanda riigi ametlik keel, mille kodanik taotleja enda sõnul on. Täiendavate dokumentide nõudmise korral nõutakse ka originaaldokumentide elektroonilist koopiat. Taotleja esitab täiendava teabe või täiendavad dokumendid artikli 6 lõike 2 punktis g osutatud turvalise konto teenuse kaudu otse vastutava liikmesriigi ETIASe riiklikule üksusele kümne päeva jooksul alates nõude kättesaamise kuupäevast. Taotleja esitab sellise teabe või dokumendid ühes taotlusele märgitud keeltest. Taotlejalt ei nõuta ametliku tõlke esitamist. Nõuda võib ainult sellist täiendavat teavet või täiendavaid dokumente, mis on vajalikud ETIASe taotluse hindamiseks.
3. Lõikes 1 osutatud täiendava teabe või täiendavate dokumentide nõudmiseks kasutab vastutava liikmesriigi ETIASe riiklik üksus eelnevalt kindlaks määratud variantide loetelu. Komisjonile võtab artikli 89 kohaselt vastu delegeeritud õigusakte sellise eelnevalt kindlaks määratud variantide loetelu sisu ja vormi ettenägemiseks.

4. Erandjuhul viimase abinõuna ja pärast täiendava teabe või dokumentide menetlemist, kui taotleja esitatud teabe või dokumentide suhtes püsivad tõsised kahtlused, võib vastutava liikmesriigi ETIASE riiklik üksus kutsuda taotleja vestlusele tema elukohariigis asuvasse konsulaati, mis on taotleja elukohale kõige lähemal. Erandjuhul ja kui see on taotleja huvides, võib vestlus toimuda konsulaadis, mis asub muus riigis kui taotleja elukohariik.

Kui taotleja elukohale kõige lähemal asuv konsulaat on rohkem kui 500 km kaugusel, pakutakse taotlejale võimalust viia vestlus läbi audio- ja videosidevahendite abil. Kui konsulaat on lähemal kui 500 km, võivad taotleja ja vastutava liikmesriigi ETIASE riiklik üksus leppida ühiselt kokku kasutada kõnealuseid audio- ja videosidevahendeid. Nimetatud audio- ja videosidevahendite kasutamise korral, viib vestluse läbi vastutava liikmesriigi ETIASE riiklik üksus või erandjuhul üks selle liikmesriigi konsulaatidest. Nimetatud audio- ja videosidevahend tagavad asjakohase turvalisuse ja konfidentsiaalsuse taseme

Taotlustoimikus registreeritakse põhjus, miks soovitakse vestluse korraldamist.

5. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks lõikes 4 osutatud audio- ja videosidevahendeid puudutavad nõuded, sealhulgas andmekaitse-, turbe- ja konfidentsiaalsusnõuded, ning võtab vastu sobivate töövahendite testimise ja valimise ning nende kasutamise reeglid.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 90 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

6. Vastutava liikmesriigi ETIASe riiklik üksus saadab taotlejale kutse vestlusele artikli 6 lõike 2 punktis f osutatud e-posti teel, saates e-kirja taotlustoimikusse kantud e-posti aadressil. Kutse vestlusele saadetakse 72 tunni jooksul pärast seda kui taotleja on esitanud käesoleva artikli lõike 2 kohaselt täiendava teabe või täiendavad dokumendid. Kutse vestlusele sisaldab teavet selle kutse saatnud liikmesriigi kohta, käesoleva artikli lõikes 4 osutatud valikuvõimalusi ja asjakohaseid kontaktandmeid. Taotleja võtab ühendust vastutava liikmesriigi ETIASe riikliku üksuse või konsulaadiga niipea kui võimalik, ent hiljemalt viis päeva pärast vestluse kutse saatmist, et leppida kokku mõlemale poolele sobiv kellaaeg ja kuupäev vestluseks ning see, kas vestlus toimub sidevahendite abil. Vestlus toimub kümne päeva jooksul alates kutse kuupäevast.

ETIASe kesksüsteem registreerib vestluse kutse taotlustoimikusse.

7. Kui taotleja ei ilmu vestlusele kooskõlas käesoleva artikli lõikega 6 pärast vestluskutse saamist, lükatakse tema taotlus artikli 37 lõike 1 punkti g kohaselt tagasi ja vastutava liikmesriigi ETIASe riiklik üksus teavitab taotlejat sellest viivitamata.

8. Lõikes 4 osutatud vestluse läbiviimise eesmärgil teatab vastutava liikmesriigi ETIASE riiklik üksus, milliseid küsimusi peab vestluse läbiviija esitama. Need küsimused on seotud põhjustega, miks vestlust sooviti läbi viia.

Vestlust sooviv vastutava liikmesriigi ETIASE riiklik üksus viib vestluse läbi enda keeles või tema poolt täiendava teabe või dokumentide esitamiseks valitud keeles, tehes seda audio- ja videosidevahendite abil.

Konsulaadis toimuv vestlus viiakse läbi selle kolmanda riigi ametlikus keeles, kus konsulaat asub, või muus taotleja ja konsulaadi poolt kokku lepitud keeles.

Vestluse läbiviija esitab pärast vestlust arvamuse koos soovitude põhjendustega.

Esitatud küsimused ja arvamus lisatakse vormi, mis salvestatakse taotlustoimikusse vestluse toimumise kuupäeval.

9. Lõike 2 kohaselt täiendava teabe või täiendavate dokumentide esitamisel taotleja poolt registreerib ja salvestab ETIASE kesksüsteem selle teabe või dokumendid taotlustoimikusse. Täiendava teabe või täiendavad dokumendid, mis esitatakse vestluse käigus kooskõlas lõikega 6, lisab taotlustoimikusse vastutava liikmesriigi ETIASE riiklik üksus.

Taotlustoimikusse salvestatud ja vestlusel kasutatud vormi ning täiendavat teavet või täiendavaid dokumente kasutatakse ainult taotluse hindamise ja selle kohta otsuse tegemise eesmärgil, kaebuse esitamise menetluse haldamisel ning sama taotleja uue taotluse töötlemise eesmärgil.

10. Vastutava liikmesriigi ETIASE riiklik üksus jätkab taotluse läbivaatamist kohe, kui taotleja on esitanud täiendava teabe või täiendavad dokumendid või, kui see on kohaldatav, alates vestluse toimumise kuupäevast.

Artikkel 28

Konsulterimine teiste liikmesriikidega

1. Kui on tehtud kindlaks, et üks või mitu liikmesriiki sisestasid või edastasid andmeid, mis andsid kooskõlas artikli 20 lõikega 7 päringutabamuse pärast artiklis 22 kirjeldatud kontrollimist, teatab ETIASE kesküksus sellest asjaomase liikmesriigi (asjaomaste liikmesriikide) ETIASE riiklikule üksusele, käivitades seeläbi konsulterimisprotsessi nende ja vastutava liikmesriigi ETIASE riikliku üksuse vahel.
2. Nende liikmesriikide ETIASE riiklikud üksused, kellega konsulteritakse, saavad konsulterimise eesmärgil juurdepääsu taotlustoimikule.
3. Selle liikmesriigi ETIASE riiklik üksus, kellega konsulteritakse:
 - a) esitab taotluse kohta põhjendatud positiivse arvamuse või
 - b) esitab taotluse kohta põhjendatud negatiivse arvamuse.

Selle liikmesriigi ETIASe riiklik üksus, kellega konsulteeritakse, kannab positiivse või negatiivse arvamuse taotlustoimikusse.

4. Vastutava liikmesriigi ETIASe riiklik üksus võib samuti konsulteerida ühe või mitme liikmesriigi ETIASe riiklike üksustega pärast seda, kui taotleja on vastanud täiendava teabe esitamise nõudele. Kui sellist täiendavat teavet nõuti konsulteeritud liikmesriigi nimel vastavalt artikli 27 lõikele 1, konsulteerib vastutava liikmesriigi ETIASe riiklik üksus konsulteeritud liikmesriigi ETIASe riikliku üksusega pärast seda, kui taotleja on vastanud täiendava teabe esitamise nõudele. Sellistel juhtudel nende liikmesriikide ETIASe riiklikud üksused, kellega konsulteeritakse, saavad juurdepääsu ka asjakohasele täiendavale teabele või täiendavatele dokumentidele, mille taotleja on esitanud vastutava liikmesriigi ETIASe riikliku üksuse nõudmisel ja mis on seotud küsimusega, milles nendega konsulteeritakse. Kui konsulteeritakse mitme liikmesriigiga, tagab koordineerimise vastutava liikmesriigi ETIASe riiklik üksus.
5. Selle liikmesriigi ETIASe riiklik üksus, kellega konsulteeritakse, vastab 60 tunni jooksul alates konsulteerimistaotlusest. Kui ettenähtud tähtaja jooksul vastust ei järgne, käsitatakse seda positiivse arvamusena taotluse kohta.
6. Konsulteerimise protsessis edastatakse konsulteerimistaotlus ja vastused artikli 6 lõike 2 punktis m osutatud tarkvara abil ning tehakse kättesaadavaks vastutava liikmesriigi ETIASe riiklikule üksusele.

7. Kui vähemalt ühe liikmesriigi ETIASe riiklik üksus, kellega konsulteeritakse, esitab taotluse kohta negatiivse arvamuse, keeldub vastutava liikmesriigi ETIASe riiklik üksus reisiloa andmisest vastavalt artiklile 37. Käesolev lõige ei piira artikli 44 kohaldamist.
8. Vajaduse korral, kui esineb tehnilisi probleeme või ettenägematuid asjaolusid, teeb ETIASe keskküsus kindlaks vastutava liikmesriigi ja liikmesriigid, kellega tuleb konsulteerida, ning hõlbustab käesolevas artiklis osutatud liikmesriikide vahelist konsulteerimist.

Artikkel 29

Konsulteerimine Europoliga

1. Kui on tehtud kindlaks, et Europol on esitanud andmeid, mis andsid kooskõlas käesoleva määruse artikli 20 lõikega 8 päringutabamuse, teatab ETIASe keskküsus sellest Europolile, käivitades seeläbi konsulteerimisprotsessi Europoli ja vastutava liikmesriigi ETIASe riikliku üksuse vahel. Selline konsulteerimine toimub kooskõlas määrusega (EL) 2016/794 ja eriti selle IV peatükiga.
2. Kui konsulteeritakse Europoliga, edastab ETIASe keskküsus talle taotlustoimiku asjakohased andmed ning konsulteerimise seisukohalt vajalikud päringutabamused.
3. Ühelgi juhul ei saa Europol juurdepääsu isikuandmetele taotleja artikli 17 lõike 2 punktis h osutatud hariduse kohta.

4. Kui Europoliga konsulteeritakse lõike 1 kohaselt, esitab ta taotluse kohta põhjendatud arvamuse. Europoli arvamus tehakse kättesaadavaks vastutava liikmesriigi ETIASe riiklikule üksusele, kes registreerib selle taotlustoimikusse.
5. Vastutava liikmesriigi ETIASe riiklik üksus võib samuti konsulteerida Europoliga pärast seda, kui taotleja on vastanud täiendava teabe esitamise nõudele. Sellisel juhul edastab ETIASe riiklik üksus Europolile täiendava teabe või täiendavad dokumendid, mille taotleja on talle esitanud seoses selle reisiloataotlusega, mille teemal Europoliga konsulteeritakse.
6. Europol vastab 60 tunni jooksul alates konsulteerimistaotlusest. Kui Europol ei vasta ettenähtud tähtaja jooksul, käsitatakse seda positiivse arvamusena taotluse kohta.
7. Konsulteerimise protsessis edastatakse konsulteerimistaotlus ja vastused artikli 6 lõike 2 punktis m osutatud tarkvara abil ning tehakse kättesaadavaks vastutava liikmesriigi ETIASe riiklikule üksusele.
8. Kui vaatamata Europoli negatiivsele arvamusele taotluse kohta otsustab vastutava liikmesriigi ETIASe riiklik üksus reisiloa anda, peab ta oma otsust põhjendama ja kandma põhjenduse taotlustoimikusse.
9. Vajaduse korral, kui esineb tehnilisi probleeme või ettenägematuid asjaolusid, teeb ETIASe kesküksus kindlaks vastutava liikmesriigi ning hõlbustab käesolevas artiklis osutatud vastutava liikmesriigi ja Europoli vahelist konsulteerimist.

Artikkel 30

Taotleja teavitamise tähtajad

96 tunni jooksul alates artikli 19 kohaselt vastuvõetava taotluse esitamisest teatatakse taotlejale:

- a) kas talle on antud reisiluba või mitte või
- b) et tal tuleb esitada täiendavat teavet või täiendavaid dokumente ning et taotleja võidakse kutsuda vestlusele, märkides ära artikli 32 lõike 2 kohase menetlemise maksimaalse kestuse.

Artikkel 31

Kontrollivahend

Komisjon korraldab kontrollivahendi, mis võimaldab taotlejal kontrollida oma taotluse menetlemise seisu ning reisiloa kehtivuse kestust ja olekut (kehtiv, tagasilükatud, tühistatud või kehtetuks tunnistatud). See vahend tehakse kättesaadavaks selleks ette nähtud avalikul veebisaidil või mobiilseadmetele mõeldud rakenduse abil, millele on osutatud artikli 16 lõikes 1.

Komisjon määratleb täpsemalt artikli 89 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga kontrollivahendi.

Artikkel 32
Otsus taotluse kohta

1. Taotluse kohta tehakse otsus 96 tunni jooksul pärast artikli 19 kohaselt vastuvõetava taotluse esitamist.
2. Erandkorras, kui on teatatud täiendava teabe või täiendavate dokumentide nõudmisest ning kui taotleja kutsutakse vestlusele, pikendatakse käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud ajavahemikku. Selliste taotluste kohta tehakse otsus hiljemalt 96 tundi pärast seda, kui taotleja on esitanud täiendava teabe või täiendavad dokumendid. Kui taotleja kutsutakse vestlusele, nagu on osutatud artikli 27 lõikes 4, tehakse sellise taotluse kohta otsus hiljemalt 48 tundi pärast vestluse toimumist.
3. Enne käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 nimetatud tähtaja möödumist tehakse otsus:
 - a) anda reisiluba vastavalt artiklile 36 või
 - b) keelduda reisiloa andmisest vastavalt artiklile 37.

V PEATÜKK

ETIASe taustakontrollireeglid ja ETIASe jälgimisnimekiri

Artikkel 33

ETIASe taustakontrollireeglid

1. ETIASe taustakontrollireeglid on algoritm, mille abil saab teha määruse (EL) 2016/679 artikli 4 punktis 4 määratletud profiilianalüüsi, võrreldes kooskõlas käesoleva määruse artikliga 20 ETIASe kesksüsteemi taotlustoimikus salvestatud andmeid konkreetsete ohunäitajatega, mille on koostanud ETIASe kesksus käesoleva artikli lõike 4 alusel, mis osutavad julgeoleku-, ebaseadusliku sisserände või suurele epideemiaohule. ETIASe Kesksus registreerib ETIASe taustakontrollireeglid ETIASe kesksüsteemis.
2. Komisjon määratleb artikli 89 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga täpsemalt ohud, mis on seotud julgeoleku või ebaseadusliku sisserändega, või suur epideemiaoht, tuginedes järgmisele:
 - a) riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi koostatud statistika, millest ilmneb, et teatava reisijaterühma puhul on viibimisaja ületamise ja sisenemiskeeldude määr tavapärasest erinev;
 - b) ETIASe poolt artikli 84 kohaselt koostatud statistika, millest ilmneb, et teatava reisijaterühma puhul on julgeoleku-, ebaseadusliku sisserände või suure epideemiaohu alusel reisiloa andmisest keeldumiste määr tavapärasest erinev;

- c) ETIASe poolt artikli 84 kohaselt koostatud statistika ning riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi koostatud statistika, mis osutab korrelatsioonile ühelt poolt taotlusvormi abil kogutud teabe ning teiselt poolt reisijate viibimisaja ületamise ja sisenemiskeeldude vahel;
- d) liikmesriikide poolt konkreetsete julgeolekuohu näitajate kohta esitatud teave, mida kinnitavad faktilised ja tõenditepõhised elemendid, või asjaomase liikmesriigi poolt kindlaks tehtud ohtude kohta;
- e) liikmesriikide esitatud teave, mida kinnitavad faktilised ja tõenditepõhised elemendid, millest ilmneb, et asjaomases liikmesriigis on teatava reisijaterühma puhul viibimisaja ületamise ja sisenemiskeeldude määr tavapärasest erinev;
- f) liikmesriikide esitatud teave spetsiifilise suue epideemiaohu kohta ning ECDC esitatud teave epidemioloogilise järelevalve kohta ja ohuanalüüsid ning WHO esitatud teave haiguspuhangute kohta.

3. Komisjon täpsustab rakendusakti abil ohud, nagu on määratletud käesolevas määruses ja käesoleva artikli lõikes 2 osutatud delegeeritud õigusaktis, millele tuginevad konkreetsed ohunäitajad, nagu on osutatud käesoleva artikli lõikes 4. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 90 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Konkreetsed ohud vaadatakse läbi vähemalt iga kuue kuu tagant ja vajaduse korral võtab komisjon kooskõlas artikli 90 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega vastu uue rakendusakti.

4. Lõike 3 kohaselt kindlaks tehtud konkreetsete ohtude põhjal koostab ETIASe keskküsus konkreetsed ohunäitajad, mis kujutavad endast ühe või mitme järgmise näitaja kombinatsiooni:
- a) vanuserühm, sugu, kodakondsus;
 - b) elukohariik ja -linn;
 - c) haridustase (alg-, kesk-, kõrgharidus või hariduse puudumine);
 - d) praegune töökoht (ametikohtade rühm).
5. Konkreetsed ohunäitajad peavad olema otstarbekohased ja proportsionaalsed. Nimetatud ohunäitajad ei tohi mingil juhul põhineda üksnes taotleja sool või vanusel. Samuti ei tohi need mingil juhul põhineda teabel, mis paljastab isiku nahavärvi, rassi, etnilise või sotsiaalse päritolu, geneetilised omadused, keele, poliitilised või muud arvamused, usutunnistuse või filosoofilised veendumused, ametiühingusse kuulumise, rahvusvähemusse kuulumise, varalise seisundi, sünnipära, puude või seksuaalse sättumuse.
6. Konkreetsed ohunäitajad määratleb ning neid kehtestab, eelhindab, rakendab, järelhindab, vaatab läbi ja jätab välja ETIASe keskküsus pärast ETIASe taustakontrollinõukoguga konsulteerimist.

Artikkel 34
ETIASe jälgimisnimekiri

1. ETIASe jälgimisnimekirja kantakse andmed selliste isikute kohta, keda kahtlustatakse terroriakti või muu raske kuriteo toimepanemises või selles osalemises või kelle puhul on faktilisi tõendeid või alust arvata, tuginedes isiku üldisele analüüsile, et nad panevad toime terroriakti või muu raske kuriteo. ETIASe jälgimisnimekiri on osa ETIASe kesksüsteemist.
2. ETIASe jälgimisnimekiri koostatakse terroriaktide või muude raskete kuritegudega seotud teabe põhjal.
3. Lõikes 2 osutatud teabe kannab ETIASe jälgimisnimekirja Europol, ilma et see piiraks määruse (EL) 2016/794 kohaldamist, või liikmesriigid. Nii Europol kui iga asjaomane liikmesriik vastutab kõigi andmete eest, mis nad jälgimisnimekirja kannavad. ETIASe jälgimisnimekirjas on kõigi andmete kohta märgitud selle sisestamise kuupäev ja kellaaeg Europoli poolt või liikmesriik, kes need andmed nimekirja kandis.
4. Lõikes 2 osutatud teabe põhjal koostatakse ETIASe jälgimisnimekiri, mille kirjed sisaldavad vähemalt ühte järgmistest andmeühikutest:
 - a) perekonnanimi;
 - b) sünnijärgne perekonnanimi;
 - c) sünnikuupäev;

- d) muud nimed (varjunimi või -nimed, kunstnikunimi või -nimed, tavaliselt kasutatav nimi või -nimed);
- e) reisidokument (reisidokumendid) (liik, number ja väljaandjariik);
- f) kodune aadress;
- g) e-posti aadress;
- h) telefoninumber;
- i) ettevõtte või organisatsiooni nimi, e-posti aadress, postiaadress, telefoninumber;
- j) IP-aadress.

Kui järgmised andmeühikud on kättesaadavad, lisatakse need vastavasse kohta, mis koosneb vähemalt ühest eespool loetletud andmeühikutest: eesnimi (või -nimed), sünnikoht ja -riik, sugu ja kodakondsus.

Artikkel 35

ETIASe jälgimisnimekirjaga seotud kohustused ja ülesanded

1. Enne kui Europol või liikmesriik sisestab andmed ETIASe jälgimisnimekirja, peab ta:
 - a) tegema kindlaks, kas teave on ETIASe jälgimisnimekirja kandmiseks piisav, täpne ja piisavalt tähtis;
 - b) hindama mitteautomaatselt menetletavate andmete hulga potentsiaalset mõju;

- c) kontrollima kas andmed vastavad SISI sisestatud hoiatusteatele.
2. eu-LISA loob lõike 1 punkti b kohase hindamise jaoks erivahendi.
 3. Kui lõike 1 punkti c kohase kontrolli abil selgub, et andmed vastavad SISI sisestatud hoiatusteatele, siis neid ETIASe jälgimisnimekirja ei sisestata. Kui tingimused, mis puudutavad andmete kasutamist hoiatusteate sisestamiseks SISI, on täidetud, peetakse prioriteetseks hoiatusteate sisestamist SISI.
 4. Liikmesriigid ja Europol vastutavad nende endi poolt ETIASe jälgimisnimekirja sisestatud artikli 34 lõikes 2 osutatud andmete täpsuse ja ajakohastamise eest.
 5. Europol vaatab läbi ja kontrollib enda poolt ETIASe jälgimisnimekirja sisestatud andmeelementide jätkuvat täpsust ja ajakohasust regulaarselt vähemalt kord aastas. Liikmesriigid vaatavad samuti läbi ja kontrollivad enda poolt ETIASe jälgimisnimekirja sisestatud andmeelementide täpsust ja ajakohasust regulaarselt ja vähemalt kord aastas. Europol ja liikmesriigid töötavad käesoleva lõike kohaste ülesannete täitmise tagamiseks ühise menetluse ja rakendavad seda.
 6. Liikmesriigid ja Europol eemaldavad andmeelemendid pärast läbivaatamist ETIASe jälgimisnimekirjast, kui tõestatakse, et nende sisestamise põhjused ei kehti enam või et andmeelemendid on aegunud või ei ole ajakohased.

7. eu-LISA töötab käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 osutatud ETIASe jälgimisnimekirja ja hindamisvahendi tehniliselt välja ja haldab seda. Komisjon kehtestab ETIASe jälgimisnimekirja ja kõnealuse hindamisvahendi tehnilised kirjeldused rakendusaktiga. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 90 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

VI PEATÜKK

Reisiloo andmine, andmisest keeldumine, tühistamine või kehtetuks tunnistamine

Artikkel 36

Reisiloo andmine

1. Kui taotluse III, IV ja V peatükis sätestatud menetluste kohasel läbivaatamisel selgub, et ei ole faktilisi tõendeid või faktilistel tõenditel põhinevaid põhjendusi järeldada, et isiku viibimine liikmesriikide territooriumil kujutab endast julgeoleku-, ebaseadusliku sissetungi või suurt epideemiaohtu, annab ETIASe kesksüsteem või vastutava liikmesriigi ETIASe riiklik üksus reisiloo.
2. Kahtluse korral, et reisiloo andmisest keeldumine on piisavalt põhjendatud on vastutava liikmesriigi ETIASe riiklikul üksusel võimalus, sealhulgas pärast vestlust, anda reisiluba välja koos märkega, milles soovitatakse piirivalveasutustel läbi viia teise astme kontroll.

Vastutava liikmesriigi ETIASe riiklik üksus võib sellise märke teha ka konsulteeritud liikmesriigi taotlusel. Kõnealune märged on nähtav ainult piirivalveasutustele.

Märge eemaldatakse automaatselt, kui piirivalveasutused on kontrolli läbi viinud ja sisestanud riiki sisenemise andmed riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi.

3. Vastutava liikmesriigi ETIASe riiklikul üksusel on võimalus lisada märge, millega teatatakse piirivalveasutustele ja teistele ametiasutustele, kellel on juurdepääs ETIASe kesksüsteemile, et taotluse töötlemise käigus saadud konkreetset päringutabamust analüüsiti ja leiti, et päringutabamus osutus valetabamuseks, või taotluse menetlemisel mitteautomaatselt selgus, et ei olnud põhjust reisiloa andmisest keelduda.
4. Komisjon kehtestab artikli 89 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga piisavad tagatised, nähes ette normid ja menetlused, et hoida ära konfliktid muudesse infosüsteemidesse sisestatud hoiatusteadetega ning määratlada käesoleva määruse kohaste märgete tegemise tingimused, kriteeriumid ja märgete kestus.
5. Reisiluba kehtib kolm aastat või kuni taotlemisel registreeritud reisidokumendi kehtivusaja lõpuni, olenevalt sellest, kumb tähtaeg lõpeb varem, ja kehtib liikmesriikide territooriumil.
6. Reisiluba ei anna automaatset õigust riiki siseneda või seal viibida.

Artikkel 37
Reisiloo andmisest keeldumine

1. Reisiloo andmisest keeldutakse, kui taotleja:
 - a) kasutas reisidokumenti, mis on SISis kadunuks, varastatuks, õigusvastaselt omandatuks või kehtetuks tunnistatud;
 - b) kujutab endast julgeolekuohtu;
 - c) kujutab endast ebaseadusliku sisserände ohtu;
 - d) kujutab endast suurt epideemiaohtu;
 - e) on isik, kelle kohta on SISI sisestatud hoiatusteadet riiki sisenemise ja seal viibimise keelamiseks;
 - f) ei esita nõudmise korral täiendavat teavet või dokumente artiklis 27 osutatud tähtjaks;
 - g) ei ilmu vestlusele, nagu on osutatud artikli 27 lõikes 4.
2. Reisiloo andmisest keeldutakse ka juhul, kui taotluse esitamise ajal on põhjendatult ja tõsiselt alust kahelda taotleja esitatud andmete autentsuses, tema avalduste usaldusväärsuses, tema esitatud täiendavates dokumentides või nende sisu õigsuses.

3. Taotlejal, kellele keelduti reisiluba andmast, on õigus otsus edasi kaevata. Kaebus esitatakse taotluse kohta otsuse teinud liikmesriigis kooskõlas selle liikmesriigi õigusega. Vastutava liikmesriigi ETIASE riiklik üksus teavitab taotlejaid kaebuse esitamise menetlusest. Kõnealune teave esitatakse ühes määruse (EÜ) nr 539/2001 II lisas nimetatud riigi, mille kodanik taotleja on, ametlikus keeles.
4. Varasem reisiloa andmisest keeldumine ei põhjusta uue taotluse automaatset tagasilükkamist. Uut taotlust hinnatakse kogu kättesaadava teabe põhjal.

Artikkel 38

Teade reisiloa andmise või selle andmisest keeldumise kohta

1. Kui reisiluba on väljaantud, saadetakse taotlejale e-posti teel viivitamata teade, mis sisaldab järgmist:
 - a) sõnaselge kinnitus, et reisiluba on antud, ning reisiloa taotluse number;
 - b) reisiloa kehtivuse algus- ja lõppkuupäev;
 - c) sõnaselge kinnitus, et taotleja peab riiki sisenemisel esitama sama reisidokumendi, millele on osutatud taotlusvormis, ning et reisidokumendi mis tahes muutmisel tuleb esitada uus reisiloa taotlus;

- d) meeldetuletus määruse (EL) 2016/399 artiklis 6 sätestatud riiki sisenemise tingimuste ja selle kohta, et lühiajaline viibimine on võimalik ainult 90-päeva 180-päevase ajavahemiku jooksul;
- e) meeldetuletus, et üksnes reisiloa omamine ei anna automaatselt õigust riiki siseneda;
- f) meeldetuletus, et piirivalveasutused võivad välispiiril nõuda täiendavaid dokumente, et kontrollida riiki sisenemise ja riigis viibimise tingimuste täitmist;
- g) meeldetuletus, et riigis viibimise tingimuseks on kehtiva reisiloa olemasolu, mis peab olema täidetud kogu lühiajalise liikmesriikide territooriumil viibimise kestel;
- h) link määruse (EL) 2017/2226 artiklis 13 osutatud veebiteenusele, mis võimaldab kolmandate riikide kodanikel igal ajal kontrollida allesjäänud lubatud viibimisaega;
- i) vajaduse korral liikmesriigid, kuhu taotlejal on lubatud siseneda;
- j) link ETIASe avalikule veebisaidile, kus taotlejaid teavitatakse võimalusest taotleda reisiloa kehtetuks tunnistamist, sellest, et reisiluba võidakse kehtetuks tunnistada, kui selle andmise tingimused ei ole enam täidetud, ning tühistada, kui selgub, et reisiloa andmise tingimused ei olnud selle andmise ajal täidetud;

- k) teave määruse (EÜ) nr 45/2001 artiklitest 13–16 ning määruse (EL) 2016/679 artiklitest 15–18 tulenevate õiguste kasutamise korra kohta; Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti, Euroopa Andmekaitseinspektori ja selle liikmesriigi, mille kohta taotleja on teatanud, et see on tema esimese kavandatava viibimise asukoht, riikliku järelevalveasutuse kontaktandmed, kui reisiloo on välja andnud ETIASe keskus, või vastutava liikmesriigi riikliku järelevalveasutuse kontaktandmed, kui reisiloo on väljaandnud ETIASe riiklik üksus.

2. Reisiloo andmisest keeldumisel saadetakse taotlejale e-posti teel viivitamata teade, mis sisaldab järgmist:

- a) sõnaselge kinnitus, et reisiloo andmisest on keeldutud, ja reisiloo taotluse number;
- b) viide vastutava liikmesriigi ETIASe riiklikule üksusele, kes reisiloo andmisest keeldus, ja selle aadress;
- c) reisiloo andmisest keeldumise põhjus(ed), märkides kohaldatava põhjuse artikli 37 lõigetes 1 ja 2 loetletud põhjuste hulgast, mis võimaldab taotlejal kaebuse esitada;
- d) teave õiguse kohta esitada kaebus ning selle esitamise tähtaeg; link teabele artikli 16 lõikes 7 osutatud veebisaidil;

- e) teave selle kohta, kuidas kasutada määruse (EÜ) nr 45/2001 artiklitest 13–16 ning määruse (EL) 2016/679 artiklitest 15–18 tulenevaid õigusi; Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti, Euroopa Andmekaitseinspektori ja vastutava liikmesriigi riikliku järelevalveasutuse andmekaitseametniku kontaktandmed.
3. Komisjon kehtestab rakendusaktiga reisiloo andmisest keeldumise, selle tühistamise või kehtetuks tunnistamise standardvormi. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 90 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 39

Andmed, mis lisatakse taotlustoimikusse pärast otsuse tegemist reisiloo andmise või selle andmisest keeldumise kohta

1. Kui on tehtud otsus reisiluba anda, lisab ETIASe kesksüsteem või, kui otsus on tehtud pärast taotluse menetlemist mitteautomaatselt, vastavalt IV peatükile, vastutava liikmesriigi ETIASe riiklik üksus taotlustoimikusse viivitamata järgmised andmed:
- a) olekuteave selle kohta, et reisiluba on antud;
 - b) viide sellele, kas reisiloo andis ETIASe kesksüsteem või see anti mitteautomaatselt menetlemise alusel; viimasel juhul viide otsuse teinud vastutava liikmesriigi ETIASe riiklikule üksusele ja selle aadress;

- c) reisiloa andmise otsuse tegemise kuupäev;
 - d) reisiloa algus- ja lõppkuupäev;
 - e) reisiloale lisatud märged, mis on sätestatud artikli 36 lõigetes 2 ja 3, koos sellise märke (selliste märgete) lisamise põhjustega, artikli 36 lõike 2 puhul teise astme kontrollide jaoks vajalik täiendav teave ning artikli 36 lõike 3 puhul piirivalveasutuste jaoks vajalik täiendav teave.
2. Komisjon määratleb artikli 89 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga täpsemalt täiendava teabe laadi, mida võidakse lisada, selle keele ja vormi ning märgete tegemise põhjused.
3. Kui on tehtud otsus reisiloa andmisest keelduda, lisab vastutava liikmesriigi ETIASe riiklik üksus taotlustoimikusse järgmised andmed:
- a) olekuteave selle kohta, et reisiloa andmisest on keeldutud;
 - b) vastutava liikmesriigi ETIASe riiklik üksus, kes reisiloa andmisest keeldus, ja selle aadress;
 - c) reisiloast keeldumise otsuse tegemise kuupäev;
 - d) reisiloa andmisest keeldumise põhjused, märkides asjakohase põhjuse artikli 37 lõigetes 1 ja 2 loetletud põhjuste hulgast.

4. Lisaks lõigetes 1 ja 3 osutatud andmetele, kui tehakse otsus reisiluba anda või selle andmisest keelduda, lisab vastutava liikmesriigi ETIASe riiklik üksus ka oma lõpliku otsuse põhjused, välja arvatud juhul, kui tegemist on keeldumisega, mis põhineb konsulteeritud liikmesriigi negatiivsel arvamusel.

Artikkel 40

Reisiloo tühistamine

1. Reisiluba tühistatakse, kui selgub, et selle andmise ajal ei olnud reisiloo andmise tingimused täidetud. Reisiloo tühistamisel tuginetakse ühele või mitmele reisiloo andmisest keeldumise põhjusele, mis on sätestatud artikli 37 lõigetes 1 ja 2.
2. Kui liikmesriigil on tõendeid, et reisiloo andmise ajal ei olnud reisiloo andmise tingimused täidetud, tühistab selle liikmesriigi ETIASe riiklik üksus reisiloo.
3. Isik, kelle reisiluba tühistatakse, võib tühistamise otsuse edasi kaevata. Kaebus esitatakse tühistamisotsuse teinud liikmesriigis kooskõlas selle liikmesriigi õigusega. Vastutava liikmesriigi ETIASe riiklik üksus teavitab taotlejaid kaebuse esitamise menetlusest. Teave esitatakse ühes määruse (EÜ) nr 539/2001 II lisas nimetatud riigi, mille kodanik taotleja on, ametlikus keeles.

4. Ohuhindamise teinud töötaja märgib reisiloo tühistamisotsuse põhjendused taotlustoimikusse.

Artikkel 41

Reisiloo kehtetuks tunnistamine

1. Reisiluba tunnistatakse kehtetuks, kui selgub, et selle andmiseks vajalikud tingimused ei ole enam täidetud. Reisiloo kehtetuks tunnistamisel tuginetakse ühele või mitmele reisiloo andmisest keeldumise põhjusele, mis on sätestatud artikli 37 lõikes 1.
2. Kui liikmesriigil on tõendeid, et reisiloo andmiseks vajalikud tingimused ei ole enam täidetud, tunnistab selle liikmesriigi ETIASE riiklik üksus reisiloo kehtetuks.
3. Kui SISi sisestatakse uus riiki sisenemise ja riigis viibimise keeldu käsitlev hoiatusteade või teade reisidokumendi kaotamise, varastamise, õigusvastaselt omandatuks või kehtetuks tunnistamise kohta, teavitab SIS sellest ETIASE kesksüsteemi, ilma et see piiraks lõike 2 kohaldamist. ETIASE kesksüsteem kontrollib, kas uus hoiatusteade vastab mõnele kehtivale reisiloale. Vastavuse leidmise korral edastab ETIASE kesksüsteem taotlustoimiku hoiatusteate sisestanud ETIASE riiklikule üksusele. Kui on sisestatud uus riiki sisenemise ja riigis viibimise keeldu käsitlev hoiatusteade, peab ETIASE riiklik üksus reisiloo kehtetuks tunnistama. Kui reisiluba on seotud reisidokumendiga, mis on SISis või SLTDs kuulutatud kadunuks, varastatuks, õigusvastaselt omandatuks või kehtetuks, menetleb ETIASE riiklik üksus taotlustoimikut mitteautomaatselt.

4. ETIASe jälgimisnimekirja lisatavaid uusi andmeid võrreldakse ETIASe kesksüsteemis olevate taotlustoimikute andmetega. ETIASe kesksüsteem kontrollib, kas uued andmed vastavad mõnele kehtivale reisiloale. Vastavuse leidmise korral edastab ETIASe kesksüsteem taotlustoimiku selle liikmesriigi ETIASe riiklikule üksusele, kes uued andmed sisestab, või kui uued andmed sisestab Europol, siis selle liikmesriigi ETIASe riiklikule üksusele, mille taotleja on vastavalt artikli 17 lõike 2 punktile j märkinud liikmesriigiks, kus ta kavatseb esimesena viibida. ETIASe riiklik üksus hindab julgeolekuohtu ja tunnistab reisiloo kehtetuks, kui ta jõuab järeldusele, et selle andmise tingimused ei ole enam täidetud.
5. Kui riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi kantakse sisenemiskeelu andmed kehtiva reisiloo omaniku kohta ja see kanne on põhjendatud määruse (EL) 2016/399 V lisa B osas loetletud põhjusel B või I, edastab ETIASe kesksüsteem taotlustoimiku selle liikmesriigi ETIASe riiklikule üksusele, kes sisenemise keelas. ETIASe riiklik üksus hindab seda, kas reisiloo andmise tingimused on endiselt täidetud, ning kui mitte, siis tunnistab reisiloo kehtetuks.
6. Ohuhindamise teinud töötaja märgib reisiloo kehtetuks tunnistamise otsuse põhjendused taotlustoimikusse.

7. Taotleja, kelle reisiluba tunnistatakse kehtetuks, võib kehtetuks tunnistamise otsuse edasi kaevata. Kaebus esitatakse kehtetuks tunnistamise otsuse teinud liikmesriigis kooskõlas selle liikmesriigi õigusega. Vastutava liikmesriigi ETIASe riiklik üksus teavitab taotlejaid kaebuse esitamise menetlusest. Kõnealune teave esitatakse ühes määruse (EÜ) nr 539/2001 II lisas nimetatud riigi, mille kodanik taotleja on, ametlikus keeles..
8. Reisiloa võib kehtetuks tunnistada ka taotleja taotlusel. Sellisel alusel reisiloa kehtetuks tunnistamise koha ei ole kaebust esitada võimalik. Kui taotleja on kõnealuse taotluse esitamise ajal liikmesriigi territooriumil, jõustub kehtetuks tunnistamine kui taotleja on territooriumilt lahkunud ning hetkel kui riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemis on kooskõlas määruse (EL) 2017/2226 artikli 16 lõikega 3 ja artikli 17 lõikega 2 tehtud vastav kirje.

Artikkel 42

Teade reisiloa tühistamise või kehtetuks tunnistamise kohta

Reisiloa tühistamise või kehtetuks tunnistamise korral saadetakse taotlejale viivitamata e-posti teel teade, mis sisaldab järgmist teavet:

- a) sõnaselge kinnitus, et reisiluba on tühistatud või kehtetuks tunnistatud, ja reisiloa taotluse number;

- b) vastutava liikmesriigi ETIASe riiklik üksus, kes reisiloo tühistas või kehtetuks tunnistas, ja selle aadress;
- c) reisiloo tühistamise või kehtetuks tunnistamise põhjus(ed), märkides kohaldatava põhjuse artikli 37 lõigetes 1 ja 2 loetletud põhjuste hulgast, mis võimaldab taotlejal kaebuse esitada;
- d) teave õiguse kohta esitada kaebus ja selle esitamise tähtaeg; link artikli 16 lõikes 7 osutatud asjakohasele teabele veebisaidil;
- e) sõnaselge kinnitus, et riigis viibimise tingimuseks on kehtiva reisiloo olemasolu, mis peab olema täidetud kogu lühiajalise liikmesriikide territooriumil viibimise kestel;
- f) teave selle kohta, kuidas kasutada määruse (EÜ) nr 45/2001 artiklitest 13–16 ning määruse (EL) 2016/679 artiklitest 15–18 tulenevaid õigusi; Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti, Euroopa Andmekaitseinspektori ja vastutava liikmesriigi riikliku järelevalveasutuse andmekaitseametniku kontaktandmed.

Artikkel 43

Andmed, mis lisatakse taotlustoimikusse pärast reisiloo tühistamis või kehtetuks tunnistamise otsuse tegemist

1. Kui on tehtud otsus reisiluba tühistada või kehtetuks tunnistada, lisab reisiloo tühistanud või kehtetuks tunnistanud vastutava liikmesriigi ETIASE riiklik üksus taotlustoimikusse viivitamata järgmised andmed:
 - a) olekuteave selle kohta, et reisiluba on tühistatud või kehtetuks tunnistatud;
 - b) vastutava liikmesriigi ETIASE riiklik üksus, kes reisiloo tühistas või kehtetuks tunnistas, ja selle aadress ning
 - c) reisiloo tühistamise või kehtetuks tunnistamise otsuse tegemise kuupäev;
2. Reisiloo tühistanud või kehtetuks tunnistanud vastutava liikmesriigi ETIASE riiklik üksus märgib taotlustoimikusse ka kas tühistamise või kehtetuks tunnistamise põhjuse(d), mis on kohaldatavad artikli 37 lõigete 1 ja 2 alusel või asjaolu, et reisiluba tunnistati kehtetuks taotleja taotlusel artikli 41 lõike 8 alusel.

Artikkel 44

Piiratud territoriaalse kehtivusega reisiloo andmine humanitaarkaalutlustel, riiklikes huvides või rahvusvaheliste kohustuste tõttu

1. Kui taotlus loetakse vastuvõetavaks kooskõlas artikliga 19, võib liikmesriik, kuhu asjaomane kolmanda riigi kodanik kavatseb reisida, anda erandkorras välja piiratud territoriaalse kehtivusega reisiloo, kui kõnealune liikmesriik peab seda vajalikuks humanitaarkaalutlustel kooskõlas oma riigisisese õigusega, riiklikes huvides või rahvusvaheliste kohustuste tõttu, olenemata asjaolust, et:

- a) menetlemine mitteautomaatselt artikli 26 kohaselt ei ole veel lõpule viidud või
- b) reisiloo andmisest on keeldutud, see on tühistatud või kehtetuks tunnistatud.

Kõnealused reisiload on üldiselt kehtivad üksnes selle liikmesriigi territooriumil, kes on selle välja andnud. Erandkorras võib see olla kehtiv rohkem kui ühe liikmesriigi territooriumil, tingimusel, et iga asjaomane liikmesriik kiidab selle oma ETIASE riikliku üksuse kaudu heaks. Kui ETIASE riiklik üksus kaalub piiratud territoriaalse kehtivusega reisiloo väljaandmist, mis hõlmab mitut liikmesriiki, konsulteerib vastutava liikmesriigi ETIASE riiklik üksus nende liikmesriikidega.

Kui piiratud territoriaalse kehtivusega reisiluba on käesoleva lõike punktis a osutatud asjaoludel taotletud või välja antud, ei katkesta see taotluse menetlemist mitteautomaatselt, mis võimaldab anda piiramatu territoriaalse kehtivusega reisiloo.

2. Lõike 1 kohaldamisel võib taotleja, nagu on osutatud avalikul veebisaidil ja mobiiliseadmetele mõeldud rakenduses, võtta ühendust ETIASe keskküsuksusega, märkides ära oma taotluse numbri, liikmesriigi, kuhu ta kavatseb reisida, ning asjaolu, et tema reisi eesmärk põhineb humanitaarkaaluksustel või on seotud rahvusvaheliste kohustustega. Sellise ühenduse võtmise korral teavitab ETIASe keskküsus selle liikmesriigi ETIASe riiklikku üksust, kuhu kolmanda riigi kodanik kavatseb reisida, ja registreerib teabe taotlustoimikusse.
3. Selle liikmesriigi ETIASe riiklik üksus, kuhu kolmanda riigi kodanik kavatseb reisida, võib nõuda taotlejalt täiendavat teavet või täiendavaid dokumente ning võib kehtestada sellise täiendava teabe või täiendavate dokumentide esitamiseks tähtaja. Selline nõue saadetakse artikli 6 lõike 2 punktis f osutatud e-posti teel taotlustoimikus olevale e-posti kontaktaadressile ning selles märgitakse loetelu keeltest, milles võib täiendavat teavet või täiendavaid dokumente esitada. Nende keelte hulka kuulub vähemalt inglise, prantsuse või saksa keel, välja arvatud juhul, kui loetelus on üks selle kolmanda riigi ametlik keel, mille kodanik taotleja enda sõnul on. Taotlejalt ei nõuta ametliku tõlke esitamist nendesse keeltesse. Taotleja esitab täiendava teabe või täiendavad dokumendid artikli 6 lõike 2 punktis g osutatud turvalise konto teenuse kaudu otse ETIASe riiklikule üksusele. Täiendava teabe või täiendavate dokumentide esitamisel registreerib ja salvestab ETIASe kesksüsteem selle teabe või dokumendid taotlustoimikusse. Taotlustoimikus registreeritud säilitatud täiendavat teavet või täiendavaid dokumente kasutatakse ainult taotluse hindamise ja selle kohta otsuse tegemise eesmärgil, kaebuse esitamise menetluse haldamise eesmärgil või sama taotleja uue taotluse töötlemise eesmärgil.

4. Piiratud territoriaalse kehtivusega reisiluba on kõige rohkem 90 päeva alates selle loa alusel esmakordse riiki sisenemise kuupäevast.
5. Käesoleva artikli alusel väljaantud reisiloale võidakse teha märke artikli 36 lõike 2 või 3 alusel.
6. Piiratud territoriaalse kehtivusega reisiloa andmisel lisab loa andnud ETIASe riiklik üksus taotlustoimikusse järgmised andmed:
 - a) olekuteave selle kohta, et piiratud territoriaalse kehtivusega reisiluba on antud;
 - b) liikmesriik (liikmesriigid), kuhu reisiloa omanikul on õigus reisida, ja reisiloa kehtivusaeg;
 - c) piiratud territoriaalse kehtivusega reisiloa andnud liikmesriigi ETIASe riiklik üksus ja selle aadress;
 - d) piiratud territoriaalse kehtivusega reisiloa andmise otsuse tegemise kuupäev;
 - e) humanitaarkaalutlused, riiklikud huvid või rahvusvahelised kohustused;
 - f) reisiloale lisatud mis tahes märged, mis on sätestatud artikli 36 lõigetes 2 ja 3, koos sellise märke (selliste märgete) lisamise põhjustega, artikli 36 lõike 2 puhul teise astme kontrollide jaoks vajalik täiendav teave ning artikli 36 lõike 3 puhul piirivalveasutuste jaoks vajalik täiendav teave.

Kui ETIASe riiklik üksus annab piiratud territoriaalse kehtivusega reisiloa, ilma et taotleja oleks esitanud mingit teavet või dokumente, registreerib ja salvestab ETIASe riiklik üksus sellist otsust põhjendava asjakohase teabe või dokumendid taotlustoimikusse.

7. Piiratud territoriaalse kehtivusega reisiloa andmisel saadetakse taotlejale e-posti teel teade, mis sisaldab järgmist:
- a) sõnaselge kinnitus, et piiratud territoriaalse kehtivusega reisiluba on antud, ning reisiloa taotluse number;
 - b) piiratud territoriaalse kehtivusega reisiloa kehtivuse algus- ja lõppkuupäev;
 - c) sõnaselge kinnitus liikmesriikide kohta, kuhu loa omanikul on lubatud reisida, ning et ta võib reisida ainult nende liikmesriikide territooriumil;
 - d) meeldetuletus, et riigis viibimise tingimuseks on kehtiva reisiloa olemasolu, mis peab olema täidetud kogu lühiajalise viibimise kestel liikmesriigi territooriumil, mille jaoks piiratud territoriaalse kehtivusega reisiluba on antud;
 - e) link määruse (EL) 2017/2226 artiklis 13 osutatud veebiteenusele, mis võimaldab kolmandate riikide kodanikel igal ajal kontrollida allesjäänud lubatud viibimisaega.

VII peatükk

ETIASe kasutamine vedajate poolt

Artikkel 45

Vedajate juurdepääs andmetele kontrollimise eesmärgil

1. Lennu- ja mereveoettevõtjad ning rahvusvahelised vedajad, kes veavad reisijate rühmi bussiga, saadavad ETIASe infosüsteemi päringu, et kontrollida, kas kolmandate riikide kodanikel, kelle suhtes kehtib reisiloo nõue, on kehtiv reisiluba.
2. Turvaline juurdepääs artikli 6 lõike 2 punktis k osutatud vedajate võrguvärvale, sealhulgas võimalus kasutada mobiilseid tehnilisi lahendusi, võimaldab vedajatel teha käesoleva artikli lõike 1 kohase päringu enne reisija pardaletulekut. Vedaja esitab reisidokumendi masinloetaval alal olevad andmed ja teatab sisenemise liikmesriigi. Lennujaama transiidi puhul ei ole vedaja erandina kohustatud kontrollima, kas kolmanda riigi kodanikul on reisiluba.

ETIASe infosüsteem vastab vedajate võrguvärava kaudu, kas isikul on kehtiv reisiluba või mitte, saates vedajale vastuse „OK / NOT OK“. Kui väljaantud on piiratud territoriaalse kehtivusega reisiluba vastavalt artiklile 44, võetakse ETIASe kesksüsteemi vastuses arvesse liikmesriik (liikmesriigid), mille puhul see luba on kehtiv, ning vedaja poolt teatatud sisenemise liikmesriik. Vedajad võivad säilitada saadetud teabe ja saadud vastuse vastavalt kohaldatavale õigusele. Vastust, kas kõik on korras või mitte („OK“ / „NOT OK“) ei saa pidada otsuseks, millega antakse riiki sisenemise luba või keeld vastavalt määrusele (EL) 2016/399.

Komisjon kehtestab rakendusaktiga vedajate võrguvärava kasutustingimuste üksikasjalikud normid ning kohaldatavad andmekaitse- ja andmeturbe reeglid. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 90 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

3. Komisjon loob rakendusaktide abil üksnes vedajatele ette nähtud autentimiskava, et võimaldada vedajate nõuetekohaselt volitatud töötajatele juurdepääsu käesoleva artikli lõikes 2 osutatud vedajate võrguväravale. Autentimiskava loomisel võetakse arvesse infoturbe riskide juhtimist ning lõimitud ja vaikimisi andmekaitse põhimõtteid. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 90 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

4. Vedajate võrguvärv kasutab eraldi kirjutuskaitstud andmebaasi, mida ajakohastatakse kord päevas, tehes ühesuunalise väljavõtte vähimatest vajalikest ETIASes säilitatud andmetest. eu-LISA vastutab vedajate võrguvärava turvalisuse eest, seal sisalduvate isikuandmete turvalisuse eest ning isikuandmete väljavõtmise ja eraldi kirjutuskaitstud andmebaasi edastamise eest.
5. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud vedajate suhtes kohaldatakse konventsiooni, millega rakendatakse 14. juuni 1985. aasta Schengeni lepingut Beneluxi Majandusliidu riikide, Saksamaa Liitvabariigi ja Prantsuse Vabariigi valitsuste vahel nende ühispiiridel kontrolli järkjärgulise kaotamise kohta („Schengeni lepingu rakendamise konventsioon“), artikli 26 lõike 2 ning nõukogu direktiivi 2001/51/EÜ¹ artikli 4 kohaselt ette nähtud karistusi, kui nad veavad kolmandate riikide kodanikke, kellel vaatamata sellele, et neilt nõutakse reisiluba, ei ole kehtivat reisiluba.
6. Erandina käesoleva artikli lõikest 5, kui sama kolmanda riigi kodaniku puhul kohaldatakse käesoleva artikli lõikes 1 osutatud vedajate suhtes Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni artikli 26 lõike 2 ning direktiivi 2001/51/EÜ artikli 4 kohaselt juba ette nähtud karistusi, siis karistusi, millele on osutatud käesoleva artikli lõikes 5, ei kohaldata.

¹ Nõukogu 28. juuni 2001. aasta direktiiv 2001/51/EÜ, millega täiendatakse 14. juuni 1985. aasta Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni artikli 26 sätteid (EÜT L 187, 10.7.2001, lk 45).

7. Lõike 5 rakendamiseks või selle kohaldamisest tekkiva mis tahes vaidluse lahendamiseks säilitab eu-LISA logid vedajate võrguväras vedajate poolt tehtud kõigi andmetöötlustoimingute kohta. Need logid sisaldavad iga toimingu kuupäeva ja kellaaega, päringus kasutatud andmeid, vedajate võrguvära edastatud andmeid ja kõnealuse vedaja nime.
- Logisid säilitatakse kaks aastat. Logisid kaitstakse asjakohaste meetmetega loata juurdepääsu eest.
8. Kui kolmanda riigi kodanikule keelatakse riiki sisenemine, on iga vedaja, kes on toonud ta välispiirile õhu, mere või maismaa kaudu, kohustatud võtma tema suhtes jälle viivitamata vastutuse. Piirivalveasutuste taotlusel, kes on pädevad teostama kontrolli piiril, on vedajad kohustatud viima kolmanda riigi kodaniku tagasi kas sellesse kolmandasse riiki, kust ta on tulnud, sellesse kolmandasse riiki, kes andis välja reisidokumendi, millega ta reisis, või mis tahes muusse kolmandasse riiki, kuhu lubamises ta on kindel.
9. Erandina lõikest 1 on vedajate puhul, kes veavad reisijate rühmi bussiga, ETIASe töölerakendamisele järgneval esimesel kolmel aastal lõikes 1 osutatud kontrollimine vabatahtlik ning lõikes 5 osutatud sätteid nende suhtes ei kohaldata.

Artikkel 46

Varumenetlused juhuks, kui vedajatel puudub tehnilistel põhjustel juurdepääs andmetele

1. Kui artikli 45 lõikes 1 osutatud päringu tegemine on ETIASe infosüsteemi mis tahes osa rikke tõttu tehniliselt võimatu, on vedajad vabastatud kohustusest kontrollida kehtiva reisiloa olemasolu. Kui sellise rikke tuvastab eu-LISA, teavitab ETIASe keskuks sellest vedajaid. Ta annab vedajatele teada ka sellest, kui rike on kõrvaldatud. Kui sellise rikke tuvastavad vedajad, võivad nad sellest teavitada ETIASe keskuksust.
2. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud juhtudel ei kohaldata vedajate suhtes artikli 45 lõikes 5 osutatud karistusi.
3. Kui artikli 45 lõikes 1 osutatud päringu tegemine on pikema aja vältel tehniliselt võimatu muudel põhjustel kui ETIASe infosüsteemi mis tahes osa rikke tõttu, teavitavad vedajad ETIASe keskuksust.
4. Komisjon kehtestab käesolevas artiklis osutatud varumenetluste üksikasjad rakendusaktiga. Nimetatud rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 90 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

VIII PEATÜKK

ETIASe kasutamine välispiiril

tegutsevate piirivalveasutuste poolt

Artikkel 47

Juurdepääs andmetele kontrolli teostamiseks välispiiril

1. Piirivalveasutused, kes on pädevad teostama vastavalt määrusele (EL) 2016/399 piirikontrolli välispiiripunktides, teevad reisidokumendi masinloetaval alal olevaid andmeid kasutades otsinguid ETIASe kesksüsteemis.
2. ETIASe kesksüsteem vastab, teatades järgmist:
 - a) kas isikul on kehtiv reisidokument või mitte ning artikli 44 alusel välja antud osutatud piiratud territoriaalse kehtivusega reisiloa puhul liikmesriik (liikmesriigid), kus see luba kehtib;
 - b) artikli 36 lõike 2 ja 3 alusel reisiloale lisatud mis tahes märged;
 - c) kas reisiluba kaotab kehtivuse järgmise 90 päeva jooksul ja allesjäänud kehtivusaeg;
 - d) artikli 17 lõike 2 punktides k ja l osutatud andmed.

3. Kui reisiluba kaotab kehtivuse järgmise 90 päeva jooksul, teavitavad piirivalveasutused selle reisiloa omanikku allesjäänud kehtivusajast, võimalusest esitada taotlus uue reisiloa saamiseks ka liikmesriikide territooriumil viibimise ajal ning kohustusest omada kehtivat reisiluba kogu lühiajalise viibimise kestel. Selle teabe edastab kas piirivalveametnik piiril kontrollide teostamise ajal või piiripunkti paigaldatud seadme abil, mis võimaldab kolmanda riigi kodanikul kasutada artiklis 31 osutatud kontrollivahendit. Nimetatud teave tehakse kättesaadavaks ka artikli 16 lõikes 1 osutatud avalikku veebisaidi kaudu. Samuti edastab ETIASe kesksüsteem reisiloa omanikule automaatselt e-posti teel sama teabe.
4. Kui ETIASe kesksüsteem teatab vastuses artikli 36 lõikes 2 alusel reisiloale lisatud märkest, teostavad piirivalveasutused teise astme kontrolli. Teise astme kontrolli teostamiseks lubatakse neil tutvuda taotlustoimikusse lisatud täiendava teabega kooskõlas artikli 39 lõike 1 punktiga e või artikli 44 lõike 6 punktiga f.

Kui ETIASe kesksüsteem teatab vastuses artikli 36 lõikes 3 nimetatud märkest ning kui vaja on teha täiendavaid kontrole, võivad piirivalveasutused saada juurdepääsu ETIASe kesksüsteemile, et hankida artikli 39 lõike 1 punktis e või artikli 44 lõike 6 punktis f sätestatud täiendavat teavet.

Artikkel 48

Varumenetlused juhuks, kui välispiiril on andmetele juurdepääs tehniliselt võimatu

1. Kui artikli 47 lõikes 1 osutatud otsingute tegemine on ETIASe infosüsteemi mis tahes osa rikke tõttu tehniliselt võimatu, teavitab ETIASe kesksüsteem sellest piirivalveasutusi ja liikmesriikide ETIASe riiklikke üksusi.
2. Kui artikli 47 lõikes 1 osutatud otsingute tegemine on tehniliselt võimatu liikmesriigi riikliku piirivalvetaristu rikke tõttu, teavitavad piirivalveasutused sellest ETIASe kesksust ja selle liikmesriigi ETIASe riiklikku üksust. ETIASe kesksus teavitab sellest seejärel viivitamata eu-LISA ja komisjoni.
3. Mõlemal käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 märgitud juhul järgib piirivalveasutus, oma riiklikku hädaolukorra lahendamise plaani. Kooskõlas määrusega (EL) 2016/399 võib riikliku hädaolukorra lahendamise plaanis lubada piirivalveasutustel teha ajutiselt erand käesoleva määruse artikli 47 lõikes 1 nimetatud kohustusest teha ETIASe kesksüsteemis otsinguid.
4. Komisjon kehtestab rakendusaktidega hädaolukorra lahendamise näidisplaanid käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 osutatud juhtude jaoks, sealhulgas piirivalveasutuste poolt järgitavad menetlused. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 90 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega. Liikmesriigid võtavad näidisplaanide alusel vastu oma riiklikud hädaolukorra lahendamise plaanid, mida vajaduse korral riiklikul tasandil kohandatakse.

IX PEATÜKK

ETIASe kasutamine immigratsiooniasutuste poolt

Artikkel 49

Immigratsiooniasutuste juurdepääs andmetele

1. Selleks et kontrollida, kas liikmesriikide territooriumile sisenemise või seal viibimise tingimused on täidetud, ning et võtta sellega seoses asjakohaseid meetmeid, on liikmesriikide immigratsiooniasutustel juurdepääs otsingute tegemiseks ETIASe kesksüsteemis, kasutades andmeid, millele on osutatud artikli 17 lõike 2 punktides a–e.
2. Käesoleva artikli lõike 1 alusel antakse ETIASe kaksüsteemile juurdepääs üksnes siis, kui on täidetud järgmised tingimused:
 - a) kui on tehtud eelnev otsing riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemis määruse (EL) 2017/2226 artikli 26 alusel ning
 - b) kui sellest otsingu tulemustest ilmneb, et riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemis ei ole riiki sisenemise andmeid, mis vastavad asjaomase kolmanda riigi kodaniku viibimisele liikmesriikide territooriumil.

Vajaduse korral kontrollitakse käesoleva lõike esimese lõigu punktides a ja b osutatud tingimuste täitmist andes juurdepääsu määruse (EL) 2017/2226 artiklis 46 sätestatud riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi logidele, mis vastavad käesoleva lõike esimese lõigu punktis a osutatud otsingule ja käesoleva lõike punktis b osutatud vastusele.

3. ETIASe kesksüsteem teatab vastuses, kas isikul on kehtiv reisidokument või mitte ning artikli 44 alusel välja antud piiratud territoriaalse kehtivusega reisiloa puhul liikmesriigi (liikmesriigid), kus see reisiluba kehtib. Samuti teatab ETIASe kesksüsteem, kas reisiluba kaotab kehtivuse järgmise 90 päeva jooksul ning kui pikk on allesjäänud kehtivusaeg.

Alaealiste puhul on immigratsiooniasutustel juurdepääs ka teabele, mis on seotud artikli 17 lõike 2 punktis k osutatud reisija vanema õigusi teostava isiku või seadusliku eestkostjaga.

IX PEATÜKK
ETIASe kesksüsteemile õiguskaitse
eesmärgil juurdepääsu võimaldamise
kord ja tingimused

Artikkel 50

Liikmesriikide määratud ametiasutused

1. Liikmesriigid määravad ametiasutused, kellel on õigus taotleda luba teha terroriaktide või muude raskete kuritegude tõkestamise, avastamise ja uurimise eesmärgil otsinguid ETIASe kesksüsteemis salvestatud andmetes.
2. Iga liikmesriik määrab keskse juurdepääsupunkti, kellel on juurdepääs ETIASe kesksüsteemile. Keskne juurdepääsupunkt kontrollib, et artiklis 52 sätestatud tingimused juurdepääsu taotlemiseks ETIASe kesksüsteemile on täidetud.

Kui liikmesriigi õigus seda lubab, võivad määratud asutus ja keskne juurdepääsupunkt kuuluda samasse organisatsiooni, kuid keskne juurdepääsupunkt peab oma käesolevast määrusest tulenevate ülesannete täitmisel tegutsema määratud asutustest täiesti sõltumatult. Keskne juurdepääsupunkt on määratud asutustest eraldiseisev ning ei saa neilt juhiseid kontrollimise tulemuste kohta, vaid teeb kontrollimise sõltumatult.

Võttes arvesse oma organisatsioonilist ja haldusstruktuuri, võivad liikmesriigid oma põhiseaduslike või muude õigusest tulenevate nõuete täitmisel määrata mitu kesket juurdepääsupunkti.

Liikmesriigid teatavad eu-LISA-le ja komisjonile oma määratud asutused ja kesksed juurdepääsupunktid ning võivad igal ajal oma teadet muuta või asendada selle teise teatega.

3. Iga liikmesriik peab riigi tasandil nimekirja määratud asutuste tegevusüksustest, kellel on õigus esitada kesksete juurdepääsupunktide kaudu taotlusi otsingute tegemiseks ETIASe kesksüsteemis säilitatavates andmetes.
4. Ainult kesksete juurdepääsupunktide nõuetekohaselt volitatud töötajatel on vastavalt artiklitele 51 ja 52 õigus saada juurdepääs ETIASe kesksüsteemile.

Artikkel 51

ETIASe kesksüsteemile õiguskaitse eesmärgil juurdepääsu saamise kord

1. Artikli 50 lõikes 3 osutatud tegevusüksus esitab artikli 50 lõikes 2 osutatud keskselle juurdepääsupunktile põhjendatud elektroonilise või kirjaliku taotluse otsingu tegemiseks ETIASe kesksüsteemis olevas konkreetses andmekogus. Artikli 17 lõike 2 punktis i ja artikli 17 lõike 4 punktides a–c osutatud andmetes otsingu tegemiseks esitatakse elektrooniline või kirjalik taotlus koos nendes konkreetses andmetes otsingu tegemise vajaduse põhjendusega.

2. Juurdepääsutaotluse kättesaamisel kontrollib keskne juurdepääsupunkt, kas artiklis 52 osutatud juurdepääsu andmise tingimused on täidetud, sealhulgas seda, kas iga taotlus artikli 17 lõike 2 punktis i ja artikli 17 lõike 4 punktides a–c osutatud andmetes otsingu tegemiseks on põhjendatud.
3. Keskne juurdepääsupunkt menetleb taotlust, kui see vastab artiklis 52 osutatud juurdepääsu andmise tingimustele. Keskse juurdepääsupunkti päringuga saadud ETIASe kesksüsteemi andmed edastatakse taotluse esitanud tegevusüksusele ilma andmete turvalisust ohustamata.
4. Kiireloomulistel juhtudel, kui on vaja tõkestada terroriakti või muu raske kuriteoga seonduvat vahetut ohtu isiku elule, menetleb keskne juurdepääsupunkt taotluse viivitamata ning kontrollib alles tagantjärele, kas kõik artiklis 52 osutatud tingimused olid täidetud ja kas juhtum oli kiireloomuline. Kõnealune järelkontroll tehakse põhjendamatu viivitusega ja igal juhul hiljemalt seitsme tööpäeva jooksul pärast taotluse menetlemist.

Kui järelkontrolli käigus selgub, et juurdepääs ETIASe kesksüsteemis salvestatud andmetele või neis otsingu tegemine ei olnud põhjendatud, kustutavad kõik andmetele juurdepääsu saanud asutused ETIASe kesksüsteemist saadud andmed. Asutused teavitavad andmete kustutamisest selle liikmesriigi asjaomast kesket juurdepääsupunkti, kus taotlus esitati.

Artikkel 52

Tingimused, mille kohaselt saavad liikmesriikide määratud ametiasutused juurdepääsu ETIASe kesksüsteemis salvestatud andmetele

1. Määratud ametiasutused võivad taotleda otsingu tegemist ETIASe kesksüsteemis salvestatud andmetes, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:
 - a) juurdepääs otsingu tegemiseks on vajalik terroriakti ja muu raske kuriteo tõkestamise, avastamise ja uurimise eesmärgil;
 - b) juurdepääs otsingu tegemiseks on vajalik ja proportsionaalne konkreetse juhtumi puhul ning
 - c) on tõendeid selle kohta või on alust arvata, et otsingu tegemine ETIASe kesksüsteemi andmetes aitab kaasa mõne asjaomase kuriteo tõkestamisele, avastamisele või uurimisele, eelkõige põhjendatud kahtluse korral, et terroriaktis või muus raskes kuriteos kahtlustatav isik või selle toimepanija või ohver kuulub käesoleva määrusega hõlmatud reisijate kategooriasse.
2. Otsingu tegemiseks saab kasutada ainult ühte või mitut ETIASe kesksüsteemi taotlustoimikus salvestatud järgmistest andmeühikutest:
 - a) perekonnanimi ja kui on teada eesnimi (eesnimed);
 - b) muud nimed (varjunimi või -nimed, kunstnikunimi või -nimed, tavaliselt kasutatav nimi või -nimed);
 - c) reisidokumendi number;

- d) kodune aadress;
 - e) e-posti aadress;
 - f) telefoninumbrid;
 - g) IP-aadress.
3. Koos otsingutega lõikes 2 loetletud ETIASe kesksüsteemi andmete seas võib otsingu kitsendamiseks kasutada järgmisi taotlustoimikute andmeid:
- a) kodakondsus (ed);
 - b) sugu;
 - c) sünnikuupäev või vanusevahemik.
4. Kui ETIASe kesksüsteemis tehtud otsingu tulemusel saadakse taotlustoimikus salvestatud andmete seast päringutabamus, antakse juurdepääs andmetele, millele on osutatud artikli 17 lõike 2 punktides a–g ja j–m ning mis on salvestatud selles taotlustoimikus, ning nendele sellesse taotlustoimikusse sisestatud andmetele, mis puudutavad reisiloa andmist, andmisest keeldumist, tühistamist või kehtetuks tunnistamist kooskõlas artiklitega 39 ja 43. Juurdepääs artikli 17 lõike 2 punktis i ja lõike 4 punktides a–c osutatud taotlustoimikus salvestatud andmetele võimaldatakse üksnes juhul, kui tegevusüksus on nende andmetega tutvumist sõnaselgelt taotlenud artikli 51 lõike 1 kohaselt esitatud põhjendatud elektroonilises või kirjalikus taotluses ning kui keskne juurdepääsupunkt on seda sõltumatult kontrollinud ja heaks kiitnud. ETIASe kesksüsteemis otsingu tegijale ei võimaldata juurdepääsu artikli 17 lõike 2 punktis h osutatud haridust käsitlevatele andmetele.

Artikkel 53

Menetlus ja tingimused, mille kohaselt saab Europol juurdepääsu

ETIASe kesksüsteemis salvestatud andmete

1. Artikli 1 lõike 2 kohaldamisel võib Europol taotleda luba ETIASe kesksüsteemi andmetes otsingu tegemiseks ning esitada ETIASe kesksüsteemi põhjendatud elektroonilise taotluse otsingu tegemiseks ETIASe kesksüsteemi konkreetses andmekogus. Artikli 17 lõike 2 punktis i ja artikli 17 lõike 4 punktides a–c osutatud andmetes otsingu tegemiseks esitatakse põhjendatud elektrooniline taotlus koos nendes konkreetses andmetes otsingu tegemise vajaduse põhjendusega.
2. Põhjendatud taotluses esitatakse tõendid selle kohta, et on täidetud kõik järgmised tingimused:
 - a) otsingu tegemine on vajalik, et toetada ja tugevdada liikmesriikide meetmeid Europoli pädevusse kuuluvate terroriaktide või muude raskete kuritegude tõkestamiseks, avastamiseks või uurimiseks;
 - b) otsingu tegemine on konkreetse juhtumi puhul vajalik ja proportsionaalne;
 - c) otsingu tegemiseks ei kasutata muid kui ainult artikli 52 lõikes 2 osutatud andmeid vajaduse korral kombineerituna artikli 52 lõikes 3 loetletud andmetega;
 - d) on tõendeid selle kohta või on alust arvata, et otsingu tegemine aitab kaasa mõne asjaomase kuriteo tõkestamisele, avastamisele või uurimisele, eelkõige põhjendatud kahtluse korral, et terroriaktis või muus raskes kuriteos kahtlustatav isik või selle toimepanija või ohver kuulub käesoleva määrusega hõlmatud reisijate kategooriasse.

3. Europolit taotlused otsingu tegemiseks ETIASe kesksüsteemi andmetes vaatab eelnevalt läbi nõuetekohaselt volitatud Europolit ametnikest moodustatud eriüksus, kes teeb tõhusalt ja õigeaegselt kindlaks, kas taotlus vastab kõikidele lõikes 2 sätestatud tingimustele.
4. Kui ETIASe kesksüsteemis taotlustoimikus salvestatud andmete alusel tehtud otsingu tulemusel saadakse päringutabamus, antakse juurdepääs artikli 17 lõike 2 punktides a–g ja j–m osutatud andmetele ning nendele taotlustoimikule lisatud andmetele, mis puudutavad reisiloo andmist, selle andmisest keeldumist, tühistamist või kehtetuks tunnistamist kooskõlas artiklitega 39 ja 43. Juurdepääsu artikli 17 lõike 2 punktis i ja artikli 17 lõike 4 punktides a–c osutatud taotlustoimikule lisatud andmetele võimaldatakse üksnes juhul, kui Europol on nende andmetega tutvumist sõnaselgelt taotlenud. ETIASe kesksüsteemis otsingu tegijale ei võimaldata juurdepääsu artikli 17 lõike 2 punktis h osutatud haridust käsitlevatele andmetele.
5. Kui nõuetekohaselt volitatud Europolit ametnikest moodustatud eriüksus on taotluse heaks kiitnud, menetleb ETIASe kesksüsteem ETIASe kesksüsteemi andmetes otsingu tegemise taotlust. Ta edastab taotletud andmed Europolile viisil, mis ei ohusta andmete turvalisust.

X PEATÜKK

Andmete säilitamine ja muutmine

Artikkel 54

Andmete säilitamine

1. ETIASe kesksüsteemis olevate taotlustoimikute säilitamise tähtaeg on järgmine:
 - a) reisiloo kehtivusaeg;
 - b) viis aastat pärast seda, kui on tehtud viimane reisiloo andmisest keeldumise või reisiloo kehtetuks tunnistamise või tühistamise otsus vastavalt artiklitele 37, 40 ja 41. Kui ühe ELi infosüsteemi, Europoli andmete, Interpoli SLTD või TDAWN andmebaaside, ETIASe jälgimisnimekirja või ETIASe taustakontrollireeglite kirjes, toimikus või hoiatusteates sisalduvad andmed, mis olid nimetatud otsuse tegemise aluseks, kustutatakse enne viieaastase ajavahemiku möödumist, kustutatakse taotlustoimik seitsme päeva jooksul alates selles kandes, toimikus või hoiatusteates sisalduvate andmete kustutamist. Selleks kontrollib ETIASe kesksüsteem regulaarselt ja automaatselt, kas tingimused käesolevas punktis osutatud taotlustoimikute säilitamiseks on endiselt täidetud. Kui need ei ole enam täidetud, kustutab ta taotlustoimiku automaatselt.

2. Selleks et lihtsustada uue taotluse esitamist pärast ETIASe reisiloa kehtivusaja lõppu, võib taotlustoimikut ETIASe kesksüsteemis säilitada veel kõige rohkem kolm aastat pärast reisiloa kehtivusaja lõppu ja üksnes juhul, kui taotleja annab pärast nõusolekutaotluse saamist selleks vabatahtlikult ja sõnaselgelt oma nõusoleku elektrooniliselt allkirjastatud kinnitusega. Nõusolekutaotlused esitatakse viisil, mis on muudest asjadest küsimustest selgelt eristatav, arusaadaval ja lihtsasti kättesaadaval kujul, kasutades selget ja lihtsat keelt kooskõlas määruse (EL) 2016/679 artikliga 7.

Nõusolekut taotletakse pärast artikli 15 lõike 2 alusel teabe automaatset andmist.

Automaatselt esitatud teabes tuletatakse taotlejale meelde andmete säilitamise eesmärki kooskõlas artikli 71 punktis o osutatud teabega ja võimalust antud nõusolek igal ajal tagasi võtta.

Kooskõlas määruse (EL) 2016/679 artikli 7 lõikega 3 võib taotleja oma nõusoleku igal ajal tagasi võtta. Kui taotleja oma nõusoleku tagasi võtab kustutatakse taotlustoimik automaatselt ETIASe kesksüsteemist.

eu-LISA töötab välja vahendi, mis võimaldab taotlejatel oma nõusolek anda või tagasi võtta. Kõnealune vahend tehakse kättesaadavaks selleks ette nähtud avalikul veebisaidil või mobiilseadmetele mõeldud rakenduse abil.

Komisjonile määrab kooskõlas artikliga 89 vastu võetud delegeeritud õigusaktiga kindlaks vahendi, mida taotlejad saavad kasutada oma nõusoleku andmiseks ja tagasivõtmiseks.

3. Selle säilitamise tähtaja möödumisel kustutatakse taotlustoimik automaatselt ETIASe kesksüsteemist.

Artikkel 55

Andmete muutmine ja ennetähtaegne kustutamine

1. ETIASe kesksus ja ETIASe riiklikud üksused on kohustatud ajakohastama ETIASe kesksüsteemi andmeid ning tagama nende täpsuse. ETIASe kesksusel ja ETIASe riiklikel üksustel ei ole õigust muuta andmeid, mille on taotlusvormi lisanud taotleja ise vastavalt artikli 17 lõigetele 2, 3 või 4.
2. Kui ETIASe kesksusel on tõendeid selle kohta, et ETIASe kesksuse poolt ETIASe kesksüsteemis salvestatud andmed on faktiliselt valed või et ETIASe kesksüsteemis on andmeid töödeldud vastuolus käesoleva määrusega, kontrollib ta asjaomaseid andmeid ja vajaduse korral muudab neid või kustutab need viivitamata ETIASe kesksüsteemist.
3. Kui vastutaval liikmesriigil on tõendeid selle kohta, et ETIASe kesksüsteemis salvestatud andmed on faktiliselt valed või et ETIASe kesksüsteemis on andmeid töödeldud vastuolus käesoleva määrusega, kontrollib tema ETIASe riiklik üksus asjaomaseid andmeid ja vajaduse korral muudab neid või kustutab need viivitamata ETIASe kesksüsteemist.

4. Kui ETIASe keskuksusel on tõendeid selle kohta, et ETIASe kesksüsteemis säilitatavad andmed on faktiliselt valed või et ETIASe kesksüsteemis on andmeid töödeldud vastuolus käesoleva määrusega, võtab ta 14 päeva jooksul ühendust vastutava liikmesriigi ETIASe riikliku üksusega. Kui muul liikmesriigil kui vastutaval liikmesriigil on selliseid tõendeid, võtab ta ühendust ETIASe keskuksuse või vastutava liikmesriigi ETIASe riikliku üksusega samuti 14 päeva jooksul. ETIASe keskuksus või vastutava liikmesriigi pädev ETIASe riiklik üksus kontrollib andmete õigsust ja nende töötlemise seaduslikkust ühe kuu jooksul ning vajaduse korral muudab neid või kustutab need viivitamata ETIASe kesksüsteemist.
5. Kui kolmanda riigi kodanik on saanud liikmesriigi kodakondsuse või temast on saanud artikli 2 lõike 2 punktide a–c kohaldamisalasse kuuluv isik, peavad selle liikmesriigi ametiasutused kontrollima, kas isikul on kehtiv reisiluba ja asjakohasel juhul viivitamata kustutama taotlustoimiku ETIASe kesksüsteemist. Taotlustoimiku kustutamise eest vastutab järgmine asutus:
- a) reisidokumendi andnud liikmesriigi ETIASe riiklik üksus vastavalt artikli 2 lõike 2 punktile a;
 - b) selle liikmesriigi ETIASe riiklik üksus, mille kodakondsuse ta sai;
 - c) elamisloakaardi või elamisloa välja andnud liikmesriigi ETIASe riiklik üksus.

6. Kui kolmanda riigi kodanikust on saanud artikli 2 lõike 2 punktide d, e, f või l kohaldamisalasse kuuluv isik, võib ta teavitada elamisloa, ühtse viisa või kõnealuses artiklis osutatud pikaajalise riikliku viisa välja andnud liikmesriigi pädevaid asutusi, et tal on kehtiv reisiluba, ning ta võib taotleda vastava taotlustoimiku kustutamist ETIASe kesksüsteemist. Kõnealuse liikmesriigi ametiasutused kontrollivad, kas asjaomasel isikul on kehtiv reisiluba. Kui on leidnud kinnitust, et isikul on selline luba, kustutab elamisloa, ühtse viisa või pikaajalise riikliku viisa välja andnud liikmesriigi ETIASe riiklik üksus taotlustoimiku viivitamata ETIASe kesksüsteemist.
7. Kui kolmanda riigi kodanikust on saanud artikli 2 lõike 2 punkti g kohaldamisalasse kuuluv isik, võib ta muudatusest teavitada selle liikmesriigi pädevat asutust, kuhu ta järgmisena siseneb. Nimetatud liikmesriik võtab 14 päeva jooksul ühendust ETIASe kesksüsteemiga. ETIASe kesksüsteem kontrollib andmete õigsust ühe kuu jooksul ning vajaduse korral kustutab taotlustoimiku ja selles olevad andmed viivitamata ETIASe kesksüsteemist.
8. Ilma et see piiraks mis tahes kättesaadavate halduslike või kohtuväliste kaitsevahendite kohaldamist, on asjaomasel isikul võimalik kasutada tõhusat õiguskaitsevahendit, et tagada ETIASes säilitatud andmete muutmine või kustutamine.

XI PEATÜKK

Andmekaitse

Artikkel 56

Andmekaitse

1. Isikuandmete töötlemise suhtes Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti ning eu-LISA poolt kohaldatakse määrust (EÜ) nr 45/2001.
2. Isikuandmete töötlemise suhtes kohaldatakse määrust (EL) 2016/679, kui isikuandmeid töötlevad ETIASe riiklikud üksused, kes analüüsivad taotlusi, piirivalveasutused ja immigratsiooniasutused.

Kui ETIASe riiklike üksuste poolt teostatavat isikuandmete töötlemist teevad pädevad asutused, kes analüüsivad taotlusi terrorismiaktide või muude raskete kuritegude tõkestamise, avastamise või uurimise eesmärgil, kohaldatakse direktiivi (EL) 2016/680.

Kui ETIASe riiklik üksus teeb otsuse reisiloa andmise, selle andmisest keeldumise, tühistamise või kehtetuks tunnistamise kohta, kohaldatakse direktiivi (EL) 2016/679.

3. Isikuandmete töötlemise suhtes liikmesriikide määratud ametiasutuste poolt käesoleva määruse artikli 1 lõike 2 kohaldamise eesmärgil kohaldatakse direktiivi (EL) 2016/680.
4. Isikuandmete töötlemise suhtes Europoli poolt vastavalt käesoleva määruse artiklitele 29 ja 53 kohaldatakse määrust (EL) 2016/794.

Artikkel 57

Isikuandmete vastutav töötleja

1. Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametit käsitatakse seoses isikuandmete töötlemisega ETIASe kesksüsteemis isikuandmete vastutava töötlejana vastavalt määruse (EÜ) nr 45/2001 artikli 2 punktile d. Seoses ETIASe kesksüsteemi infoturbe juhtimisega käsitatakse eu-LISAt vastutava töötlejana.
2. Seoses isikuandmete töötlemisega ETIASe kesksüsteemis liikmesriigi poolt käsitatakse määruse (EL) 2016/679 artikli 4 punktis 7 määratletud vastutava töötlejana ETIASe riiklikku üksust. Ta vastutab keskselt kõnealuse liikmesriigi poolt ETIASe kesksüsteemis teostatava isikuandmete töötlemise eest.

Artikkel 58

Isikuandmete volitatud töötleja

1. eu-LISAt käsitatakse seoses isikuandmete töötlemisega ETIASe infosüsteemis volitatud töötlejana vastavalt määruse (EÜ) nr 45/2001 artikli 2 punktile e.
2. eu-LISA tagab, et ETIASe infosüsteemi käitatakse kooskõlas käesoleva määrusega.

Artikkel 59
Töötlemise turvalisus

1. eu-LISA, ETIASe keskus ja ETIASe riiklikud üksused tagavad käesoleva määruse kohase isikuandmete töötlemise turvalisuse. eu-LISA, ETIASe keskus ja ETIASe riiklikud üksused teevad andmeturbega seotud ülesannete täitmisel koostööd.
2. Ilma et see piiraks määruse (EÜ) nr 45/2001 artikli 22 kohaldamist, võtab eu-LISA vajalikud meetmed, et tagada ETIASe infosüsteemi turvalisus.
3. Ilma et see piiraks määruse (EÜ) nr 45/2001 artikli 22 ning määruse (EL) 2016/679 artiklite 32 ja 34 kohaldamist, võtavad eu-LISA, ETIASe keskus ja ETIASe riiklikud üksused vastu vajalikud meetmed, sealhulgas turvalisuse tagamise kava, talitluspidevuse kava ja suurõnnetusest taastumise kava, et:
 - a) füüsiliselt kaitsta andmeid, sealhulgas koostades hädaolukorra lahendamise plaanid elutähtsa taristu kaitseks;
 - b) hoida ära loata isikute juurdepääs turvalisele veebisaidile, e-postiteenusele, turvalise konto teenusele, vedajate võrguvärvale, taotlejatele mõeldud kontrollivahendile ja taotlejatele mõeldud nõusoleku andmise vahendile;
 - c) hoida ära loata isikute juurdepääs andmetöötlusseadmetele ja riiklikele rajatistele kooskõlas ETIASe eesmärkidega;
 - d) hoida ära andmekandjate loata lugemine, kopeerimine, muutmine või kõrvaldamine;

- e) hoida ära andmete loata sisestamine ning säilitatavate isikuandmetega loata tutvumine, nende muutmine või kustutamine;
- f) takistada isikutel, kellel puudub selleks luba, kasutada automatiseeritud andmetöötlussüsteeme andmesidevahendite abil;
- g) hoida ära ETIASe kesksüsteemi andmete loata töötlemine ning ETIASe kesksüsteemis töödeldavate andmete loata muutmine või kustutamine;
- h) tagada, et ETIASe infosüsteemile juurdepääsu luba omavatel isikutel oleks juurdepääs ainult nende juurdepääsuloaga hõlmatud andmetele, kasutades üksnes individuaalseid ja kordumatuid kasutajatunnuseid ning konfidentsiaalseid juurdepääsuviise;
- i) tagada, et kõik ETIASe infosüsteemile juurdepääsu luba omavad asutused loovad kasutajaprofiilid, milles kirjeldatakse nende isikute ülesandeid ja kohustusi, kellel on õigus saada andmetele juurdepääs, ning teevad need profiilid järelevalveasutustele kättesaadavaks;
- j) tagada võimalus kontrollida ja kindlaks teha, millistele asutustele võib isikuandmeid edastada andmesidevahendite abil;
- k) tagada võimalus kontrollida ja kindlaks teha, milliseid andmeid on ETIASe infosüsteemis töödeldud ning millal, kes ja millisel eesmärgil on seda teinud;

- l) hoida eelkõige asjakohaste krüptimismeetodite abil ära isikuandmete loata lugemine, kopeerimine, muutmine või kustutamine andmete ETIASe kesksüsteemi või sellest süsteemist edastamise ajal või andmekandjate transportimise ajal;
- m) tagada, et katkestuste korral saaks taastada paigaldatud süsteemide tavapärase toimimise;
- n) kindlustada usaldusväärsus selle tagamisega, et ETIASe kõigist tõrgetest teatatakse nõuetekohaselt ning et kehtestatud on vajalikud tehnilised meetmed isikuandmete taastamiseks ETIASe rikkest tuleneva andmelaostuse korral;
- o) kontrollida käesolevas lõikes osutatud turvameetmete tõhusust ja võtta vajalikke sisekontrolliga seotud korralduslikke meetmeid, et tagada kooskõla käesoleva määrusega.

4. Komisjon kehtestab rakendusaktidega turvalisuse tagamise näidiskava, talitluspidevuse näidiskava ja suurõnnetusest taastumise näidiskava. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 90 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega. eu-LISA haldusnõukogu, Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti haldusnõukogu ja ETIASe riiklikud üksused võtavad vastu turvalisuse, talitluspidevuse ja suurõnnetusest taastumise kavad vastavalt eu-LISA, Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti ja ETIASe riiklikud üksuste jaoks. Nad võtavad aluseks komisjoni vastuvõetud näidiskavad, mida vastavalt vajadusele kohandatud.

5. eu-LISA teavitab Euroopa Parlamenti, nõukogu ja komisjoni ning Euroopa Andmekaitseinspektorit käesoleva artikli alusel võetavatest meetmetest.

Artikkel 60

Turvaintsidendid

1. Iga sündmust, mis mõjutab või võib mõjutada ETIASes säilitatavate andmete turvalisust ning mis võib põhjustada ETIASe andmete kahjustumise või kaotuse, käsitatakse turvaintsidendina, eelkõige juhul, kui andmetele võis olla võimalik juurde pääseda ilma loata või kui andmete kättesaadavus, terviklikkus ja konfidentsiaalsus on sattunud või võis sattuda ohtu.
2. Mis tahes turvaintsidentidele reageeritakse kiirelt, tulemuslikult ja nõuetekohaselt.
3. Ilma et see piiraks isikuandmetega seotud rikkumisest teatamist ja selle kohta teabe vahetamist määruse (EL) 2016/679 artikli 33, direktiivi (EL) 2016/680 artikli 30 või mõlema kohaselt, teavitavad liikmesriigid turvaintsidentidest komisjoni, eu-LISAt ja Euroopa Andmekaitseinspektorit. ETIASe infosüsteemiga seotud turvaintsidentide korral teavitab eu-LISA komisjoni ja Euroopa Andmekaitseinspektorit. ETIASega seotud turvaintsidentide korral teavitab Europol komisjoni ja Euroopa Andmekaitseinspektorit.

4. Teave sellise turvaintsidentide kohta, mis mõjutab või võib mõjutada ETIASe tööd või ETIASes säilitatud andmete kättesaadavust, terviklust ja konfidentsiaalsust, edastatakse komisjonile, ja kui see neid mõjutab, ETIASe keskuksusele, ETIASe riiklikele üksustele ja Europolile. Sellistest intsidentidest teatatakse vastavalt turvaintsidentide haldamise kavale, mille peab esitama eu-LISA.
5. Turvaintsidentide korral teevad liikmesriigid, Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet, eu-LISA ja Europol koostööd.

Artikkel 61

Sisekontroll

Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet, Europol ja liikmesriigid tagavad, et iga ETIASe infosüsteemi andmetele juurdepääsu loaga asutus võtab käesoleva määruse täitmiseks vajalikud meetmed ning teeb vajaduse korral koostööd järelevalveasutusega.

Artikkel 62

Karistused

Liikmesriigid kehtestavad käesoleva määruse rikkumise korral kohaldatavad karistusnormid ja võtavad kõik vajalikud meetmed nende rakendamise tagamiseks. Kehtestatud karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

Artikkel 63

Vastutus

1. Ilma et see piiraks õigust vastutavalt töötlejalt või volitatud töötlejalt saadavale kompensatsioonile ning vastutava töötleja või volitatud töötleja vastutust määruse (EL) 2016/679, direktiivi (EL) 2016/680 ja määruse (EÜ) nr 45/2001 alusel:
 - a) on igal isikul või liikmesriigil, kes on kandnud materiaalseid või mittemateriaalseid kahju liikmesriigi poolt tehtud ebaseadusliku andmetöötlustoimingu või mis tahes käesoleva määrusega vastuolus oleva toimingu tagajärjel, õigus saada asjaomaselt liikmesriigilt hüvitist;
 - b) on igal isikul või liikmesriigil, kes on kandnud materiaalseid või mittemateriaalseid kahju eu-LISA poolt käesoleva määrusega vastuolus oleva mis tahes toimingu tagajärjel, õigus saada asjaomaselt ametilt hüvitist. eu-LISA on vastutav ebaseaduslike andmetöötlustoimingute eest kooskõlas oma volitatud töötleja või, kui see on asjakohane, vastutava töötleja rolliga.

Liikmesriik või eu-LISA vabastatakse täielikult või osaliselt vastutusest esimese lõigu alusel, kui ta tõendab, et ta ei ole vastutav kahju tekitanud sündmuse eest.

2. Kui ETIASe kesksüsteemile tekitatakse kahju seetõttu, et liikmesriik ei ole täitnud käesolevast määrusest tulenevaid kohustusi, on see liikmesriik kõnealuse kahju eest vastutav, välja arvatud juhul, kui eu-LISA või muu ETIASe kesksüsteemis osalev liikmesriik ei ole võtnud mõistlikke meetmeid kahju ärahoidmiseks või selle mõju vähendamiseks.

3. Lõigetes 1 ja 2 osutatud kahju eest liikmesriigi vastu esitatavaid kahjunõudeid käsitletakse kõnealuse liikmesriigi õigusnormide kohaselt. Lõigetes 1 ja 2 osutatud kahju eest vastutava töötleja või eu-LISA vastu esitatavaid kahjunõudeid käsitletakse aluslepingutes ette nähtud tingimuste kohaselt.

Artikkel 64

*Õigus isikuandmetele juurde pääseda, lasta neid parandada,
täiendada ja kustutada ning piirata isikuandmete töötlemist*

1. Ilma et see piiraks määruse (EÜ) nr 45/2001 artiklite 11 ja 12 kohast õigust saada teavet, antakse taotlejatele, kelle andmeid säilitatakse ETIASe kesksüsteemis, neid käsitlevate andmete kogumise ajal teavet selle kohta, kuidas nad saavad kasutada oma määruse (EÜ) nr 45/2001 artiklitest 13–16 ning määruse (EL) 2016/679 artiklitest 15–18 tulenevaid õigusi. Neile antakse samal ajal ka Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti ning Euroopa Andmekaitseinspektori kontaktandmed.
2. Selleks et kasutada määruse (EÜ) nr 45/2001 artiklitest 13–16 ning määruse (EL) 2016/679 artiklitest 15–18 tulenevaid õigusi, on taotlejal õigus pöörduda ETIASe kesksuse või taotluse eest vastutava ETIASe riikliku üksuse poole. Taotluse saanud üksus vaatab taotluse läbi ja vastab sellele nii kiiresti kui võimalik, kuid hiljemalt 30 päeva jooksul.

Kui taotluse vastuses selgub, et ETIASe kesksüsteemis säilitatavad andmed on faktiliselt ebatäpsed või ebaseaduslikult registreeritud, parandab ETIASe kesksüsteem või vastutava liikmesriigi ETIASe riiklik üksus viivitamata need andmed või kustutab need ETIASe kesksüsteemist.

Kui vastusena käesoleva lõike kohaselt esitatud taotlusele ETIASe kesksüsteem või ETIASe riiklik üksus muudab reisiluba selle kehtivusaja jooksul, korraldab ETIASe kesksüsteem artiklis 20 sätestatud automaatse menetlemise, et selgitada välja, kas muudetud taotlustoimik ei anna päringutabamust vastavalt artikli 20 lõigetele 2–5. Kui automaatse menetlemise tulemusel ei saada ühtegi päringutabamust, annab ETIASe kesksüsteem välja muudetud reisiloa, mille kehtivusaeg on sama kui algse loa puhul, ning teavitab sellest taotlejat. Kui automaatne menetlemine annab ühe või mitu päringutabamust, hindab vastutava liikmesriigi ETIASe riiklik üksus kooskõlas artikliga 26 julgeoleku-, ebaseadusliku sissereände või suurt epideemiaohtu ning otsustab, kas anda muudetud reisiluba, või kui reisiloa andmise tingimused ei ole enam täidetud, tunnistada reisiluba kehtetuks.

3. Kui ETIASe kesksüsteem või taotluse eest vastutava liikmesriigi ETIASe riiklik üksus ei nõustu väitega, et ETIASe kesksüsteemis säilitatavad andmed on faktiliselt ebatäpsed või ebaseaduslikult registreeritud, võtab ETIASe kesksüsteem või vastutava liikmesriigi ETIASe riiklik üksus vastu haldusotsuse, milles viivitamata selgitatakse asjaomasele isikule kirjalikult, miks ei kavatseta temaga seotud andmeid parandada või kustutada.

4. Selles otsuses antakse asjaomasele isikule ka teavet selle kohta, kuidas ta saab lõikes 2 osutatud taotluse kohta tehtud otsuse vaidlustada, ja asjakohasel juhul ka selle kohta, kuidas esitada hagi või kaebus pädevatele asutustele või kohtutele ning millist abi on isikul võimalik saada, sealhulgas pädevatelt riiklikelt järelevalveasutustelt.
5. Lõike 2 kohaselt esitatud taotlused peavad sisaldama asjaomase isiku tuvastamiseks vajalikke andmeid. Neid andmeid kasutatakse üksnes lõikes 2 osutatud õiguste kasutamise võimaldamiseks ja need tuleb otsekohe pärast seda kustutada.
6. ETIASe kesküksus või vastutava liikmesriigi ETIASe riiklik üksus dokumenteerib kirjalikult lõikes 2 osutatud taotluse esitamise fakti ja selle käsitlemise viisi. Ta teeb selle dokumendi andmekaitse valdkonnas pädevatele riiklikele järelevalveasutustele viivitamata kättesaadavaks hiljemalt seitsme päeva jooksul alates vastavalt lõike 2 teises lõigus osutatud andmete parandamise või kustutamise otsuse või lõikes 3 osutatud otsuse vastuvõtmisest.

Artikkel 65

Isikuandmete edastamine kolmandatele riikidele, rahvusvahelistele organisatsioonidele ja eraõiguslikele üksustele

1. ETIASe kesksüsteemis säilitatavaid isikuandmeid ei edastata ega tehta kättesaadavaks ühelegi kolmandale riigile, rahvusvahelisele organisatsioonile ega eraõiguslikule üksusele, välja arvatud andmete edastamine Interpolile käesoleva määruse artikli 20 lõike 2 punktides b ja l osutatud automaatseks menetlemiseks. Isikuandmete Interpolile edastamise suhtes kohaldatakse määruse (EÜ) nr 45/2001 artiklit 9.
2. Isikuandmeid, mille liikmesriik või Europol on ETIASe kesksüsteemist saanud artikli 1 lõikes 2 osutatud õiguskaitse eesmärgil, ei edastata ega tehta kättesaadavaks ühelegi kolmandale riigile, rahvusvahelisele organisatsioonile ega eraõiguslikule üksusele. Selline keeld kehtib ka juhul, kui neid andmeid töödeldakse edasi liikmesriigi tasandil või liikmesriikide vahel.
3. Erandina käesoleva määruse artiklist 49 võivad immigratsiooniasutused edastada ETIASe kesksüsteemist saadud isikuandmeid üksikjuhtudel kolmandale riigile, kui see on vajalik tagasisaatmise eesmärgil ning üksnes siis, kui on täidetud järgmised tingimused:
 - a) kui on tehtud eelnev otsing riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemis kooskõlas määruse (EL) 2017/2226 artikliga 26 ning
 - b) kui sellest otsingust ilmneb, et riiki sisenemise või riigist lahkumise süsteemis ei ole andmeid tagasisaadetava kolmanda riigi kodaniku kohta.

Vajaduse korral kontrollitakse nende tingimuste täitmist andes juurdepääsu määruse (EL) 2017/2226 artiklis 46 sätestatud logifailidele, mis vastavad käesoleva lõike esimese lõigu punktis a osutatud otsingule ja vastatakse kõnealuse lõigu punkti b kohaselt.

Kui nimetatud tingimused on täidetud, saavad immigratsiooniasutused juurdepääsu päringu tegemiseks ETIASe kesksüsteemis, mis hõlmab kas kõiki või osasid käesoleva määruse artikli 17 lõike 2 punktides a–e osutatud andmeid. Kui ETIASe taotlustoimik vastab kõnealustele andmetele, saavad immigratsiooniasutused juurdepääsu käesoleva määruse artikli 17 lõike 2 punktides a–g ning alaealiste puhul kõnealuse artikli punktis k osutatud andmetele.

Erandina käesoleva artikli lõikest 1 võib andmeid, mille immigratsiooniasutused on ETIASe kesksüsteemist saanud, edastada üksikjuhtudel kolmandale riigile, kui see on vajalik kolmandate riikide kodanike isiku tõendamiseks üksnes tagasisaatmise eesmärgil ning üksnes siis, kui on täidetud üks järgmistest tingimustest:

- a) komisjon on vastu võtnud otsuse isikuandmete asjakohase kaitse kohta kõnealuses kolmandas riigis kooskõlas määruse (EL) 2016/679 artikli 45 lõikega 3;
- b) ette on nähtud asjakohased määruse (EL) 2016/679 artiklis 46 osutatud kaitsemeetmed, näiteks liidu või liikmesriigi ja asjaomase kolmanda riigi vahel kehtiva tagasivõtulepinguga;
- c) kohaldatakse määruse (EL) 2016/679 artikli 49 lõike 1 punkti d.

Käesoleva määruse artikli 17 lõike 2 punktides a, b, d, e ja f osutatud andmeid võib edastada ainult juhul, kui kõik järgnevad tingimused on täidetud:

- a) andmed edastatakse kooskõlas liidu õiguse asjakohaste sätetega, eelkõige andmekaitsetsätetega, sealhulgas määruse (EL) 2016/679 V peatükiga, tagasivõtulepingutega ning andmed edastanud liikmesriigi õigusega;
 - b) kolmas riik on nõustunud andmeid töötleva ainult nendel eesmärkidel, milleks need edastati, ning
 - c) asjaomase kolmanda riigi kodaniku kohta on väljastatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/115/EÜ¹ kohaselt vastu võetud tagasisaatmisotsus, tingimusel et selle täitmist ei ole peatatud ning tingimusel et otsust ei ole edasi kaevatud, mille tulemusena võidakse tagasisaatmisotsuse täitmine peatada.
4. Lõike 3 kohane isikuandmete edastamine kolmandale riigile ei piira rahvusvahelist kaitset taotlevate ja rahvusvahelise kaitse saanud isikute õigusi, eelkõige seoses tagasi- ja väljasaatmise lubamatusega.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta direktiiv 2008/115/EÜ ühiste nõuete ja korra kohta liikmesriikides ebaseaduslikult viibivate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmisel (ELT L 348, 24.12.2008, lk 98).

5. Erandina käesoleva artikli lõikest 2 võib artikli 52 lõikes 4 osutatud andmeid, mille määratud ametiasutused on ETIASe kesksüsteemist saanud artikli 1 lõikes 2 osutatud eesmärkidel, üksikjuhtudel edastada või teha kättesaadavaks kolmanda riigi määratud ametiasutusele üksnes juhul, kui on täidetud on kõik järgmised tingimused:
- a) tegemist on kiireloomulise erandjuhuga, kui esineb:
 - i) terroriaktiga seonduv vahetu oht või
 - ii) vahetu oht isiku elule ning see oht on seotud raske kuriteoga;
 - b) andmete edastamine on vajalik sellise terroriakti või sellise raske kuriteo tõkestamiseks, avastamiseks või uurimiseks liikmesriikide territooriumil või asjaomases kolmandas riigis;
 - c) määratud asutusel on juurdepääs sellistele andmetele artiklites 51 ja 52 sätestatud menetluste ja tingimuste kohaselt;
 - d) edastamine toimub kooskõlas direktiivis (EL) 2016/680 ja eriti selle V peatükis ette nähtud kohaldatavate tingimustega;
 - e) kolmas riik on esitanud nõuetekohaselt põhjendatud kirjaliku või elektroonilise taotluse;
 - f) tagatud on taotluse esitanud kolmanda riigi käes olevate reisiloasüsteemide andmete vastastikune edastamine ETIASi rakendavale liikmesriigile.

Kui edastamine toimub käesoleva lõike esimese lõigu kohaselt, siis selline edastamine, sealhulgas edastamise kuupäev ja kellaaeg, vastuvõtva pädeva asutuse andmed, edastamise põhjendus ja edastatud isikuandmed dokumenteeritakse ning dokumendid tehakse taotluse korral kättesaadavaks direktiivi (EL) 2016/680 artikli 41 lõikega 1 ette nähtud järelevalveasutusele.

Artikkel 66

Järelevalveasutuse järelevalve

1. Iga liikmesriik tagab, et määruse (EL) 2016/679 artikli 51 lõikega 1 ette nähtud järelevalveasutus jälgib sõltumatult käesoleva määruse kohast isikuandmete töötlemise seaduslikkust asjaomases liikmesriigis, sealhulgas andmete edastamist ETIASesse ja ETIASest.
2. Iga liikmesriik tagab, et direktiivi (EL) 2016/680 kohaselt vastu võetud riigisiseseid õigusakte ning õigus- ja haldusnorme kohaldatakse ka tema riiklike ametiasutuste juurdepääsu suhtes ETIASele kooskõlas käesoleva määruse X peatükiga, sealhulgas seoses nende isikute õigustega, kelle andmetele saadakse sel viisil juurdepääs.
3. Direktiivi (EL) 2016/680 artikli 41 lõikega 1 ette nähtud järelevalveasutus kontrollib liikmesriikide poolt käesoleva määruse X peatüki kohaselt isikuandmetele juurdepääsu andmise seaduslikkust, sealhulgas nende andmete edastamise seaduslikkust ETIASesse ja ETIASest. Kohaldatakse vastavalt käesoleva määruse artikli 66 lõikeid 5 ja 6.

4. Määruse (EL) 2016/679 artikli 51 lõikega 1 ette nähtud järelevalveasutus tagab või järelevalveasutused tagavad, et alates ETIASe töölerakendamisest tehakse vähemalt iga kolme aasta tagant kooskõlas asjakohaste rahvusvaheliste auditistandarditega ETIASe riiklike üksustes toimuvate andmetöötlustoimingute audit. Auditi tulemusi võidakse võtta arvesse hindamistel, mida viiakse läbi nõukogu määrusega (EL) nr 1053/2013¹ loodud mehhanismi alusel. Määruse (EL) 2016/679 artikli 51 lõikega 1 ette nähtud järelevalveasutus avaldab igal aastal andmete parandamise, täiendamise või kustutamise või nende töötlemise piiramise taotluste arvu, nende alusel võetud meetmed ja asjaomaste isikute taotluse põhjal tehtud paranduste, täiendamiste või kustutamiste või töötlemise piiramiste arvu.
5. Liikmesriigid tagavad, et nende määruse (EL) 2016/679 artikli 51 lõikega 1 ette nähtud järelevalveasutusel on piisavalt vahendeid ja oskusteavet talle käesoleva määrusega antud ülesannete täitmiseks.

¹ Nõukogu 7. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 1053/2013, millega kehtestatakse hindamis- ja järelevalvemehhanism Schengeni *acquis*' kohaldamise kontrollimiseks ja tunnistatakse kehtetuks täitevkomitee 16. septembri 1998. aasta otsus, millega luuakse Schengeni hindamis- ja rakendamiskomitee (ELT L 295, 6.11.2013, lk 27).

6. Liikmesriigid esitavad määruse (EL) 2016/679 artikli 51 lõike 1 alusel asutatud järelevalveasutusele kogu tema poolt taotletud teabe. Eelkõige esitavad nad teabe käesolevas määruses sätestatud ülesannete täitmise kohta. Liikmesriigid annavad määruse (EL) 2016/679 artikli 51 lõikega 1 ette nähtud järelevalveasutusele juurdepääsu oma logidele ning lubavad tal pääseda igal ajal oma kõikidesse ETIASega seotud ruumidesse.

Artikkel 67

Euroopa Andmekaitseinspektori poolne järelevalve

1. Euroopa Andmekaitseinspektor vastutab eu-LISA, Europol'i ning Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti ETIASega seotud isikuandmete töötlemise järelevalve eest ja selle tagamise eest, et see toimuks kooskõlas määrusega (EÜ) nr 45/2001 ja käesoleva määrusega.
2. Euroopa Andmekaitseinspektor tagab, et vähemalt kord kolme aasta jooksul tehakse kooskõlas asjakohaste rahvusvaheliste auditistandarditega isikuandmete töötlemise toimingute audit eu-LISAs ja ETIASe keskkuses. Auditaruanne esitatakse Euroopa Parlamendile, nõukogule, komisjonile, eu-LISA-le ja järelevalveasutustele. eu-LISA-le ning Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametile antakse võimalus teha enne aruande vastuvõtmist selle kohta märkusi.
3. eu-LISA ja ETIASe keskkus esitavad Euroopa Andmekaitseinspektorile viimase nõutud teabe, lubavad tal igal ajal tutvuda kõikide dokumentidega ja oma logidega ning tagavad talle igal ajal juurdepääsu oma ruumidesse.

Artikkel 68
Järelevalveasutuste ja
Euroopa Andmekaitseinspektori koostöö

1. Järelevalveasutused ja Euroopa Andmekaitseinspektor, tegutsedes igaüks oma pädevuse piires, teevad üksteisega oma vastutusala raames aktiivselt koostööd. Nad tagavad kooskõlastatud järelevalve ETIASe ja riiklike piiritaristute üle.
2. Järelevalveasutused ja Euroopa Andmekaitseinspektor vahetavad vastavalt vajadusele asjakohast teavet, abistavad üksteist auditite ja inspekteerimiste tegemisel, analüüsivad igasuguseid käesoleva määruse tõlgendamisel või kohaldamisel tekkivaid raskusi, hindavad sõltumatu järelevalve tegemise või andmesubjekti õiguste teostamisega seotud probleeme, koostavad ühtlustatud ettepanekuid probleemide ühiseks lahendamiseks ning edendavad teadlikkust andmekaitseõigustest.
3. Järelevalveasutused ja Euroopa Andmekaitseinspektor kohtuvad lõike 2 eesmärgil vähemalt kaks korda aastas määrusega (EL) 2016/679 asutatud Euroopa Andmekaitsekoostöögrupi raames. Andmekaitsekoostöögrupp kannab nende kohtumiste kulud ja korraldab neid. Esimesel kohtumisel võetakse vastu töökord. Vajaduse korral töötatakse ühiselt välja täiendavad töömeetodid.
4. Euroopa Andmekaitsekoostöögrupp esitab iga kahe aasta tagant Euroopa Parlamendile, nõukogule, komisjonile, Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametile ning eu-LISA-le ühise tegevusaruande. Aruanne sisaldab iga liikmesriigi kohta eraldi peatükki, mille on koostanud selle liikmesriigi järelevalveasutus.

Artikkel 69
Logide säilitamine

1. eu-LISA säilitab logid kõigi ETIASe infosüsteemis tehtud andmetöötlustoimingute kohta. Need logid sisaldavad järgmist:
 - a) andmetega tutvumise eesmärk;
 - b) iga toimingu kuupäev ja kellaaeg;
 - c) taotluste automaatsel menetlemisel kasutatud andmed;
 - d) artikli 20 kohase automaatse menetlemise tulemusel saadud päringutabamused;
 - e) ETIASe kesksüsteemis või muudes infosüsteemides ja andmebaasides säilitatud isikusamasuse kontrollimiseks kasutatud andmed;
 - f) artiklis 22 osutatud kontrolli tulemused ning
 - g) selle kontrolli teostanud töötaja.
2. ETIASe kesksus dokumenteerib selle, millised töötajad on nõuetekohaselt volitatud tegema isikusamasuse kontrolli.

Vastutava liikmesriigi ETIASe riiklik üksus dokumenteerib selle, milline töötaja on nõuetekohaselt volitatud andmeid sisestama või saama.

3. eu-LISA säilitab logisid kõigi ETIASe infosüsteemis tehtud andmetöötlustoimingute kohta, mis hõlmavad artiklis 47 osutatud piirivalveasutuste juurdepääsu ning artiklis 49 osutatud immigratsiooniasutuste juurdepääsu. Need logid sisaldavad iga toimingu kuupäeva ja kellaaega, otsingu tegemisel kasutatud andmeid, ETIASe kesksüsteemi poolt edastatud andmeid ning piirivalveasutuste ja immigratsiooniasutuste nimesid, kes andmeid sisestavad ja saavad.

Pädevad asutused dokumenteerivad ka selle, millised töötajad on nõuetekohaselt volitatud andmeid sisestama ja saama.

4. Selliseid logisid võib kasutada ainult järelevalve eesmärgil andmetöötluse lubatavuse kontrollimiseks ning andmeturbe ja -tervikluse tagamiseks. Neid logisid tuleb asjakohaste meetmetega kaitsta loata juurdepääsu eest. Need kustutatakse üks aasta pärast artiklis 54 osutatud andmete säilitamise tähtaja möödumist, kui neid ei vajata juba alustatud järelevahtemenetluses.

eu-LISA ja ETIASe riiklikud üksused teevad need logid Euroopa Andmekaitseinspektorile ja pädevale järelevalveasutusele kättesaadavaks nende taotluse alusel.

Artikkel 70

*Andmetega tutvumise taotluste logide säilitamine terroriaktide või
muude raskete kuritegude tõkestamise,
avastamise ja uurimise eesmärgil*

1. eu-LISA säilitab logid kõigi ETIASe kesksüsteemis artikli 50 lõikes 2 osutatud kesksete juurdepääsupunktide poolt artikli 1 lõike 2 kohaldamisel teostatud andmetöötlustoimingute kohta. Need logid sisaldavad iga toimingu kuupäeva ja kellaaega, otsingu tegemisel kasutatud andmeid, ETIASe kesksüsteemi poolt edastatud andmeid ning kesksete juurdepääsupunktide nende töötajate nimesid, kes on volitatud andmeid sisestama ja saama.
2. Lisaks säilitavad liikmesriigid ja Europol kõigi ETIASe kesksüsteemis tehtud andmetöötlustoimingute logisid, mis tehakse ETIASe kesksüsteemis säilitatavate andmetega tutvumise või neile juurdepääsu saamise taotluste alusel artikli 1 lõikes 2 sätestatud eesmärgil.

3. Lõikes 2 osutatud logid sisaldavad järgmisi andmeid:
- a) ETIASe kesksüsteemis säilitatavate andmetega tutvumise või neile juurdepääsu taotlemise täpne eesmärk, sealhulgas asjaomane terroriakt või muu raske kuritegu, ning Europolil puhul andmetega tutvumise taotluse täpne eesmärk;
 - b) taotluse vastuvõetavuse kohta tehtud otsus;
 - c) riigisisese toimiku viiteandmed;
 - d) keskse juurdepääsupunkti poolt ETIASe kesksüsteemile esitatud juurdepääsutaotluse kuupäev ja täpne kellaaeg;
 - e) kui see on kohaldatav, artikli 51 lõikes 4 osutatud kiireloomulistel juhtudel kohaldatava menetluse kasutamine ja järelkontrolli tulemus;
 - f) milliseid artikli 52 lõigetes 2 ja 3 osutatud andmeid või andmekogumeid tutvumiseks kasutati ning
 - g) kooskõlas liikmesriigi õigusnormidega või määrusega (EL) 2016/794, otsingu teinud ametniku ning otsingu tegemiseks või andmete edastamiseks korralduse andnud ametniku identifitseerimisandmed.

4. Käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 osutatud logisid kasutatakse ainult taotluse vastuvõetavuse kontrollimiseks, andmetöötluse seaduslikkuse jälgimiseks ning andmete tervikluse ja turvalisuse tagamiseks. Kõnealuseid logisid tuleb asjakohaste meetmetega kaitsta loata juurdepääsu eest ja kustutada üks aasta pärast artiklis 54 osutatud andmete säilitamise tähtaja möödumist, kui neid ei vajata juba alustatud järelevalvemenetluses. Euroopa Andmekaitseinspektoril ja pädevatel järelevalveasutustel, kes vastutavad andmetöötluse seaduslikkuse jälgimise ning andmete tervikluse ja turvalisuse tagamise eest, on taotluse korral oma ülesannete täitmiseks juurdepääs asjaomastele logidele. Ka taotluste vastuvõetavuse kontrollimise eest vastutaval asutusel on nendele logidele nimetatud kontrollimise eesmärgil juurdepääs. Muudel juhtudel peale nimetatud eesmärgil kasutamise kustutatakse isikuandmed kõigist liikmesriigi ja Europol toimikutest pärast ühe kuu möödumist, välja arvatud juhul, kui neid andmeid vajatakse konkreetse poolelioleva kriminaaluurimise jaoks, milleks liikmesriik või Europol on neid andmeid taotlenud. Artiklis 92 osutatud järelevalveks ja hindamiseks võib kasutada üksnes logisid, mis ei sisalda isikuandmeid.

XIII PEATÜKK

Üldsuse teavitamine

Artikkel 71

Teabe andmine üldsusele

Pärast konsulteerimist komisjoni ja Euroopa Andmekaitseinspektoriga annab ETIASe keskuks üldsusele kogu asjakohase teabe reisiloa taotlemise kohta. Nimetatud teave tehakse kättesaadavaks avalikul veebisaidil ja hõlmab järgmist:

- a) reisiloa taotlemise kriteeriumid, tingimused ja menetlused;
- b) teave taotluse esitamist võimaldava veebisaidi ja mobiilseadmetele mõeldud rakenduse kohta;
- c) teave võimaluse kohta, et taotluse võib esitada teine isik või vahendusettevõtte;
- d) teave võimaluse kohta teatada vahendusettevõtete kuritarvitustest, kasutades artikli 15 lõikes 5 osutatud vormi;
- e) taotluse kohta otsuse langetamise tähtajad vastavalt artiklile 32;

- f) asjaolu, et reisiluba on seotud taotlusvormis märgitud reisidokumendiga ja järelikult toob reisidokumendi kehtivuse lõppemine või dokumendi mis tahes muutmine kaasa reisiloa kehtetuse või selle, et seda piiriületusel ei tunnustata;
- g) asjaolu, et taotlejad vastutavad oma esitatud andmete autentsuse, täielikkuse, õigsuse ja usaldusväärsuse eest ning oma avalduste tõelevastavuse ja usaldusväärsuse eest;
- h) asjaolu, et taotlejat tuleb teavitada taotluste kohta tehtud otsustest ning et reisiloa andmisest keeldumise korral tuleb otsustes nimetada keeldumise põhjused, samuti tuleb esitada teave selle kohta, et taotlejatel, kelle taotlust ei ole rahuldatud, on õigus otsus edasi kaevata, ning teave kaebuse esitamise korral kasutatava menetluse, sealhulgas pädeva asutuse ja kaebuse esitamise tähtaja kohta;
- i) asjaolu, et taotlejal on võimalik võtta ühendust ETIASe kesküksusega, märkides ära, et tema reisi eesmärk põhineb humanitaarkaalutlustel või on seotud rahvusvaheliste kohustustega, ning sellise ühendusevõtmise tingimused ja kord;
- j) määruse (EL) 2016/399 artiklis 6 sätestatud riiki sisenemise tingimused ja asjaolu, et lühiajaline viibimine on võimalik ainult 90-päevaseks viibimiseks mis tahes 180-päevase ajavahemiku jooksul, välja arvatud nende kolmandate riikide kodanike puhul, kelle suhtes kehtivad enne Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni sõlmitud kahepoolse kokkuleppe soodsamad sätted;

- k) asjaolu, et üksnes reisiloa omamine ei anna automaatselt õigust riiki siseneda;
- l) asjaolu, et piirivalveasutused võivad välispiiril nõuda lisadokumente, et kontrollida riiki sisenemise tingimuste täitmist;
- m) asjaolu, et riigis viibimise tingimuseks on kehtiva reisiloa olemasolu, mis peab olema täidetud kogu lühiajalise liikmesriikide territooriumil viibimise kestel;
- n) link määruse (EL) 2017/2226 artiklis 13 osutatud veebiteenusele, mis võimaldab kolmandate riikide kodanikel igal ajal kontrollida allesjäänud lubatud viibimisaega;
- o) asjaolu, et ETIASe infosüsteemi sisestatud andmeid kasutatakse piirihalduse eesmärgil, sealhulgas andmebaasides kontrollide tegemiseks, ning et liikmesriigid ja Europol saavad andmeid terroriaktide või muude raskete kuritegude tõkestamise, avastamise ja uurimise eesmärgil IX peatükis osutatud menetluste ja tingimuste alusel kasutada;
- p) isikuandmete säilitamise tähtaeg;
- q) andmesubjektide õigused, mis on sätestatud määrustes (EÜ) nr 45/2001, (EL) 2016/679 ja (EL) 2016/8794 ning direktiivis (EL) 2016/680;
- r) reisijatele võimalus saada artikli 7 lõike 2 punktis m sätestatud tuge.

Artikkel 72
Teavituskampaania

Komisjon toetab koostöös Euroopa välisteenistuse, ETIASe kesksuse ja liikmesriikidega, sealhulgas nende konsulaatidega asjaomastes kolmandates riikides, ETIASe tegevuse alustamist teavituskampaaniaga, et teavitada kolmandate riikide kodanikke, kes kuuluvad käesoleva määruse kohaldamisalasse, nõudest, et välispiiride ületamiseks peab neil olema kehtiv reisiluba, mis peab kehtima kogu nende lühiajalise liikmesriikide territooriumil viibimise kestel.

Sellist teavituskampaaniat viiakse läbi korrapäraselt ning iga sellise riigi vähemalt ühes ametlikus keeles, kelle kodanikud kuuluvad käesoleva määruse kohaldamisalasse.

XIV PEATÜKK

Ülesanded

Artikkel 73
eu-LISA kohustused kavandamis- ja arendamisetapis

1. eu-LISA haldab ETIASe kesksüsteemi oma tehnilistes keskustes ning ETIASe infosüsteem tagab käesoleva määrusega ette nähtud funktsioonide toimimise käesoleva artikli lõikes 3 ja artikli 74 lõikes 1 sätestatud turvalisus-, kättesaadavus-, kvaliteedi- ja kiirusnõuete kohaselt.

2. Avaliku veebisaidi, mobiilseadmetele mõeldud rakenduse, e-postiteenuse, turvalise konto teenuse, taotlejatele mõeldud kontrollivahendi, taotlejatele mõeldud nõusoleku andmise vahendi, ETIASe jälgimisnimekirja jaoks mõeldud hindamisvahendi, vedajate võrguvärava, veebiteenuse, taotluste menetlemise tarkvara, keskse teabehoidla ja artikli 92 lõikes 8 osutatud tehnilise lahenduse tugitaristut hoitakse eu-LISA tegevuskohas või komisjoni tegevuskohas. See taristu peab olema geograafiliselt hajus, et tagada käesoleva määrusega ette nähtud funktsioonide toimimine vastavuses käesoleva artikli lõike 3 ja artikli 74 lõike 1 kohaste turvalisus-, andmekaitse- ja andmeturbenõuete ning kättesaadavus-, kvaliteedi- ja kiirusnõuetega. ETIASe jälgimisnimekirja hoitakse eu-LISA tegevuskohas.
3. eu-LISA vastutab ETIASe infosüsteemi tehnilise arendamise eest, ETIASe kesksüsteemi ja artiklis 11 osutatud ELi infosüsteemide koostalitlusvõime tagamiseks vajaliku tehnilise arendustegevuse eest ning artiklis 12 osutatud Interpoli andmebaasides päringute tegemise võimaldamise eest.

eu-LISA määrab kindlaks süsteemi füüsilise ülesehituse, sealhulgas selle sidetaristu, ning selle tehnilised kirjeldused ja nende täiendused ning ühtsed riiklikud liidesed. Need tehnilised kirjeldused võtab komisjoni heakskiitva arvamuse korral vastu eu-LISA haldusnõukogu. eu-LISA teeb ka ETIASega koostalitlusvõime loomisest tingitud mis tahes vajalikke kohandusi riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemis, SISis, Eurodacis või VISis.

eu-LISA arendab välja ETIASe kesksüsteemi, sealhulgas ETIASe jälgimisnimekirja, ühtsed riiklikud liidesed ja sidetaristu ning rakendab neid võimalikult kiiresti pärast käesoleva määruse jõustumist ning pärast seda, kui komisjon on võtnud vastu:

- a) artikli 6 lõikes 4, artikli 16 lõikes 10, artikli 17 lõikes 9, artiklis 31, artikli 35 lõikes 7, artikli 45 lõikes 2, artikli 54 lõikes 2, artikli 74 lõikes 5, artikli 84 lõikes 2 ja artikli 92 lõikes 8 sätestatud meetmed ning
- b) kooskõlas artikli 90 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega vastu võetud meetmed, mis on vajalikud ETIASe kesksüsteemi, ühtsete riiklike liideste, sidetaristu ja vedajate võrguvärava arendamiseks ja tehniliseks rakendamiseks, eelkõige rakendusaktid:
 - i) andmetele juurdepääsuks kooskõlas artiklitega 22–29 ja artiklitega 33–53;
 - ii) andmete muutmiseks, kustutamiseks ja ennetähtaegseks kustutamiseks kooskõlas artikliga 55;
 - iii) logide säilitamiseks ja logidele juurdepääsuks kooskõlas artikliga 45 ja artikliga 69;
 - iv) toimimismõõdu;
 - v) tehniliste lahenduste kirjelduste kohta, et ühendada kesksed juurdepääsupunktid kooskõlas artiklitega 51–53.

Arendamine hõlmab tehniliste kirjelduste väljatöötamist ja rakendamist, testimist ning projekti üldist koordineerimist. Sellega seoses on eu-LISA ülesanded ka:

- a) hinnata julgeolekuohtu;

- b) järgida kogu ETIASe väljaarendamisperioodi jooksul lõimitud eraelukaitse ja vaikumisi eraelukaitse põhimõtteid ning
- c) viia läbi julgeolekuohu hindamine, mis puudutab artiklis 11 osutatud ETIASe koostalitlusvõimet muude ELi infosüsteemide ja Europoliga andmetega.

4. Kavandamis- ja arendamisetapis moodustatakse kuni kümneliikmeline programminõukogu. Sellesse kuuluvad kuus liiget, kelle nimetab eu-LISA haldusnõukogu oma liikmete ja nende asendajate seast, artiklis 91 osutatud riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi ning ETIASe nõuanderühma juhataja, eu-LISA esindaja, kelle nimetab eu-LISA tegevdirektor, Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti esindaja, kelle nimetab Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti tegevdirektor, ning üks liige, kelle nimetab komisjon. eu-LISA haldusnõukogu poolt nimetatavad liikmed valitakse üksnes nendest liikmesriikidest, kes on liidu õiguse alusel täielikult seotud õigusaktidega, mis reguleerivad kõikide eu-LISA hallatavate suuremahuliste IT-süsteemide väljatöötamist, loomist, toimimist ja kasutamist, ning kes osalevad ETIASes. Programminõukogu kohtub regulaarselt ning vähemalt kolm korda kvartalis. Ta tagab ETIASe kavandamis- ja arendamisetapi asjakohase juhtimise. Programminõukogu esitab kord kuus projekti edenemise kohta kirjaliku aruande eu-LISA haldusnõukogule. Tal ei ole otsustuspädevust ega volitust esindada eu-LISA haldusnõukogu liikmeid.

5. eu-LISA haldusnõukogu kehtestab programminõukogu töökorra, mis sisaldab eelkõige reegleid järgmise kohta:
- a) nõukogu juhatamine;
 - b) koosolekute toimumiskohad;
 - c) koosolekute ettevalmistamine;
 - d) ekspertide osalemine koosolekutel;
 - e) teavituskavad eu-LISA haldusnõukogu mitteosalevate liikmete täieliku teavitamise tagamiseks.

Juhataja on liikmesriik, kes on liidu õiguse alusel täielikult seotud õigusaktidega, mis reguleerivad kõikide eu-LISA hallatavate suuremahuliste IT-süsteemide väljatöötamist, loomist, toimimist ja kasutamist.

Kõik programminõukogu liikmete sõidu- ja elamiskulud kannab eu-LISA. eu-LISA töökorra artiklit 10 kohaldatakse *mutatis mutandis*. Programminõukogu sekretariaadi kohustuste täitmise tagab eu-LISA.

Riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi ning ETIASe nõuanderühm kohtub korrapäraselt kuni ETIASe töölerakendamiseni. Ta esitab pärast iga kohtumist aruande programminõukogule. Ta pakub tehnilisi eriteadmisi programminõukogu töö toetamiseks ja jälgib liikmesriikide ettevalmistuste seisu.

Artikkel 74
eu-LISA kohustused pärast
ETIASe töölerakendamist

1. Pärast ETIASe töölerakendamist vastutab eu-LISA ETIASe kesksüsteemi ja ühtsete riiklike liideste tehnilise haldamise eest. eu-LISA vastutab ka kogu tehnilise testimistegevuse eest, mis on nõutav ETIASe taustakontrollireeglite loomiseks ja ajakohastamiseks. Amet tagab koostöös liikmesriikidega, et alati kasutatakse parimat kättesaadavat tehnoloogiat, mille kohta tehakse tasuvusanalüüs. eu-LISA vastutab ka artiklis 6 osutatud ETIASe kesksüsteemi ja ühtsete riiklike liideste vahelise sidetaristu tehnilise haldamise ning avaliku veebisaidi, mobiilseadmetele mõeldud rakenduse, e-postiteenuse, turvalise konto teenuse, taotlejatele mõeldud kontrollivahendi, taotlejatele mõeldud nõusoleku andmise vahendi, ETIASe jälgimisnimekirja jaoks mõeldud hindamisvahendi, vedajate võrguvärava, veebiteenuse, taotluste menetlemise tarkvara ja keskse teabehoidla eest.

ETIASe tehniline haldamine hõlmab kõiki ülesandeid, mis on vajalikud ETIASe infosüsteemi pidevaks ööpäevaringseks toimimiseks seitse päeva nädalas kooskõlas käesoleva määrusega; eelkõige hõlmab see vajalikke hooldustöid ja tehnilist arendamist, tagamaks, et süsteem töötab kooskõlas tehnilise kirjeldusega rahuldaval tehnilisel tasemel, eelkõige ETIASe keskandmebaasis otsingu tegemiseks kuluva aja seisukohast.

2. Ilma et see piiraks nõukogu määrusega (EMÜ, Euratom, ESTÜ) nr 259/68¹ kehtestatud Euroopa Liidu ametnike personalieeskirjade artikli 17 kohaldamist, kohaldab eu-LISA asjakohaseid ametisaladuse hoidmise reegleid või muid samaväärseid konfidentsiaalsuskohustusi kõigi oma töötajate suhtes, kellelt nõutakse töötamist ETIASe kesksüsteemis säilitatavate andmetega. Nimetatud kohustust kohaldatakse ka pärast seda, kui kõnealused töötajad on oma ameti- või töökohalt lahkunud või oma tegevuse lõpetanud.
3. Kui eu-LISA teeb mis tahes ETIASega seotud ülesande puhul koostööd välistöövõtjatega, jälgib ta tähelepanelikult töövõtja tegevust, et tagada käesoleva määruse kõigi sätete järgmine, sealhulgas eriti turvalisuse, konfidentsiaalsuse ja andmekaitse vallas.
4. eu-LISA täidab ka ülesandeid, mis on seotud ETIASe infosüsteemi tehnilise kasutuse alase koolituse pakkumisega.
5. eu-LISA töötab välja mehhanismi ja menetlused ETIASe kesksüsteemis säilitatavate andmete kvaliteedi kontrollimiseks ja haldab neid ning esitab liikmesriikidele ja ETIASe kesküksusele regulaarselt aruandeid. eu-LISA esitab Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile regulaarselt aruandeid ilmnenu probleemide kohta. Komisjon kehtestab ning töötab rakendusaktidega välja andmekvaliteedi järgimise mehhanismi, menetlused ja asjakohased tingimused. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 90 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

¹ ELT L 56, 4.3.1968, lk 1.

Artikkel 75

Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti kohustused

1. Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet vastutab järgmise eest:
 - a) ETIASe kesksuse loomine ja käitamine ning tingimuste tagamine ETIASes säilitatud andmete turvaliseks haldamiseks;
 - b) taotluste automaatne menetlemine ning
 - c) ETIASe taustakontrollireeglid.
2. Enne ETIASe kesksüsteemis salvestatud andmete töötlemiseks loa saamist peavad ETIASe kesksüsteemile juurdepääsu õigust omavad ETIASe kesksuse töötajad läbima andmete turvalisuse ja põhiõiguste ning eelkõige andmekaitse alase koolituse. Samuti võtavad nad osa eu-LISA pakutavast ETIASe infosüsteemi tehnilise kasutuse ja andmete kvaliteedi alasest koolitusest.

Artikkel 76

Liikmesriikide kohustused

1. Iga liikmesriik vastutab järgmise eest:
 - a) ühtse riikliku liidesega ühenduse loomine;
 - b) ETIASe riiklike üksuste tegevuse korraldamine, haldamine, käitamine ja hooldamine seoses reisiloa taotluste mitteautomaatse menetlemise kohta otsuste tegemisega, kui automaatne menetlemine on andnud artiklis 26 kohaselt päringutabamuse;

- c) kesksete juurdepääsupunktide ning nende ja ühtse riikliku liidese vahelise ühenduse korraldamine terroriaktide või muude raskete kuritegude tõkestamiseks, avastamiseks ja uurimiseks;
 - d) liikmesriikide pädevate asutuste nõuetekohaselt volitatud töötajatele ETIASe infosüsteemile käesoleva määruse kohaselt antava juurdepääsu haldamine ja kord ning töötajate ja nende profiilide loetelu koostamine ja regulaarne ajakohastamine;
 - e) ETIASe riiklike üksuste loomine ja käitamine;
 - f) ETIASe jälgimisnimekirja teabe lisamine terroriaktide või muude raskete kuritegude kohta artikli 34 lõigete 2 ja 3 kohaselt ning
 - g) selle tagamine, et iga liikmesriigi ametiasutus, kellel on ETIASe infosüsteemi andmetele juurdepääsu õigus, võtaks käesoleva määruse järgimiseks vajalikke meetmeid, sealhulgas neid, mis on vajalikud põhiõiguste järgimise ja andmeturbe tagamiseks.
2. Iga liikmesriik kasutab välispiiridel ETIASe kesksüsteemile päringute esitamiseks automaatseid menetlusi.
3. Enne ETIASe kesksüsteemis salvestatud andmete töötlemiseks loa saamist peavad ETIASe infosüsteemile juurdepääsu õigust omavad ETIASe riikliku üksuse töötajad läbima andmete turvalisuse ja põhiõiguste ning eelkõige andmekaitse alase koolituse.

Samuti osalevad nad eu-LISA pakutava ETIASe infosüsteemi tehnilise kasutuse ja andmete kvaliteedi parandamise alastes koolitustes.

Artikkel 77

Europoli kohustused

1. Europol tagab artikli 20 lõike 2 punktis j ja artikli 20 lõikes 4 osutatud päringute töötlemise. Ta kohandab oma infosüsteemi vastavalt selle tulemustele.
2. Europolil on seoses ETIASe jälgimisnimekirjaga artikli 35 lõigetes 1 ja 3–6 sätestatud kohustused ja ülesanded.
3. Europol esitab põhjendatud arvamuse artikli 29 kohase konsulteerimistaotluse kohta.
4. Vastavalt artikli 34 lõikele 2 vastutab Europol ETIASe jälgimisnimekirja teabe lisamise eest terroriaktide või muude raskete kuritegude kohta.
5. Enne artikkelites 34 ja 35 osutatud ülesannete täitmiseks loa saamist peavad Europoli töötajad läbima asjakohase andmete turvalisuse ja põhiõiguste ning eelkõige andmekaitse alase koolituse. Samuti võtavad nad osa eu-LISA pakutavast ETIASe infosüsteemi tehnilise kasutuse ja andmete kvaliteedi alastest koolitustest.

XV PEATÜKK

Muude liidu õigusaktide muutmine

Artikkel 78

Määruse (EL) nr 1077/2011 muutmine

Määrusesse (EL) nr 1077/2011 lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 5b

ETIASega seotud ülesanded

Amet täidab ETIASega seoses talle Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/...^{*+} artikliga 73 antud ülesandeid.

* Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... määrus (EL) 2018/..., millega luuakse ELi reisiinfo ja -lubade süsteem (ETIAS) ning muudetakse määrusi (EL) nr 1077/2011, (EL) nr 515/2014, (EL) 2016/399, (EL) 2016/1624 ja (EL) 2017/2226 (ELT L ..., ..., lk ...).“

⁺ ELT: palun sisestada teksti dokumendis PE-CONS 21/18 sisalduva määruse number ning esitada joonealuses märkuses kõnealuse määruse kuupäev, number, pealkiri ja ELT avaldamisviide.

Artikkel 79

Määruse (EL) 515/2014 muutmine

Määruse (EL) 515/2014 artiklisse 6 lisatakse järgmine lõige:

- „3a. Liikmesriigid saavad arendusetapis lisaks põhiassigneeringule veel 96,5 miljoni euro suuruse assigneeringu, mida kasutatakse täies ulatuses ETIASe kiire ja tõhusa arendamise tagamiseks kooskõlas ETIASe kesksüsteemi rakendamisega vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2018/...*+.

* Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... määrus (EL) 2018/..., millega luuakse ELi reisiinfo ja -lubade süsteem (ETIAS) ning muudetakse määrusi (EL) nr 1077/2011, (EL) nr 515/2014, (EL) 2016/399, (EL) 2016/1624 ja (EL) 2017/2226 (ELT L ..., ..., lk ...).“

+ ELT: palun sisestada teksti dokumendis PE-CONS 21/18 sisalduva määruse number ning esitada joonealuses märkuses kõnealuse määruse kuupäev, number, pealkiri ja ELT avaldamisviide.

Artikkel 80
Määruse (EL) 2016/399 muutmine

Määrust (EL) 2016/399 muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 6 lõiget 1 muudetakse järgmiselt:

a) punkt b asendatakse järgmisega:

„b) neil on kehtiv viisa, kui see on nõutav vastavalt nõukogu määrusele (EÜ) nr 539/2001*, või kehtiv reisiluba, kui see on nõutav vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2018/...**+, välja arvatud juhul, kui neil on kehtiv elamisluba või kehtiv pikaajaline viisa;

* Nõukogu 15. märtsi 2001. aasta määrus (EÜ) nr 539/2001, milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud (EÜT L 81, 21.3.2001, lk 1).

** Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... määrus (EL) 2018/..., millega luuakse ELi reisiinfo ja -lubade süsteem (ETIAS) ning muudetakse määrusi (EL) nr 1077/2011, (EL) nr 515/2014, (EL) 2016/399, (EL) 2016/1624 ja (EL) 2017/2226 (ELT L ..., ..., lk ...).”;

⁺ ELT: palun sisestada teksti dokumendis PE-CONS 21/18 sisalduva määruse number ning esitada joonealuses märkuses kõnealuse määruse kuupäev, number, pealkiri ja ELT avaldamisviide.

b) lisatakse järgmised lõigud:

„Vastavalt määruse (EL) 2018/...⁺ artikli 83 lõigetele 1 ja 2 on ELi reisiinfo ja -lubade süsteemi (ETIAS) kasutamine üleminekuajal vabatahtlik ja käesoleva lõike esimese lõigu punktis b sätestatud kehtiva reisiloo omamise nõuet ei kohaldata. Liikmesriigid teavitavad kolmandate riikide kodanikke, kellel peab välispiiri ületamiseks olema reisiluba, sellest, et pärast üleminekuaja möödumist nõutakse neilt kehtivat reisiluba. Selleks annavad liikmesriigid kõnealuse kategooria reisijatele määruse (EL) 2018/...⁺ artikli 83 lõikes 2 nimetatud ühise teabelehe.

Kooskõlas määruse (EL) 2018/... artikli 83 lõikega 3 kehtestatud ajapikenduse vältel lubavad piirivalveasutused erandkorras välispiire ületada neil kolmandate riikide kodanikel, kellel puudub välispiiride ületamiseks vajalik reisiluba hoolimata sellest, et see on nende puhul nõutav, kuid kes vastavad kõigile muudele käesolevas artiklis sätestatud tingimustele, kui nad ületavad liikmesriikide välispiiri esimest korda pärast määruse (EL) 2018/...⁺ artikli 83 lõigetes 1 ja 2 osutatud tähtaja lõppu. Piirivalveasutused teavitavad selliseid kolmandate riikide kodanikke, et neilt nõutakse kehtiva reisiloo olemasolu vastavalt käesolevale artiklile. Selleks annavad piirivalveasutused kõnealuse kategooria reisijatele määruse (EL) 2018/...⁺ artikli 83 lõikes 3 nimetatud ühise teabelehe, milles neid teavitatakse, et neil on erandkorras lubatud välispiire ületada, ehkki nad ei täida kohustust omada kehtivat reisiluba, ning selgitatakse nimetatud kohustust.“

⁺ ELT: palun sisestada teksti dokumendis PE-CONS 21/18 sisalduva määruse number.

- 2) Artikli 8 lõiget 3 muudetakse järgmiselt:
- a) punkti a alapunkt i asendatakse järgmisega:
- „i) kolmanda riigi kodanikul piiriületuseks vajaliku kehtiva ning kohaldatavuse korral asjakohast viisat, reisiluba või elamisluba sisaldava dokumendi olemasolu kontrollimist;“;
- b) lisatakse järgmine punkt:
- „ba) kui kolmanda riigi kodanikul on käesoleva määruse artikli 6 lõike 1 punkti b kohane reisiluba, hõlmab põhjalik kontroll riiki sisenemisel ka reisiloa autentsuse, kehtivuse ja oleku ning asjakohasel juhul reisiloa omaniku isikusamasuse kontrollimist, milleks tehakse ETIASes otsinguid kooskõlas määruse (EL) 2018/...⁺ artikliga 47. Kui määruse (EL) 2018/...⁺ artikli 47 lõigetes 1 ja 2 osutatud otsingute tegemine on tehniliselt võimatu, kohaldatakse nimetatud määruse artikli 48 lõiget 3.“
- 3) V lisa B-osas standardvormi sisenemisest keeldumise korral piiril loa andmisest keeldumiste loetelu punkt C asendatakse järgmisega:
- „C) puudub kehtiv viisa või reisi- või elamisluba.“

⁺ ELT: palun sisestada teksti dokumendis PE-CONS 21/18 sisalduva määruse number.

Artikkel 81

Määruse (EL) 2016/1624 muutmine

Määrust (EL) 2016/1624 muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 8 lõikesse 1 lisatakse järgmine punkt:

„qa) täidab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2018/...⁺ osutatud Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametile pandud ülesandeid ja kohustusi ning tagab ETIASe kesküksuse loomise ja käitamise kooskõlas kõnealuse määruse artikliga 7.

* Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... määrus (EL) 2018/..., millega luuakse ELi reisiinfo ja -lubade süsteem (ETIAS) ning muudetakse määrusi (EL) nr 1077/2011, (EL) nr 515/2014, (EL) 2016/399, (EL) 2016/1624 ja (EL) 2017/2226 (ELT L ..., ..., lk ...).“

⁺ ELT: palun sisestada teksti dokumendis PE-CONS 21/18 sisalduva määruse number ning esitada joonealuses märkuses kõnealuse määruse kuupäev, number, pealkiri ja ELT avaldamisviide.

2) II peatükki lisatakse järgmine jagu:

„5. jagu

ETIAS

Artikkel 33a

ETIASe kesküksuse loomine

1. Luuakse ETIASe kesküksus.
2. Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet tagab ETIASe kesküksuse loomise ja käitamise vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/...⁺ artiklile 7.

* Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... määrus (EL) 2018/..., millega luuakse ELi reisiinfo ja -lubade süsteem (ETIAS) ning muudetakse määrusi (EL) nr 1077/2011, (EL) nr 515/2014, (EL) 2016/399, (EL) 2016/1624 ja (EL) 2017/2226 (ELT L ..., ..., lk ...).“

⁺ ELT: palun sisestada teksti dokumendis PE-CONS 21/18 sisalduva määruse number ning esitada joonealuses märkuses kõnealuse määruse kuupäev, number, pealkiri ja ELT avaldamisviide.

Artikkel 82

Määruse (EL) nr 2017/2226 muutmine

Määruse (EL) nr 2017/2226 artiklisse 64 lisatakse järgmine lõige:

- „5. Rahalised vahendid, mis tuleb võtta kasutusele määruse (EL) nr 515/2014 artikli 5 lõike 5 punktis b osutatud assigneeringust, et katta käesoleva artikli lõigetes 1–4 osutatud kulud, rakendatakse eu-LISA kulude osas kaudse eelarve täitmise raames ja liikmesriikide kulude osas koostöös liikmesriikidega toimuva eelarve täitmise raames.“

XVI PEATÜKK

Lõppsätted

Artikkel 83

Ülemineku periood ja -meetmed

1. Kuue kuu jooksul alates ETIASe töölerakendamise kuupäevast on ETIASe kasutamine vabatahtlik ja nõuet, et isikul peab olema kehtiv reisiluba, ei kohaldata. Komisjon võib kooskõlas artikliga 89 võtta vastu delegeeritud õigusakti selle tähtaja pikendamiseks veel kõige rohkem kuue kuu võrra, mis on ühekordselt pikendatav.

2. Lõikes 1 osutatud tähtaja jooksul teavitavad liikmesriigid kolmandate riikide kodanikke, kellel peab välispiiride ületamiseks olema reisiluba, sellest, et pärast kuuekuulise tähtaja möödumist nõutakse neilt kehtivat reisiluba. Selleks annavad liikmesriigid kõnealuse kategooria reisijatele ühise teabelehe. Teabelehed tehakse kättesaadavaks ka liikmesriikide konsulaatides, mis asuvad riikides, mille kodanikud kuuluvad käesoleva määruse kohaldamisalasse.
3. Pärast käesoleva artikli lõikes 1 osutatud tähtaja möödumist kohaldatakse kuuekuulist tähtajapikendust. Tähtajapikenduse vältel kohaldatakse nõuet, mille kohaselt peab isikul olema kehtiv reisiluba. Tähtajapikenduse vältel lubavad piirivalveasutused erandkorras välispiire ületada neil kolmandate riikide kodanikel, kellel puudub välispiiride ületamiseks vajalik reisiluba hoolimata sellest, et see on nende puhul nõutav, kuid kes vastavad kõigile muudele määruse (EL) 2016/399 artikli 6 lõikes 1 sätestatud tingimustele, kui nad ületavad liikmesriikide välispiire esimest korda pärast käesoleva artikli lõikes 1 osutatud tähtaja lõppu. Piirivalveasutused teavitavad selliseid kolmandate riikide kodanikke, et neilt nõutakse kehtiva reisiloa olemasolu kooskõlas määruse (EL) 2016/399 artikli 6 lõike 1 punktiga b. Selleks annavad piirivalveasutused kõnealustele reisijatele ühise teabelehe, milles neid teavitatakse, et neil on erandkorras lubatud välispiire ületada, ehkki nad ei täida kohustust omada kehtivat reisiluba, ning selgitatakse nimetatud kohustust. Komisjon võib kooskõlas käesoleva määruse artikliga 89 võtta vastu delegeeritud õigusakti selle tähtaja pikendamiseks veel kõige rohkem kuue kuu võrra.

Tähtajapikenduse vältel ei võeta arvesse sisenemisi riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi mitterakendavate liikmesriikide territooriumidele.

4. Komisjon koostab rakendusaktidega käesoleva artikli lõigetes 2 ja 3 osutatud kaks ühist teabelehte, milles esitatakse vähemalt artiklis 71 osutatud teave. Teabelehed peavad olema selged ja lihtsad ning kättesaadavad iga sellise riigi vähemalt ühes ametlikus keeles, mille kodanikud kuuluvad käesoleva määruse kohaldamisalasse. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 90 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.
5. Käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 osutatud üleminekuperioodi jooksul vastab ETIASe infosüsteem artikli 45 lõikes 2 osutatud vedajate päringule, saates vedajatele vastuse „OK“. Käesoleva artikli lõikes 3 osutatud tähtajapikenduse jooksul võetakse vedajate päringule ETIASe infosüsteemi kaudu saadetavas vastuses arvesse, kas kolmanda riigi kodanik ületab liikmesriikide välispiire esimest korda pärast käesoleva artikli lõikes 1 osutatud tähtaja lõppu.

Artikkel 84

Andmete kasutamine aruannete ja statistika koostamiseks

1. Liikmesriikide pädevate asutuste, komisjoni, eu-LISA ja ETIASe kesküksuse nõuetekohaselt volitatud töötajad saavad juurdepääsu päringute tegemiseks järgmistes andmetes üksnes aruannete ja statistika koostamiseks, ilma võimaluseta isikusamasust tuvastada, ning kooskõlas artiklis 14 osutatud diskrimineerimiskeeluga seotud kaitsemeetmetega:
 - a) taotluse olekuteave;
 - b) taotleja kodakondsus(ed), sugu ja sünniaasta;

- c) elukohariik;
- d) haridustase (alg-, kesk-, kõrgharidus või hariduse puudumine);
- e) praegune töökoht (ametikohtade rühm);
- f) reisidokumendi liik ja selle välja andnud riigi kolmetäheline kood;
- g) reisiloa liik ning artiklis 44 osutatud piiratud territoriaalse kehtivusega reisiloa puhul sellise loa andnud liikmesriik või -riigid;
- h) reisiloa kehtivusaeg ning
- i) reisiloa andmisest keeldumise, loa kehtetuks tunnistamise või tühistamise põhjused.

2. Lõikes 1 osutatud eesmärgil loob ja rakendab eu-LISA oma tehnilistes keskustes keskse hoidla, mida ta ka haldab ja mis sisaldab lõikes 1 osutatud andmeid, mis ei võimalda tuvastada isikute isikusamasust, kuid võimaldavad lõikes 1 osutatud asutustel saada kohandatavaid aruandeid ja statistikat, et paremini hinnata julgeoleku-, ebaseadusliku sissērände ja suurt epideemiaohtu, suurendada piirkontrolli tõhusust, aidata ETIASe kesküksusel ja ETIAS riiklikel üksustel menetleda reisiloataotlusi ning toetada liidu rändepoliitika tõenduspõhist kujundamist. Keskne hoidla sisaldab ka igapäevaseid statistilisi andmeid lõikes 4 osutatud andmete kohta. Kesksele hoidlale antakse juurdepääs TESTA turvalise juurdepääsukanali kaudu, mis võimaldab kontrollida juurdepääsu ja konkreetseid kasutajaprofiile üksnes aruandluse ja statistika eesmärgil.

Komisjon kehtestab rakendusaktidega keskse hoidla kasutustingimuste üksikasjaliku eeskirja ning hoidla suhtes kohaldatava andmekaitse- ja andmeturbe-eeskirja. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 90 lõikes 2 sätestatud kontrollimenetlusega.

3. eu-LISA kehtestatavad menetlused artikli 92 lõikes 1 osutatud ETIASe infosüsteemi arendamise ja toimimise jälgimiseks hõlmavad võimalust koostada regulaarselt statistikat jälgimise tagamiseks.
4. eu-LISA avaldab kord kvartalis ETIASe infosüsteemi statistilised andmed, esitades eelkõige andmed selliste taotlejate arvu ja kodakondsuse kohta, kellele on reisiluba välja antud või selle andmisest keeldutud, sealhulgas keeldumise põhjuste kohta, ning selliste kolmandate riikide kodanike arvu ja kodakondsuse kohta, kelle reisiluba on tühistatud või kehtetuks tunnistatud.
5. Iga aasta lõpus võetakse kõnealuse aasta statistilised andmed kokku aastaaruandes. Aruanne avaldatakse ja edastatakse Euroopa Parlamendile, nõukogule, komisjonile, Euroopa Andmekaitseinspektorile, Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametile ning riiklikele järelevalveasutustele.
6. Komisjoni taotlusel esitab eu-LISA statistika käesoleva määruse rakendamisega seotud konkreetsete aspektide kohta ja lõike 3 kohase statistika.

Artikkel 85

Kulud

1. ETIASe infosüsteemi arendamise, riigi olemasoleva piiritaristu lõimimise ja ühtse riikliku liidesega ühendamise, ühtse riikliku liidese haldamise ning ETIASe keskkülsuse ja ETIASe riiklike üksuste loomisega seotud kulud kaetakse liidu üldeelarvest.

eu-LISA peab pöörama erilist tähelepanu kulude suurenemise riskile ja tagama piisava järelevalve töövõtjate üle.

2. ETIASe tegevuskulud kaetakse liidu üldeelarvest. See hõlmab ETIASe infosüsteemi, sealhulgas ühtse riikliku liidese tegevus- ja hoolduskulusid; ETIASe keskkülsuse tegevuskulusid ning ETIASe riiklike üksuste ülesannete täitmiseks vajalike töötajate ja tehniliste seadmete (riist- ja tarkvara) kulusid ning vastavalt artikli 27 lõigetele 2 ja 8 tehtud tõlkimiskulusid.

Nende hulka ei kuulu järgmised kulud:

- a) liikmesriikide projektijuhtimiskulud (koosolekud, lähetused, kontoriruumid);
- b) riiklike IT-süsteemide haldamine (ruumid, rakendamine, elektrienergia, jahutus);
- c) riiklike IT-süsteemide käigushoidmine (töötajad ja tugiteenuste lepingud);
- d) liikmesriikide sidevõrkude projekteerimine, arendamine, rakendamine, käigushoidmine ja hooldamine.

3. ETIASe tegevuskulude hulka kuulub ka rahaline toetus liikmesriikidele, et katta ETIASe rakendamisega seotud piirikontrolli kohandamise ja automatiseerimise kulud. Kõnealuse rahalise toetuse kogusumma peaks esimesel tegevusaastal piirduma maksimaalselt 15 miljoni euroga, teisel tegevusaastal maksimaalselt 25 miljoni euroga ning järgnevatel tegevusaastatel maksimaalselt 50 miljoni euroga aasta kohta. Komisjon määrab artikli 89 kohaselt vastu võetava delegeeritud õigusaktiga kindlaks kõnealuse rahalise toetuse.
4. Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet, eu-LISA ja Europol saavad asjakohase lisarahastuse ja töötajad, mis on vajalikud neile käesoleva määrusega antud ülesannete täitmiseks.
5. Rahalised vahendid, mis tuleb võtta kasutusele määruse (EL) nr 515/2014 artikli 5 lõike 5 punktis b osutatud assigneeringust, et katta käesoleva artikli lõigetes 1–4 osutatud käesoleva määruse rakendamise kulud, rakendatakse eu-LISA-le ning Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti kulude osas kaudse eelarve täitmise raames ja liikmesriikide kulude osas koostöös liikmesriikidega toimuva eelarve täitmise raames.

Artikkel 86

Tulud

ETIASe tulu käsitatakse sihtotstarbelise sisetuluna vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 966/2012¹ artikli 21 lõikele 4. See tulu eraldatakse ETIASe käitamis- ja hoolduskulude katmiseks. Pärast nende kulude katmist alles jäänud tulu tuleks kanda liidu eelarvesse.

Artikkel 87

Teatamine

1. Liikmesriigid teatavad komisjonile, milline asutus on määratud artiklis 57 osutatud vastutavaks töötlejaks.
2. ETIASe keskuksus ja liikmesriigid teatavad komisjonile ja eu-LISA-le, millistel artiklis 13 osutatud pädevatel asutustel on juurdepääs ETIASe infosüsteemile.

eu-LISA avaldab Euroopa Liidu Teatajas nimetatud asutuste koondnimekirja kolme kuu jooksul pärast ETIASe töölerakendamist vastavalt artiklile 88. Liikmesriigid teavitavad komisjoni ja eu-LISA viivitamata nimetatud asutustega seotud muudatustest. Kui nimekirja tehakse selliseid muudatusi, avaldab eu-LISA kord aastas ajakohastatud koondteabe. eu-LISA haldab pidevalt ajakohastatavat avalikku veebisaiti, mis sisaldab kõnealust teavet.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrus (EL, Euratom) nr 966/2012, mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju ning millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 (ELT L 298, 26.10.2012, lk 1).

3. Liikmesriigid teatavad komisjonile ja eu-LISAle nende poolt artiklis 50 osutatud määratud asutused ja kesksed juurdepääsupunktid ning teavitavad viivitamata neid puudutavatest muudatustest.
4. eu-LISA teavitab komisjoni artikli 88 lõike 1 punktis e osutatud testimise edukast lõpuleviimisest.

Komisjon avaldab lõigetes 1 ja 3 osutatud teabe Euroopa Liidu Teatajas. Teabe muutumise korral avaldab komisjon kord aastas ajakohastatud koondteabe. Komisjon haldab pidevalt ajakohastatavat avalikku veebisaiti, mis sisaldab kõnealust teavet.

Artikkel 88

Töölerakendamine

1. Komisjon määrab kindlaks ETIASe töölerakendamise kuupäeva, kui on täidetud järgmised tingimused:
 - a) jõustunud on artikli 11 lõikes 2 osutatud ELi infosüsteemide loomist käsitlevate õigusaktide vajalikud muudatused, millega määratakse kindlaks koostalitlusvõime ETIASe infosüsteemiga;
 - b) jõustunud on määrus, millega ETIASe operatiivjuhtimine antakse eu-LISA-le;

- c) jõustunud on artikli 20 lõikes 2 osutatud ELi infosüsteemide loomist käsitlevate õigusaktide vajalikud muudatused, millega sätestatakse ETIASe keskküksuse juurdepääs nendele andmebaasidele;
 - d) vastu on võetud artikli 15 lõikes 5, artikli 17 lõigetes 3, 5 ja 6, artikli 18 lõikes 4, artikli 27 lõigetes 3 ja 5, artikli 33 lõigetes 2 ja 3, artikli 36 lõikes 3, artikli 38 lõikes 3, artikli 39 lõikes 2, artikli 45 lõikes 3, artikli 46 lõikes 4, artikli 48 lõikes 4, artikli 59 lõikes 4, artikli 73 lõike 3 punktis b, artikli 83 lõigetes 1, 3 ja 4 ning artikli 85 lõikes 3 osutatud meetmed;
 - e) eu-LISA on teatanud, et ETIASe igakülgne testimine on edukalt lõpule viidud;
 - f) eu-LISA ja ETIASe keskküksus on kinnitanud artiklis 17 osutatud andmete kogumise ja ETIASe kesksüsteemile edastamise tehnilise ja õigusliku korra ning teatanud sellest komisjonile;
 - g) liikmesriigid ja ETIASe keskküksus on esitanud komisjonile andmed artikli 87 lõigetes 1 ja 3 osutatud mitmesuguste asutuste kohta.
- 2. Lõike 1 punktis e osutatud ETIASe testimise teostab eu-LISA koostöös liikmesriikide ja ETIASe keskküksusega.
 - 3. Komisjon teavitab Euroopa Parlamenti ja nõukogu kooskõlas lõike 1 punktiga e läbiviidud testimise tulemustest.
 - 4. Lõikes 1 osutatud komisjoni otsus avaldatakse Euroopa Liidu Teatajas.

5. Liikmesriigid ja ETIASe kesküksus hakkavad ETIASi kasutama alates komisjoni poolt kooskõlas lõikega 1 kindlaks määratud kuupäevast.

Artikkel 89

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artikli 6 lõikes 4, artikli 17 lõigetes 3, 5 ja 6, artikli 18 lõikes 4, artikli 27 lõikes 3, artiklis 31, artikli 33 lõikes 2, artikli 36 lõikes 4, artikli 39 lõikes 2, artikli 54 lõikes 2, artikli 83 lõigetes 1 ja 3 ja artikli 85 lõikes 3 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates ... [käesoleva määruse jõustumise kuupäev]. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 6 lõikes 4, artikli 17 lõigetes 3, 5 ja 6, artikli 18 lõikes 4, artikli 27 lõikes 3, artiklis 31, artikli 33 lõikes 2, artikli 36 lõikes 4, artikli 39 lõikes 2, artikli 54 lõikes 2, artikli 83 lõigetes 1 ja 3 ja artikli 85 lõikes 3 osutatud volituste delegerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonivahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. Artikli 6 lõike 4, artikli 17 lõigete 3, 5 ja 6, artikli 18 lõike 4, artikli 27 lõike 3, artikli 31, artikli 33 lõike 2, artikli 36 lõike 4, artikli 39 lõike 2, artikli 54 lõike 2, artikli 83 lõigete 1 ja 3 või artikli 85 lõike 3 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast kõnealusest õigusaktist teatamist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 90

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab komitee. Kõnealune komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5. Kui komitee arvamust ei esita, ei võta komisjon rakendusakti eelnõu vastu ja kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artikli 5 lõike 4 kolmandat lõiku.

Artikkel 91
Nõuanderühm

eu-LISA riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi nõuanderühma ülesandeid laiendatakse nii, et see kataks ETIASt. Kõnealune riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi ja ETIASe nõuanderühm jagab eu-LISA-le ETIASega seotud eksperditeadmisi eelkõige selle iga-aastase tööprogrammi ja iga-aastase tegevusaruande ettevalmistamisel.

Artikkel 92
Järelevalve ja hindamine

1. eu-LISA tagab, et oleks kehtestatud menetlused, mille abil jälgida ETIASe infosüsteemi arendamist seoses planeerimist ja kulusid puudutavate eesmärkidega ning jälgida ETIASe toimimist seoses tehnilisi tulemusi, kulutasuvust, turvalisust ja teenuste kvaliteeti puudutavate eesmärkidega.
2. eu-LISA esitab ... [kuus kuud pärast käesoleva määruse jõustumist] ning seejärel ETIASe infosüsteemi arendusetapis iga kuue kuu tagant Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles antakse ülevaade ETIASe kesksüsteemi, ühtsete riiklike liideste ning ETIASe kesksüsteemi ja ühtsete riiklike liideste vahelise sidetaristu arengu seisust. Aruanne sisaldab üksikasjalikku teavet kantud kulude kohta ja teavet kõigi riskide kohta, mis võivad mõjutada süsteemi üldkulusid, mis kantakse liidu üldeelarvest kooskõlas artikliga 85.

Europol ning Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet esitavad ... [kuus kuud pärast käesoleva määruse jõustumist] ning seejärel iga kuue kuu tagant ETIASe infosüsteemi arendusetapis Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles antakse ülevaade käesoleva määruse rakendamise ettevalmistuse seisust, sealhulgas sisaldab aruanne üksikasjalikku teavet kantud kulude kohta ja teavet kõikide riskide kohta, mis võivad mõjutada süsteemi üldkulusid, mis kantakse liidu üldeelarvest kooskõlas artikliga 85.

Pärast arendusetapi lõpuleviimist esitab eu-LISA Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruanne, milles selgitatakse üksikasjalikult eesmärkide, eelkõige planeerimise ja kuludega seotud eesmärkide saavutamist ning põhjendatakse võimalikke lahknevusi.

3. Tehnilise hoolduse eesmärgil on eu-LISA-l juurdepääs vajalikule teabele, mis on seotud ETIASe infosüsteemis tehtud andmetöötlustoimingutega.
4. Kaks aastat pärast ETIASe töölerakendamist ning seejärel iga kahe aasta tagant esitab eu-LISA Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile aruande ETIASe infosüsteemi tehnilise toimimise, sealhulgas süsteemi turvalisuse kohta ning ETIASe jälgimisnimekirja käsitleva statistika kooskõlas artikli 35 lõigetes 5 ja 6 osutatud läbivaatamismenetlusega.

5. Kolm aastat pärast ETIASe töölerakendamist ja seejärel iga nelja aasta tagant hindab komisjon ETIASe tegevust ning esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule mis tahes vajalikud soovitusel. Hindamine hõlmab järgmist:
- a) ETIASe kaudu päringute tegemine Interpoli SLTD ja TDAWN andmebaasides, sealhulgas teave kõnealustes Interpoli andmebaasides saadud päringutabamuste arvu kohta ja selliste päringutabamuste tulemusel reisiloa andmisest keeldumiste arvu kohta, samuti kõikide probleemide kohta, ning vajaduse korral hinnang vajaduse kohta koostada seadusandlik ettepanek käesoleva määruse muutmiseks;
 - b) ETIASe saavutatud tulemused oma eesmärkide, volituste ja ülesannete täitmisel;
 - c) ETIASe tegevuse ja töömeetodite mõju, tõhusus ja tulemuslikkus seoses tema eesmärkide, volituste ja ülesannetega;
 - d) ETIASe turvalisuse hindamine;
 - e) ETIASe taustakontrollireeglid, mida kasutatakse ohuanalüüsi tegemisel;
 - f) ETIASe jälgimisnimekirja mõju, sealhulgas nende reisiloataotluste arv, mille andmisest keelduti põhjustel, mille puhul võeti arvesse ETIASe jälgimiskirjaga seotud päringutabamust;
 - g) võimalik vajadus muuta ETIASe keskkäsituse volitusi ja selliste muudatuste finantsmõju;

- h) mõju põhiõigustele;
- i) mõju liidu ja asjaomaste kolmandate riikide diplomaatilistele suhetele;
- j) reisiloatasudest saadav tulu, ETIASe arendamisega seotud kulud, ETIASe tegevuskulud, eu-LISA, Europol ning Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti kulud seoses nende käesolevast määrusest tulenevate ülesannetega ning kooskõlas artikliga 86 eraldatud mis tahes tulu;
- k) ETIASe kasutamine õiguskaitse eesmärgil tulenevalt käesoleva artikli lõikes 8 osutatud teabest;
- l) vestlusele kutsutud taotlejate arv ja nende protsent taotlejate koguarvust, vestluse taotlemise põhjused, kaugvestluste arv, selliste otsuste arv, millega anti reisiluba, anti reisiluba märkega või keelduti reisiloa andmisest, ja selliste vestlusele kutsutud taotlejate arv, kes ei ilmunud kohale, ning kui see on asjakohane, hinnang vajaduse kohta koostada seadusandlik ettepanek käesoleva määruse muutmiseks.

Komisjon edastab hindamisaruande Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Andmekaitseinspektorile ja Euroopa Liidu Põhiõiguste Ametile.

6. Liikmesriigid ja Europol annavad eu-LISA-le, ETIASe kesküksusele ja komisjonile lõigetes 4 ja 5 osutatud aruannete koostamiseks vajalikku teavet. Selline teave ei või kahjustada töömeetodeid ega sisaldada andmeid, mis avalikustaks määratud ametiasutuste teabeallikate, töötajate või uurimisega seotud teavet.
7. eu-LISA ja ETIASe kesküksus annavad komisjonile lõikes 5 osutatud hindamise koostamiseks vajalikku teavet.
8. Kõik liikmesriigid ja Europol koostavad igal aastal tundliku teabe avaldamist käsitlevaid riigisiseseid õigusnorme järgides aastaaruande, milles vaadeldakse, kui tõhus on saadud juurdepääs ETIASe kesksüsteemi andmetele õiguskaitse eesmärgil, ning mis sisaldab järgmist teavet ja statistikat:
 - a) otsingute tegemise täpne eesmärk, sealhulgas terroriakti või muu raske kuriteo liik;
 - b) õigustatud alus põhjendatud kahtluseks, et kuriteos kahtlustatav isik või selle toimepanija või ohver kuulub käesoleva määruse kohaldamisalasse;
 - c) õiguskaitse eesmärgil ETIASe kesksüsteemile juurdepääsu saamiseks esitatud taotluste arv;
 - d) selliste juhtumite arv ja liik, mis andsid päringutabamusi;

- e) selliste juhtumite arv ja liik, mille puhul kasutati artikli 51 lõikes 4 osutatud kiireloomulist menetlust, sealhulgas juhtumid, kus keskne juurdepääsupunkt ei pidanud järelkontrolli käigus kiireloomulise menetluse kohaldamist õigustatuks.

Liikmesriikidele tehakse kättesaadavaks tehniline lahendus selliste andmete X peatüki kohase kogumise hõlbustamiseks, et koostada käesolevas lõikes osutatud statistikat.

Komisjon võtab rakendusaktidega vastu tehnilise lahenduse kirjeldused. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 90 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 93

Praktiline käsiraamat

Komisjon teeb tihedas koostöös liikmesriikide ja asjaomaste liidu ametitega kättesaadavaks praktilise käsiraamatu, mis sisaldab suuniseid, soovitusi ja parimaid tavasid käesoleva määruse rakendamise eesmärgil. Praktilises käsiraamatus võetakse arvesse asjaomaseid olemasolevaid käsiraamatuid. Komisjon võtab praktilise käsiraamatu vastu soovitusel vormis.

Artikkel 94

Ceuta ja Melilla

Käesolev määrus ei avalda mõju Ceuta ja Melilla linnade suhtes kohaldatavatele erireeglitele, mis on määratletud Hispaania Kuningriigi 14. juuni 1985. aasta Schengeni lepingu rakendamise konventsiooniga ühinemise lepingu lõppaktis esitatud Hispaania Kuningriigi deklaratsioonis Ceuta ja Melilla linnade kohta.

Artikkel 95
Schengeni acquis' rakendamises, kohaldamises
ja edasiarendamises osalevate
riikide rahaline panus

Schengeni *acquis'* rakendamises, kohaldamises ja edasiarendamises osalevate riikide ühinemislepingute asjakohaste sätete alusel töötatakse välja nende rahalisi panuseid käsitlev kord.

Artikkel 96
Jõustumine ja kohaldatavus

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas.

Käesolevat määrust kohaldatakse alates kuupäevast, mille komisjon on kooskõlas artikliga 88 kindlaks määranud, välja arvatud artiklid 6, 11, 12, 33, 34, 35, 59, 71, 72, 73, 75–79, 82, 85, 87, 89, 90, 91, artikli 92 lõiked 1 ja 2, artiklid 93 ja 95 ning artikli 88 lõike 1 punktis d nimetatud meetmeid käsitlevad sätted, mida kohaldatakse alates ... [käesoleva määruse jõustumise kuupäev].

Eurodaci konsulteerimist puudutavaid sätteid kohaldatakse päevast, kui hakatakse kohaldama Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 603/2013¹ uuesti sõnastatud versiooni.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja liikmesriikides vahetult kohaldatav kooskõlas aluslepingutega.

Strasbourg,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 603/2013, millega luuakse sõrmejälgede võrdlemise Eurodac-süsteem määruse (EL) nr 604/2013 (millega kehtestatakse kriteeriumid ja mehhanismid selle liikmesriigi määramiseks, kes vastutab mõnes liikmesriigis kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku esitatud rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest) tõhusaks kohaldamiseks ning mis käsitleb liikmesriikide õiguskaitseasutuste ja Europolit taotlusi sõrmejälgede andmete võrdlemiseks Eurodac-süsteemi andmetega õiguskaitse eesmärgil ning millega muudetakse määrust (EL) nr 1077/2011, millega asutatakse Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Amet (ELT L 180, 29.6.2013, lk 1).

LISA

Artikli 17 lõike 4 punktis a osutatud kuritegude loetelu

1. terroriaktid,
2. kuritegelikus organisatsioonis osalemine,
3. inimkaubandus,
4. laste seksuaalne ärakasutamine ja lapsporno,
5. ebaseaduslik kauplemine narkootiliste ja psühhotroopsete ainetega,
6. ebaseaduslik kauplemine relvade, laskemoona ja lõhkeainetega,
7. korruptsioon,
8. kelmus, sealhulgas liidu finantshuve kahjustav kelmus,
9. kriminaaltulu rahapesu ning raha, sealhulgas euro võltsimine,
10. arvuti-/küberkuriteod,
11. keskkonnakuriteod, sealhulgas ebaseaduslik kauplemine ohustatud looma- ja taimeliikide ning taimesortidega,
12. ebaseaduslikule riiki sisenemisele ja riigis elamisele kaasaaitamine,
13. tahtlik tapmine, raskete kehavigastuste tekitamine,
14. ebaseaduslik kauplemine inimorganite ja -kudedega,

15. inimrööv, ebaseaduslik vabadusevõtmine ja pantvangi võtmine,
 16. organiseeritud või relvastatud röövimine,
 17. ebaseaduslik kauplemine kultuuriväärtuste, sealhulgas antiik- ja kunstiesemetega,
 18. toodete võltsimine ja piraatkoopiate valmistamine,
 19. haldusdokumentide võltsimine ja nendega kauplemine,
 20. ebaseaduslik kauplemine hormoonpreparaatide ja muude kasvukiirendajatega,
 21. ebaseaduslik kauplemine tuumamaterjalide või radioaktiivsete ainetega,
 22. vägistamine,
 23. Rahvusvahelise Kriminaalkohtu pädevusse kuuluvad kuriteod,
 24. õhusõiduki või laeva kaaperdamine,
 25. sabotaaž,
 26. varastatud sõidukitega kauplemine,
 27. tööstusspionaaž,
 28. süütamine,
 29. rassism ja ksenofoobia.
-